

Studiu privind dezvoltarea și implementarea soluției **e-Dosar judiciar**

 Millennium DPI Partners

Accesul la Justiție în Moldova

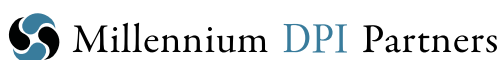
Proiect finanțat de Departamentul de Stat al SUA,
Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă

Campania Națională
pentru o Justiție Sănătoasă

AUTOARE:

Veronica MOCANU,
Ecaterina TELEVCA

Accesul la Justiție în Moldova

Proiect finanțat de Departamentul de Stat al SUA,
Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă

Campania Națională
pentru o Justiție Sănătoasă

Autoare:

Veronica Mocanu, *consultant legal, doctor în drept, conferențiar universitar*

Ecaterina Televca, *consultant tehnologii informaționale*

Acest studiu este realizat în cadrul proiectului „Accesul la Justiție în Moldova”, implementat de Millennium DPI Partners și finanțat de Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă al Departamentului de Stat al SUA. Opiniile exprimate în această publicație aparțin exclusiv autoarelor și nu reflectă în mod necesar poziția Millennium DPI Partners sau a finanțatorului.

Design și machetare: Mihail Catan

Studiu privind dezvoltarea și implementarea soluției **e-Dosar judiciar**

AUTOARE:

Veronica Mocanu,
*consultant legal, doctor în drept,
conferențiar universitar*

Ecaterina Televca,
consultant tehnologii informaționale

CUPRINS

ACRONIME	6
SUMAR EXECUTIV	7
1. INTRODUCERE	10
2. METODE DE CERCETARE	12
3. DESCRIEREA CADRULUI ACTUAL DE FUNCȚIONARE A SIA E-DJ	14
3.1. Analiza cadrului tehnic general de funcționare a e-DJ	14
3.2. Actorii sistemului e-DJ	17
3.3. Modelul Business al funcționării SIA e-DJ	18
3.4. Procesele de lucru asigurate de SIA e-DJ	19
3.5. Integrarea cu sistemele informaționale guvernamentale	20
4. DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE UTILIZARE A SIA E-DJ	24
4.1. Analiza PESTEL	25
4.2. Analiza MOST	27
4.3. Analiza SWOT	28
4.4. Actorii versiunii noi ai SIA e-DJ	29
4.5. Modelul Business al funcționării SIA e-DJ nou (extins)	33
4.6. Implementarea funcționalităților noi	34
4.7. Instrument automat de editare a actelor juridice	70
4.8. Extinderea și îmbunătățirea funcționalităților existente	71
4.9. Soluționarea erorilor și funcționalităților incorecte	85
5. COSTURI DE DEZVOLTARE ȘI IMPLEMENTARE A ÎMBUNĂTĂȚIRILOR ÎN E-DOSAR	96
5.1. Fazele proiectului de implementare	96
5.2. Direcțiile și sarcinile de implementare	97
5.3. Metodologia, utilizată pentru estimarea efortului depus	98
5.4. Așteptările privind calificarea echipei de implementare	99
5.5. Eforturi totale	101
5.6. Concluzii privind efortul estimat	102

6. PAȘI DE URMAT ÎN DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA E-DOSAR JUDICIAR ÎN FORMAT MODERNIZAT	103
6.1. Cerințe organizatorico-juridice de respectat la inițierea acțiunilor de îmbunătățire a e-DJ	103
6.2. Principiile procesului de dezvoltare și eficientizare a activităților de utilizare a e-DJ	105
6.3. Părțile implicate și rolul acestora în extinderea e-DJ	106
6.4. Plan de acțiuni pentru îmbunătățirea și extinderea e-Dosar judiciar	108
7. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	111
ANEXĂ: CALCULE PRIVIND IMPACTUL ȘI EFICIENȚA E-DOSAR JUDICIAR	113

ACRONIME

În prezentul document sunt utilizate următoarele acronime:

AAIJ	Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești
AB	Analiza Business (analiza proceselor de lucru)
API	Application Programming Interface
BLOB	Binary Large Object (Obiect Binar Mare)
CMS	Content Management System (sistemul de gestionare a conținutului)
CU	Caz de Utilizare
DWH	Data WareHouse (Stocul de Date)
e-DJ	Soluția informatică e-Dosar judiciar
e-DJm	Aplicația mobilă e-Dosar judiciar
IGU	Interfața Grafică a Utilizatorului
MJ	Ministerul Justiției al Republicii Moldova
PIGD	Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor
PF	Persoana Fizică
PJ	Persoana Juridică
PDD	Portalul Datelor Deschise
PT	Proiectul Tehnic
RAD	Rapid Application Development
RSP	Registrul de Stat al Populației
RSUD	Registrul de Stat al Unităților de Drept
SGBD	Sistemul de Gestionare a Bazei de Date
SI	Sistemul Informațional
SIA	Sistemul Informațional Automatizat
STISC	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
ST	Sarcina Tehnică

SUMAR EXECUTIV

În ultimii ani, cu suportul donatorilor și al partenerilor de dezvoltare, Republica Moldova a creat și a implementat Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), precum și o serie de instrumente și servicii electronice complementare, care facilitează realizarea justiției în Republica Moldova. Cu toate acestea, mai sunt necesare acțiuni, în special în domeniul implementării e-Dosarului, pentru a permite depunerea online a actelor judiciare, ceea ce ar asigura interacțiuni transparente între instanțe, profesioniștii din domeniul dreptului și utilizatorii individuali ai instanțelor, fără interferențe politice și riscuri de corupție.

Studiul privind dezvoltarea și implementarea soluției e-Dosar judiciar (în continuare "studiul") a fost elaborat de proiectul „Accesul la justiție în Moldova” pentru a susține eforturile Ministerului Justiției al Republicii Moldova de a realiza reformele descrise în Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și în Planul de acțiuni aferent. Studiul abordează obiectivul 3.3.2. – Implementarea aplicației informatice e-Dosar judiciar.

Soluția informatică e-Dosar judiciar (SI e-DJ) a fost dezvoltată în Republica Moldova cu suportul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul proiectului „Justiție Transparentă”, implementat de compania Millennium DPI Partners, LLC în Moldova.

Varianta pilot a e-DJ a fost lansată spre utilizare în anul 2019 și testată inițial pentru cauzele civile de către avocații din circumscripția Judecătorei Cahul și a Curții de Apel Cahul. Funcționalitățile e-DJ urmau a fi evaluate și îmbunătățite etapizat, cu efort guvernamental, apoi extinse spre utilizare pe toate tipurile de cauze și cu implicarea tuturor categoriilor de participanți procesuali cu drept de a depune și administra cereri și dosare judiciare. Lipsa resurselor guvernamentale financiare și umane, dar și pandemia COVID-19 au determinat sistarea utilizării și promovării e-DJ, precum și extinderea utilizării acestuia pentru dosarele penale. Perioada pandemică însă a sporit gradul de receptivitate a cetățenilor și profesioniștilor față de instrumentele care facilitează accesul serviciilor de la distanță și a evidențiat necesitatea asumării efortului suplimentar orientat spre dezvoltarea sistemelor informaționale electronice.

Astfel, instituționalizarea e-DJ se impune drept o necesitate a realității actuale. Implementarea acestuia va contribui la sprijinirea și consolidarea accesului cetățenilor la justiție și va spori eficiența instanțelor și a profesioniștilor din domeniul juridic, reducând în același timp atât costurile suportate de stat, cât și cele suportate de cetățean.

Studiul subliniază importanța e-DJ într-o lume din ce în ce mai digitală. Dosarul electronic reprezintă o componentă esențială în cadrul unei reforme judiciare cuprinzătoare și sistemică, care va îmbunătăți calitatea și eficiența justiției în Republica Moldova.

Implementarea e-DJ în format îmbunătățit ar putea aduce beneficii la peste 20.000 de justițiabili, inclusiv celor care participă în instanță fără a fi reprezentați de avocat și va oferi posibilitatea de a depune actele necesare online, fără obligația de deplasare la instanțe, fapt care consumă atât resurse financiare, cât și timp.

Impactul va crește substanțial dacă procurorii vor utiliza e-DJ. Prin utilizarea e-DJ, procurorii ar cheltui mai puțin timp și bani pentru depunerea documentelor procesuale spre examinare în instanțele naționale de judecată, deoarece nu ar mai trebui să imprime materialele procesuale, să se deplaseze la instanțe etc. Prin intermediul e-DJ, personalul instanțelor ar putea procesa informațiile și obține datele în format mult mai eficientizat, ori informațiile despre dosare vor parveni spre înscriere în PIGD în format pre-completat.

Datele studiului recunosc importanța e-DJ pentru realizarea unui proces judiciar mai raționalizat și mai transparent și oferă o evaluare a cadrului actual de funcționare a e-DJ în Republica Moldova, analizând lacunele arhitecturale și operaționale ale sistemului și recomandând îmbunătățiri și o foaie de parcurs pentru implementarea e-DJ la nivel național.

Studiul este realizat pe baza unor ample activități de cercetare tehnică și juridică a cadrului de funcționare a e-DJ, dar și prin compararea structurii și funcționalităților e-DJ cu necesitățile cetățenilor și profesioniștilor din Republica Moldova care interacționează cu instanțele naționale de judecată.

În rezultatul acestei cercetări, s-a constatat că versiunea actuală a e-DJ este avansată din punct de vedere tehnic și oferă un cadru adecvat pentru îmbunătățirea funcționalității sale și adaptarea la nevoile și așteptările utilizatorilor. Cu toate acestea, în timpul testării sistemului e-DJ au fost constatate anumite deficiențe și erori care, dacă ar fi corectate, ar permite o mai bună funcționare a e-Dosarului în sistemul judiciar. Neadoptarea unor măsuri corective, însă, ar putea compromite întregul proces de utilizare a aplicației și ar putea întârzia și mai mult implementarea la nivel național a soluției informatice e-DJ.

Studiul recomandă atât rezolvarea unor erori și disfuncționalități specifice, constatate în timpul testelor funcționale, cât și îmbunătățirea și extinderea funcționalităților actuale ale modulului e-Dosar.

Odată rezolvate deficiențele tehnice, beneficiile e-DJ ar putea fi multiplicare prin integrarea acestuia cu alte sisteme de e-guvernare și registre publice (registrarul populației și registrarul persoanelor juridice, de exemplu), astfel simplificând procesul de colectare și schimb de date, precum și îmbunătățind designul aplicației prin creșterea cadrului de interactivitate cu utilizatorii. În cazul în care ar fi pe deplin operațional, sistemul e-Dosar ar putea fi utilizat de un număr de cel puțin 2.000 de avocați, 2.157 de autorități publice, 700 de procurori, 12.000 de polițiști și peste 25.000 de persoane juridice active.

Pe baza acestor constatări și concluzii, Studiul prezintă o serie de recomandări specifice care vizează acțiunile necesare a fi întreprinse de Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești. Cele mai importante sunt enumerate mai jos:

1. A extinde utilizarea e-DJ pentru utilizarea de către toate categoriile de profesioniști și reprezentanți ai organelor de ocrotire a normelor de drept (procurori, avocați, poliție, executori judecătorești).
2. A extinde utilizarea e-DJ în toate categoriile de cauze – civile, penale, în contencios administrativ.
3. A iniția implementarea e-DJ la nivel național cât mai curând posibil, pentru a răspunde nevoilor avocaților și cetățenilor și pentru a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea justiției.
4. A identifica resursele financiare necesare care pot fi alocate pentru îmbunătățirea și implementarea e-DJ. La necesitate, a solicita asistență din partea donatorilor.
5. A elimina erorile tehnice identificate în timpul testării e-DJ și a dezvolta funcționalitățile necesare pe baza reglementărilor în vigoare.
6. A crește interactivitatea și atractivitatea aplicației, pentru a fi mai ușor de utilizat.
7. A iniția modificări legislative pentru a institui un cadru procedural optim pentru utilizarea e-DJ. Analizând dispozițiile Codului de procedură civilă, a fost identificată o eroare gravă (articolul 17¹, alineatul (1)) care creează confuzie și ar putea împiedica utilizarea e-DJ¹. Deficiențele legislative trebuie să fie înlăturate pentru a facilita implementarea e-DJ la nivel național.
8. A elabora și pune în aplicare cursuri de formare privind e-DJ pentru diferite grupuri de utilizatori, în parteneriat cu actorii relevanți (Uniunea Avocaților și Institutul Național al Justiției).
9. A monitoriza și supraveghea funcționalitatea sistemului e-DJ, precum și a asigura întreținerea continuă a acestuia. Având în vedere numărul mare de utilizatori ai e-DJ, se recomandă instituționalizarea unui centru de sprijin informațional în cadrul AAIJ pentru a oferi îndrumare utilizatorilor și a colecta feedback-ul acestora cu privire la utilizarea aplicației.
10. A crește nivelul de interconectare al sistemului e-DJ cu alte registre și sisteme publice (de exemplu, Registrul populației, Registrul persoanelor juridice, sistemele informaționale automatizate ale Ministerului de Interne și ale Procuraturii), prevenind colectarea dublă a informației și supraîncărcarea utilizatorilor.
11. A elabora o strategie pe termen mediu privind digitalizarea domeniului justiției și a cadrului aferent, care să acopere o perioadă de cel puțin trei ani, astfel încât eventualele necesități de interconectare să poată fi planificate din timp, coordonate și susținute din fonduri publice.

1. Prevederile articolului 17¹, alin. (1) Cod de Procedură Civilă indică expres că cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare ale dosarelor (PIGD), care este unic pentru întreg sistemul judecătorec. În realitate, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, PIGD este o aplicație unică de documentare automatizată, evidență și control a activității de gestionare electronică a dosarelor și altor materiale procesuale emise de instanțele de judecată, fiind considerată drept sistem intern de management al materialelor procesuale, având în calitate de utilizatori potențiali doar judecătorii și colaboratorii instanțelor, fără drept de acces pentru cetățeni. Conform aceluiași Regulament, aplicația care permite cetățenilor să depună cereri de chemare în judecată în format online este e-DJ. Astfel, constatăm că această prevedere este eronată și poate duce în eroare utilizatorii.

1. INTRODUCERE

Soluția informatică e-DJ este parte componentă a sistemului informațional judiciar și este concepută drept o platformă de comunicare a justițiabililor cu instanțele naționale de judecată.

Din perspectivă arhitecturală, e-DJ este o aplicație externă, dezvoltată în baza unei platforme „low code” – Alfa-5, de asemenea cunoscută ca Webassembler.Net. E-DJ este interconectat la Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), fiind oferit spre utilizare justițiabililor drept instrument electronic de depunere a cererilor de chemare în judecată și a materialelor judiciare, precum și de administrare on-line a dosarelor judecătorești.

Din perspectivă legală, SI e-DJ este instituționalizat prin prevederile Conceptului tehnic al Sistemului informațional judiciar aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593 din 24.07.2017 și prin prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 794 din 01.08.2018.

SI e-DJ a devenit funcțional începând cu anul 2019, cu suportului Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul proiectului „Justiție Transparentă”, implementat de compania Millennium DPI Partners, LLC în Moldova.

Funcționalitățile SI e-DJ au fost pilotate de opt avocați din circumscripția Judecătorei Cahul și Curții de Apel Cahul în perioada septembrie - decembrie 2019, în baza acordului de colaborare încheiat cu Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ). Din cauza stării excepționale provocată de pandemia COVID - 19, dar și a capacității limitate de personal a AAIJ de a instrui potențialii utilizatori a e-DJ, folosirea SI e-DJ a fost sistată în perioada ianuarie 2020 – iunie 2022. Din iunie 2022, AAIJ a inițiat etapa II de pilotare, care implică testarea funcționalităților SI e-DJ de către avocații din circumscripția Judecătorei Bălți și Ungheni. Prin această activitate de pilotare, AAIJ își propune să evalueze gradul de satisfacție a utilizatorilor SI e-DJ și să stabilească deficiențele funcționale și perspectivele de îmbunătățire a aplicației.

Lipsa capacității funcționale de a realiza individual evaluarea a determinat AAIJ să solicite suportul Proiectului „Accesul la justiție în Moldova” pentru a colecta și evalua feedback-ul utilizatorilor, a testa SI e-DJ din perspectivă tehnico-funcțională, a cerceta și prezenta posibilitățile suplimentare de îmbunătățire a funcționalității SI e-DJ și extinderea utilizării.

Prezentul studiu evaluează cadrul actual de funcționare a e-DJ în Republica Moldova, identifică lacunele arhitecturale și de funcționare ale sistemului, prezintă perspectiva de îmbunătățire și implementare e-DJ pe întreg teritoriul țării și pentru toate categoriile de participanți procesuali.

Studiul prezintă cercetarea tehnică și juridică a cadrului de funcționare a e-DJ și compararea structurii și funcționalităților e-DJ cu necesitățile cetățenilor și profesioniștilor din Republica Moldova, care în interes personal sau profesional interacționează cu instanțele naționale de judecată. Structura și funcționalitățile e-DJ au fost evaluate prin prisma raportării acestora la recomandările organizațiilor internaționale și practicilor altor state, fapt care a permis identificarea și prezentarea perspectivelor de îmbunătățire a e-DJ.

Procesul de cercetare a implicat testarea tehnică a funcționalităților, analiza de business a e-DJ, analiza M.O.S.T., SWOT și PESTEL, design-ul proceselor, discuții cu reprezentanții AAIJ, reprezentanți ai instanțelor de judecată, avocați care au utilizat aplicația e-DJ, reprezentanți ai organelor procuraturii.

Prezentul document este elaborat cu scopul de a oferi beneficiarilor informații cu privire la cel puțin următoarele aspecte:

- Starea funcțională curentă a SI e-DJ cu prezentarea potențialelor procese de lucru îndeplinite prin utilizarea aplicației SI e-DJ, cu descrierea generală a lacunelor, neajunsurilor sau erorilor depistate;
- Prezentarea factorilor care împiedică utilizarea, acceptarea sau extinderea pe scară largă a e-DJ, precum și a soluțiilor posibile pentru depășirea problemelor existente;
- Condițiile legale care afectează utilizarea și dezvoltarea ulterioară a e-DJ și reperul legal necesar în dezvoltarea și eficientizarea activităților de utilizare a e-DJ;
- Funcționalitățile e-DJ propuse spre dezvoltare;
- Scenariile tehnice de dezvoltare a funcționalităților e-DJ.

La elaborarea prezentului document s-a ținut cont de rezultatele discuțiilor cu utilizatorii e-DJ. Evaluarea e-DJ a fost realizată prin prisma verificării corespunderii cu cadrul de îndeplinire a următoarelor funcționalități:

- Depunerea spre examinare în adresa instanțelor naționale de judecată a cererilor de chemare în judecată prin utilizarea e-DJ de către orice subiect interesat, cu posibilitatea ulterioară de administrare online a dosarului electronic inițiat pe marginea cererii depuse;
- Depunerea spre examinare în adresa instanțelor naționale de judecată a proceselor verbale contravenționale cu posibilitatea ulterioară de administrare online a dosarului electronic inițiat pe marginea procesului verbal prezentat spre validare instanței;
- Depunerea spre examinare în adresa instanțelor naționale de judecată a rechizitoriilor/demersurilor/plângerilor depuse de către organele procuraturii în vederea realizării acțiunilor de urmărire penală și inițierii dosarelor penale, cu acordarea posibilității ulterioare de administrare online a dosarului electronic inițiat pe marginea procesului verbal prezentat spre validare instanței.

Studiul a fost consultat cu MJ și AAIJ. În scopul definitivării parcursului de extindere a utilizării e-DJ se recomandă inițierea consultărilor cu reprezentanții Consiliul Superior al Magistraturii, instanțelor de judecată, Procuraturii Generale, Uniunii Avocaților, Uniunii Executorilor Judecătorești, Ministerului Afacerilor Interne, Cancelariei de Stat și reprezentanților altor autorități publice și categorii de profesioniști, care, în virtutea funcției exercitate, vor putea avea calitatea de utilizatori ai e-DJ. Prezentul document poate servi drept reper pentru lansarea negocierilor cu reprezentanții organizațiilor donatoare în vederea acordării asistenței financiare orientate spre sprijinirea acțiunilor de consolidare a e-DJ.

2. METODE DE CERCETARE

Din punct de vedere metodologic, studiul a fost realizat prin îndeplinirea etapizată a unui complex de activități de cercetare și analiză, implicând următoarele:

- **Colectarea și analiza documentelor și informațiilor privind cadrul de instituționalizare și utilizare a e-DJ.** În contextul elaborării prezentului studiu, echipa de cercetare a colectat și analizat documentele care fundamentează cadrul de instituționalizare și funcționare a e-DJ, în așa fel încât prin analiza acestora s-a putut stabili măsura în care cadrul funcțional corespunde cadrului de reglementare aferent, dar și documentației tehnice prin care această aplicație a fost instituționalizată. La fel, în vederea determinării cadrului de urmat, dar și stabilirea gradului de maturitate a aplicației din Republica Moldova cu cele de tip similar de peste hotare, au fost analizate site-urile și documentația de însoțire a aplicațiilor similare din alte state. Astfel, în elaborarea prezentului studiu, echipa de cercetare a utilizat următoarele resurse de referință în fundamentarea concluziilor:
 1. Documentația tehnică a aplicației SI e-DJ și a PIGD, care include Sarcina Tehnică și Proiectul Tehnic pentru ambele sisteme;
 2. Ghidurile de utilizare a SI e-DJ și PIGD pentru toate rolurile;
 3. Ghidurile de administrare a SI e-DJ;
 4. Lista autorităților care nu utilizează SI e-DJ, dar pe care AAIJ le consideră utilizatori cărora urmează să li se asigure drepturi de utilizare a aplicației în viitorul apropiat;
 5. Mediul de test al aplicației SI e-DJ (disponibil la adresa <http://edosar.caseflow.info>) și a PIGD (disponibil la adresa <http://icms.caseflow.info>);
 6. Solicitățile de suport și modificare a e-DJ și PIGD, depuse pe parcursul exploatării e-DJ și PIGD de către utilizatorii sistemelor menționate;
 7. Discuțiile cu utilizatorii e-DJ și potențialii utilizatori;
 8. Resursele judiciare asemănătoare utilizate de către alte state, care pot servi drept exemplu de bune practici în dezvoltarea ulterioară a e-DJ și anume:
 - a. Documentele de politici și reglementări ale altor state aplicabile cadrului de referință, precum și documentele internaționale de orientare în cadrul proceselor de dezvoltare a sistemelor informaționale judiciare. Aceste documente sunt cercetate prin prisma identificării reperului internațional de reglementare, tendințelor de dezvoltare propuse spre respectare de organismele internaționale, dar și bunelor practici de reglementare instituționalizate de alte state.
 - b. Legislația și cadrul normativ intern din Republica Moldova aplicabil SI e-DJ.
 - **Desfășurarea activităților de tip focus-grup cu angajații instanțelor de judecată și avocații care au utilizat e-DJ**, în cadrul cărora ei și-au expus opiniile cu privire la experiența de utilizare a e-DJ, dar și au venit cu propuneri de îmbunătățire a practicilor.
 - **Organizarea vizitelor de documentare în sediile instanțelor de judecată.** În vederea evaluării practicilor de utilizare a aplicației e-DJ, echipa de cercetare a organizat o vizită de studiu în cadrul AAIJ, unde a avut posibilitatea să analizeze practicile de gestionare a e-DJ, dar și să identifice problemele cu care se confruntă aceștia în administrarea aplicației. În cadrul vizitei, a fost monitorizat procesul de
-

utilizare a aplicației, a fost evaluat gradul de dotare tehnică a AAIJ din perspectiva stabilirii capacității acesteia de a extinde utilizarea e-DJ în format extins, precum și a fost analizată calitatea echipamentelor avute în gestiune.

- **Intervievarea avocaților** care au depus cereri de chemare în judecată prin utilizarea e-DJ. În cadrul discuțiilor, avocații au prezentat problemele cu care s-au confruntat în utilizarea aplicației, precum și recomandările de îmbunătățire pe care le consideră necesare pentru ca aplicația să se apropie de necesitățile funcționale ale avocaților.
- **Analiza standardelor și a bunelor practici internaționale raportate la practica națională**, în așa fel încât să ofere factorilor de decizie repere în dezvoltarea și implementarea acțiunilor de instituționalizare și/sau consolidare a eforturilor de implementare a aplicației e-DJ în sistemul judiciar național. Funcționalitățile e-DJ au fost comparate cu funcționalități asemănătoare ale unor sisteme informaționale similare străine și anume:
 1. Judecătoria Civilă online a Canadei - Civil Resolution Tribunal (<https://civilresolutionbc.ca>);
 2. Compartimentul portalului guvernamental al Regatului Marii Britanie, dedicat depunerii online a cererilor judecătorești(<https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/make-claim>).
- **Testarea funcționalităților e-DJ**. Activitatea de testare funcțională a e-DJ a fost realizată în exclusivitate prin utilizarea metodei tehnice de testare manuală a funcționalităților e-DJ, având la bază instrumentele grafice, disponibile utilizatorilor cu diferite roluri, inclusiv Administrator e-DJ. În calitate de scenarii de testare a fost folosit documentul „PIGD – Scenariile de Testare” care face parte din livrabilele proiectului de implementare a PIGD. Deoarece documentul sus-menționat include atât scenarii de testare e-DJ, cât și scenarii pentru PIGD, echipa de cercetare a extras și utilizat scenariile de testare e-DJ. Rezultatele testării funcționale sunt prezentate în acest document, fiind aranjate în următoarele trei categorii:
 - Erori și funcționalități incorecte;
 - Funcționalități necesare, care la moment nu sunt implementate, dar sunt absolut necesare pentru asigurarea cadrului funcțional al e-DJ;
 - Îmbunătățiri – ajustarea funcționalităților existente, orientate spre simplificarea utilizării e-DJ și/sau prevenirea erorilor posibile a fi admise de factorul uman.Rezultatele testării funcționale a e-DJ sunt folosite în calitate de material de suport în elaborarea propunerilor de îmbunătățire a e-DJ.
- **Analiza business** a fost utilizată atât în cercetarea cadrului funcțional al e-DJ, versiunea actuală, cât și pentru prezentarea cadrului îmbunătățit. Analiza business a fost compilată cu analiza M.O.S.T., PESTEL, SWOT, analiza costurilor, rezultatele cărora au ajutat autorii nu doar să dezvolte reperul funcțional îmbunătățit al e-DJ, dar și să prezinte riscurile și scenariile de mitigare a acestora, precum și reperul organizațional, legal și de management necesar a fi asumat de autorități în contextul demarării acțiunilor de îmbunătățire.
- **Analiza cadrului legal cu identificarea posibilităților extinderii utilizării aplicației e-DJ în format lărgit către toate categoriile de participanți procesuali**. În acest context, au fost analizate prevederile legale actuale și formulate recomandări de modificare legislativă, care urmează a fi considerate în procesul de extindere a utilizării aplicației e-DJ.

3. DESCRIEREA CADRULUI ACTUAL DE FUNCȚIONARE A SIA E-DJ

3.1 Analiza cadrului tehnic general de funcționare a e-DJ

Acest capitol este elaborat cu scopul de a prezenta cadrul general de funcționare a e-DJ și de a identifica oportunitățile și riscurile care pot afecta eventualele dezvoltări.

Analizând cadrul tehnic general de funcționare a e-DJ, stabilim că din perspectivă arhitecturală SIA e-DJ și SIA PIGD sunt dezvoltate drept un sistem structural unic, cu o interfață cu acces separat pentru utilizatorii din cadrul instanțelor de judecată și o interfață pentru utilizatorii externi. Cadrul unic de funcționare a sistemului, pe de o parte, avantajează procesele de lucru, pe de altă parte, însă, implică necesitatea considerării interdependenței dintre acestea, ori în cazul în care sunt realizate modificări în PIGD, acestea pot afecta cadrul e-DJ și invers. Astfel, pe tot parcursul documentului vom atrage atenția asupra cadrului de funcționalități interdependente și operațiuni de lucru necesare a fi întreprinse în vederea asigurării funcționării corecte a ambelor structuri de sistem.

În ceea ce privește platformele prin intermediul cărora este asigurată funcționarea sistemului, ambele componente funcționează în baza platformei “low-code”, numită Alfa Five ® (cunoscută și ca platforma WebAssembler.NET Server - <http://webassembler.net>), platformă dezvoltată în baza stack-ului tehnologic al companiei Microsoft - Microsoft .NET Framework. Astfel, constatăm că atât e-DJ, cât și PIGD sunt construite pe standarde deschise XML și utilizează Microsoft SQL Server 2017 Standard Edition în calitate de SGBD pentru ambele sisteme. În calitate de sisteme de operare este folosit Microsoft Windows 2016 Server Standard Edition.

În ceea ce privește licențele utilizate în asigurarea funcționării sistemului, constatăm că MJ deține licență nelimitată pentru numărul de utilizatori sau pentru timpul de utilizare (licențe „lifetime”) a e-DJ și PIGD, atât pentru mediul de testare, cât și pentru cel de producție. Astfel, stabilim că extinderea e-DJ și realizarea eventualelor modificări PIGD nu necesită cheltuieli suplimentare pentru obținerea unor condiții de licențiere suplimentare sau mai avantajoase.

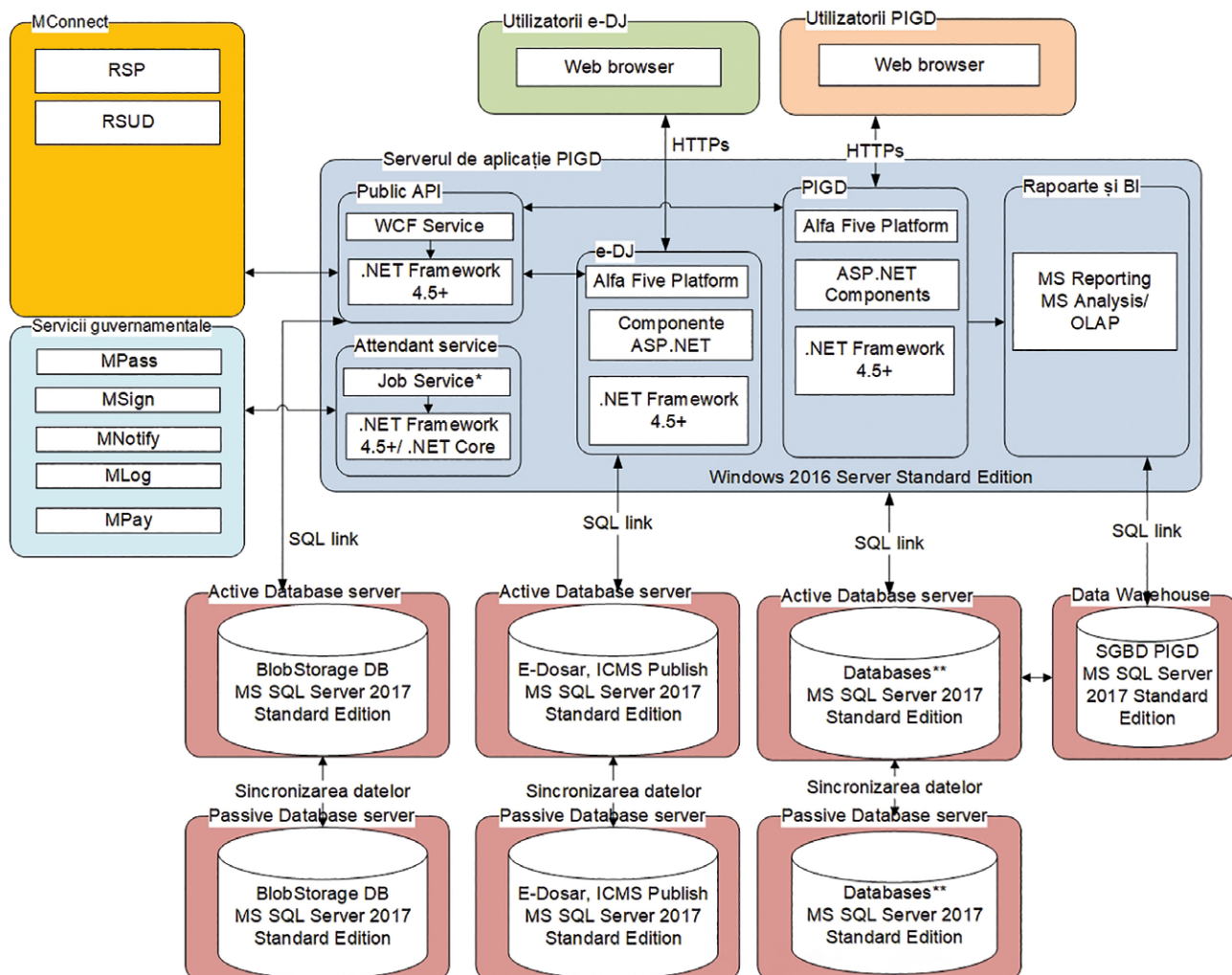
Ambele sisteme (e-DJ și PIGD) se află pe platforma guvernamentală MCloud, administrată de STISC. În cercetarea cadrului de administrare stabilim, însă, că contractul AAJ cu STISC este limitat și nu permite realizarea unor dezvoltări majore ale sistemelor, pentru această sarcină impunându-se necesitatea contractării serviciilor de dezvoltare tehnică externă. În aceeași ordine de idei, menționăm că resursele financiare bugetare sunt limitate și se constată oportunitatea identificării asistenței financiare externe de suport, ori altfel, sistemul poate cădea în desuetudine și efortul depus până la moment nu va putea fi valorificat.

Procedurile de autentificare și autorizare sunt implementate utilizând interfețele standard pentru „membership” și administrarea rolurilor („role management”), acest fapt plasează e-DJ în rândul sistemelor informaționale care corespund rigorilor de securitate și management aprobate la nivel de țară.

E-DJ este dezvoltat drept un sistem informațional interoperabil, capabil să livreze și să primească date din alte sisteme. Chiar dacă inițial a fost planificată integrarea cu mai multe sisteme publice, constatăm, însă, că acesta rămâne a fi interoperabil doar cu RSP și RSUD. Remarcăm oportunitatea interconectării și cu alte sisteme din domeniul specializat de profil, printre acestea: SIA Departamentului Instituțiilor Penitenciare, SIA RICC al MAI (Registrul Informației Criminalistice și Criminologice), SIA Procuraturii Generale, SIA Executorilor Judecătorești.

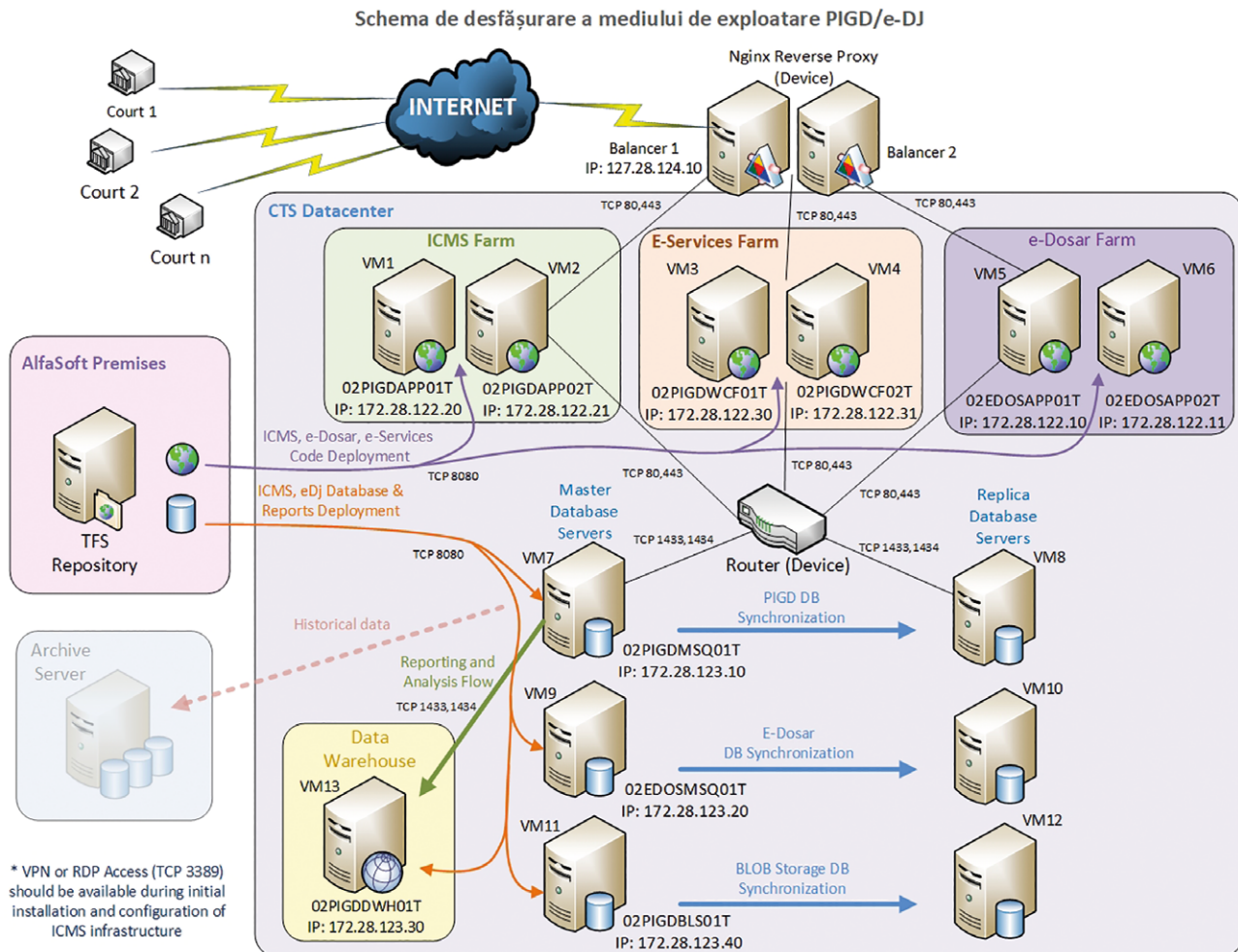
Arhitectura software (schema este extrasă din Proiectul Tehnic PIGD și e-DJ)

În vederea prezentării cadrului funcțional al e-DJ și PIGD, în schema de mai jos este ilustrată arhitectura software-ului, după cum urmează:

Arhitectura de sistem (schema este extrasă din Proiectul Tehnic al PIGD/e-DJ)

Mai jos este prezentată schema arhitecturii SIA PIGD / e-DJ extrasă din Proiectul Tehnic al sistemului, elaborat în cadrul proiectului de implementare PIGD.

Denumirea serverelor	Funcțiile serverelor
VM1	Server de aplicație PIGD
VM2	Server de aplicație PIGD
VM3	Server de aplicație e-Servicii
VM4	Server de aplicație e-Servicii
VM5	Server de aplicație e-DJ
VM6	Server de aplicație e-DJ
VM7	Server baza de date PIGD (primar)
VM8	Server baza de date PIGD (secundar)
VM9	Server baza de date PIGD (primar)
VM10	Server baza de date PIGD (secundar)
VM11	Server baza de date BLOB (primar)
VM12	Server baza de date BLOB (secundar)
VM13	Server baza de date a DWH

3.2 Actorii sistemului e-DJ

SIA e-DJ asigură funcționalități pentru utilizatorii umani și non-umani în dependență de rolul acestora în procesele judiciare. E-DJ asigură gestionarea automatizată a funcționalităților sale. Aceste funcționalități pot fi atribuite pentru diferite roluri. La fel, sistemul permite ca unui utilizator să-i fie atribuite mai multe roluri concomitent, de exemplu – persoană fizică și utilizator profesionist.

Actori umani

Actorii umani care participă în procesele de lucru SIA e-DJ:

Nr.	Actor	Descrierea rolului actorului
1.	Persoană fizică	Utilizator autorizat - persoană care din numele propriu depune cererea de inițiere a cauzei judecătorești (pentru dosare civile), precum și alte documente electronice ce țin de dosarele în care este implicat și accesează datele, documentele și notificările relevante dosarelor în care utilizatorul este implicat.
2.	Utilizator profesionist	Utilizator autorizat care în funcție de includerea în registrele avocaților sau procurorilor poate fi reprezentant al entității legale, avocat sau procuror. Utilizatorul cu acest rol poate, din numele entității pe care o reprezintă legal, depune cererea de inițiere a cauzei judecătorești precum și alte documente electronice, accesează datele, documentele și notificările relevante dosarelor în care este implicată entitatea pe care o reprezintă.
3.	Specialist AAIJ	Utilizator autorizat care poate accesa documentele de inițiere a cauzelor.
4.	Administrator e-DJ	Utilizator al sistemului SIA e-DJ cu acces la funcționalitățile de administrare a sistemului și anume: <ul style="list-style-type: none"> ● Gestionarea utilizatorilor, rolurilor și echipelor; ● Gestionarea clasificatoarelor și nomenclatoarelor; ● Configurarea proceselor de lucru; ● Gestionarea setărilor sistemului.

Actori non-umani

Setul actorilor non-umani e-DJ este reprezentat de:

Nr.	Actor	Descrierea rolului actorului
1.	MPass	Actor non-uman responsabil pentru autentificarea în SIA e-DJ
2.	MNotify	Actor non-uman responsabil pentru realizarea notificărilor în SIA e-DJ
3.	MSign	Actor non-uman responsabil pentru aplicarea semnăturii digitale pe documentele generate în/din SIA e-DJ
4.	MLog	Actor non-uman responsabil pentru realizarea jurnalizării evenimentelor din SIA e-DJ
5.	MPay	Actor non-uman responsabil pentru interacțiunea SIA e-DJ privind plățile

6.	MConnect	Actor non-uman responsabil pentru schimbul bi-direcțional de date între e-DJ și sistemele informatice guvernamentale externe
----	----------	--

3.3 Modelul Business al funcționării SIA e-DJ

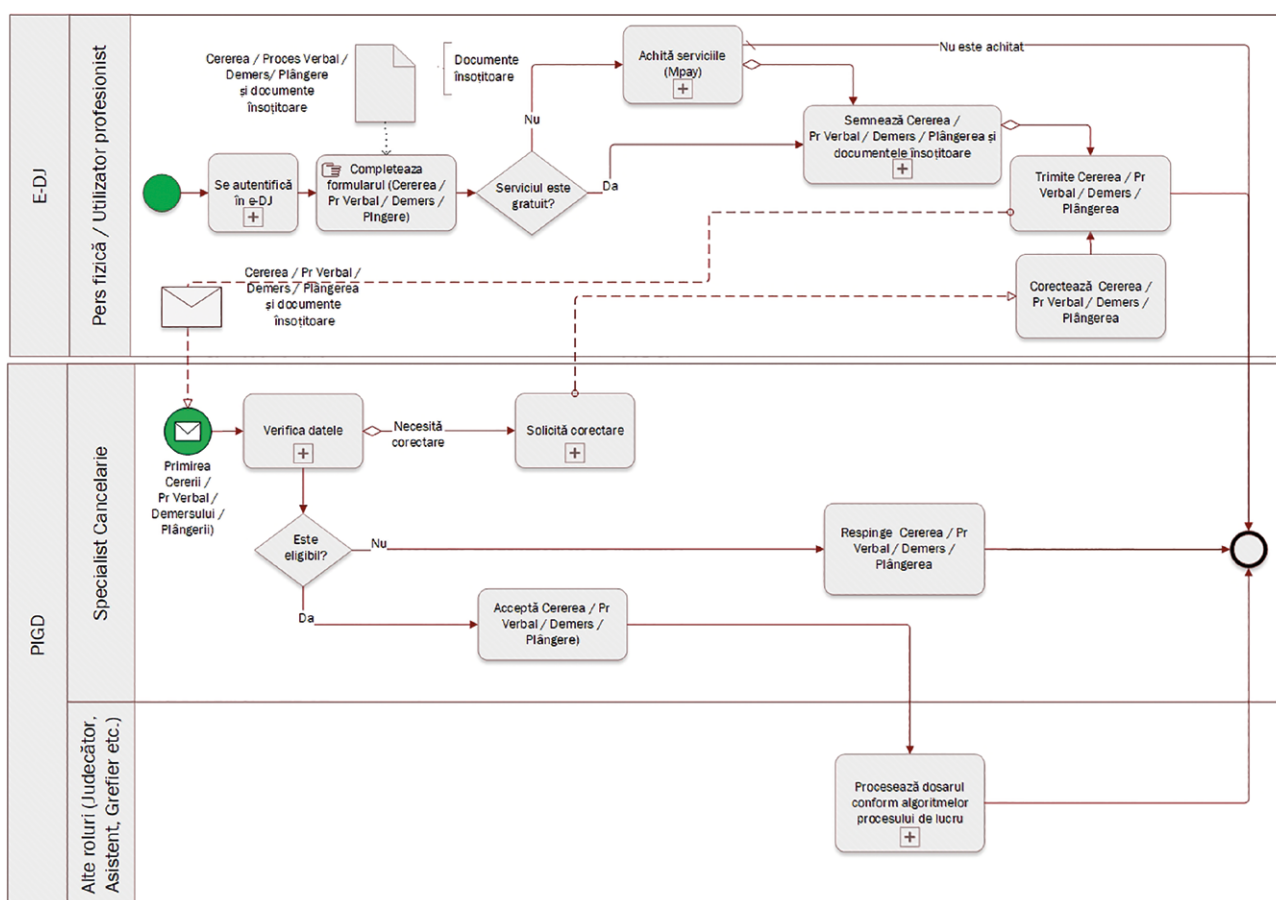
În conceptul inițial, e-DJ este conceput drept un instrument online propus spre utilizare profesioniștilor și autorităților publice, cu perspectiva de extindere către toate categoriile de subiecți procesuali, fiindu-le oferit în scop de inițiere a acțiunilor procesuale de interes, accesarea informațiilor pe marginea acestora și comunicarea cu instanțele despre cauzele avute în examinare.

Analizând cadrul funcțional de moment al aplicației, din perspectivă tehnică aceasta nu acoperă întru totul necesitățile funcționale ale tuturor categoriilor de potențiali utilizatori a e-DJ. Un exemplu în acest sens este notificarea persoanelor - părți pe dosare, care nu au rol de utilizator în e-DJ. Acestea pot fi notificate de sistem cu privire la acțiunile procesuale inițiate în privința sa doar la datele de contact prezentate de autorul acțiunilor, care nu întotdeauna pot fi considerate veridice. În aceeași ordine de idei, remarcăm că persoanele care nu sunt înregistrate în calitate de utilizator e-DJ pot avea acces la materialele cauzei doar după validarea statutului lor de către instanța de judecată.

Analizând cadrul funcțional al e-DJ, constatăm că acesta acoperă următoarele etape ale ciclului de viață a unei cauze judecătorești:

Nr.	Acțiunea	Sistemul Informațional
1.	Crearea actului de inițiere a cauzei	e-DJ
2.	Expedierea actului de inițiere a cauzei în PIGD	e-DJ
3.	Inițierea dosarului / Refuz la inițiere a dosarului	e-DJ
4.	Adăugarea materialelor la dosar (materiale în forma electronică)	e-DJ
5.	Inițierea căilor de atac	e-DJ
6.	Accesarea materialelor dosarului în care este implicat utilizatorul și a notificărilor privind evenimentele aferente dosarului	e-DJ

Mai jos este prezentată schema generică a proceselor de lucru e-DJ:

3.4 Procesele de lucru asigurate de SIA e-DJ

Procesele de lucru asigurate de e-DJ sunt dezvoltate în așa fel încât, pe de o parte, aplicația să servească utilizatorilor drept instrument online de depunere a acțiunilor judiciare în instanțele naționale de judecată, iar, pe de altă parte, să completeze acest obiectiv prin alte facilități legate de asigurarea accesului la dosarele inițiate sau avute în gestiune, să asigure registrul de inițiere a cauzelor, să asigure registrul dosarelor personale. Sistemul este dezvoltat în maniera în care să asigure managementul și controlul asupra acțiunilor realizate prin utilizarea e-DJ. Având în vedere analiza proceselor de lucru ale e-DJ, stabilim că în general acestea se referă la acoperirea următoarelor necesități funcționale:

Inițierea cauzelor judiciare prin înregistrarea în PIGD a următoarelor acte:

- Cererea de chemare în judecată - care duce la crearea în PIGD a dosarelor civile;
- Procesul verbal – care duce la crearea în PIGD a dosarelor contravenționale;
- Rechizitoriul/ demersul/ plângerea/ alte acte emise de procuror – care duce la crearea în PIGD a dosarelor penale.

Suplimentar proceselor de lucru sus-menționate, SIA e-DJ asigură și alte module funcționale, după cum urmează:

Nr.	Denumirea modului funcțional	Descrierea modului funcțional	Actorii SIA e-DJ care au acces
1.	Registrul actelor de inițiere a cauzelor	Registrul actelor de inițiere a cauzelor în diferite stări ale ciclului de viață a actului de inițiere a cauzei	PF, Utilizator profesionist, Specialist AAJ, Administrator e-DJ
2.	Registrul dosarelor	Registrul dosarelor în diferite stări ale ciclului lor de viață la care utilizatorul are acces (este implicat în calitate de participant).	PF, Utilizator profesionist, Specialist AAJ, Administrator e-DJ
3.	Nomenclatoare	Gestionarea nomenclatoarelor utilizate în e-DJ	Administrator e-DJ (sincronizarea cu PIGD)
4.	Gestionarea utilizatorilor, rolurilor și entităților	Modulul funcțional asigură gestionarea utilizatorilor (crearea, blocarea, deblocarea etc) și rolurilor (inclusiv atribuirea funcționalităților automatizate, dar, la moment, nu funcționează în volum adecvat.	Administrator e-DJ
5.	Audit	Modulul asigură jurnalizarea evenimentelor în sistem și afișează înregistrările din jurnal.	Administrator e-DJ
6.	Profilul personal	Profilul personal al utilizatorului unde acesta poate accesa datele-cheie proprii, istoricul accesării sistemului, notificările primite.	Toate rolurile
7.	Online Helpdesk	Modulul funcțional asigură postarea solicitărilor de suport și procesarea acestora de echipa de suport.	Toate rolurile
8.	Ajutor	Secțiunea conține documentație (manuale și ghiduri de utilizare) și lecții video.	Toate rolurile

3.5 Integrarea cu sistemele informaționale guvernamentale

La moment, SIA e-DJ este integrat cu următoarele SI guvernamentale:

- **RSP** – extrage datele persoanelor fizice, rezidenților Republicii Moldova (în procesul de completare a actelor de inițiere a cauzei);
- **RSUD** – extrage datele persoanelor juridice, rezidenților Republicii Moldova (în procesul de completare a actelor de inițiere a cauzei).

Integrarea SIA e-DJ cu SIA „Registrul de Stat al Persoanelor”

Tabelul de mai jos prezintă interpelările e-DJ către RSP și setul de date, extrase din RSP:

1. Interpelarea GetPerson			
Semnătură	GetPerson (IDNP: String (13)): Person		
Descriere	Returnează datele despre persoana fizică după IDNP		
Parametri de intrare la nivel de transport			
Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
CallingUser	String(13)	Da	IDNP-ul utilizatorului sau ID-ul sistemului care procesează datele
CallingEntity	String(13)	Da	IDNO-ul persoanei juridice care procesează datele
CallBasis	String(256)	Da	Temeiul legal al apelului
CallReason	String(512)	Da	Scopul apelului
Parametri de intrare			
Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
IDNP	String(13)	Da	Numărul de identificare a persoanei fizice

Structuri de date:

Proprietate	Tip	Obligatoriu	Descriere
Person			
FirstName	String(60)	Da	Prenumele
LastName	String(60)	Da	Numele
Surname	String(60)	Da	Patronimic
PreviousName	String(60)	Da	Numele precedent (ex. numele de până la căsătorie)
BirthDate	Date	Da	Data nașterii
DeathDate	Date	Nu	Data decesului
Sex	Number	Da	Sexul (conține valori din clasificatorul sexului CF 37603221.0037.01)
Citizenship	Number	Da	Cetățenia (Conține valorile din clasificatorul cetățeniei CF 37603221.0066.03)
BuletinSeries	String(1)	Da	Seria buletinului de identitate
BuletinNumber	String(8)	Da	Numărul buletinului de identitate
BuletinValidity	Number	Da	Este valid sau nu buletinul de identitate (întoarce valoarea 1 – dacă este valid sau valoarea 0 – dacă nu este valid)
BuletinIssued	Number	Nu	Organul care a emis buletinul de identitate (conține valori din clasificatorul organelor de stat care au emis buletinul de identitate)
BuletinIssue-Date	Date	Nu	Data emiterii buletinului de identitate
Photo	Binary	Da	Fotografia persoanei
Address	Address	Da	Adresa de reședință

Address			
Region	String(60)	Da	Raionul
Locality	String(60)	Da	Localitatea
Street	String(50)	Da	Strada
House	String(8)	Da	Casa
Block	String(8)	Da	Blocul
Flat	String(8)	Da	Apartamentul

Integrarea SIA e-DJ cu SIA „Registrul de Stat al Unităților de Drept”

Tabelul de mai jos prezintă interpelările e-DJ către RSUD și setul de date extrase din acest sistem informațional:

1. Interpelarea **GetEntity**

Semnătură **GetEntity** (IDNO: String (13)): **Entity**

Descriere Returnează datele despre entitatea juridică după IDNO-ul acesteia

Parametri de intrare la nivel de transport

Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
CallingUser	String(13)	Da	IDNP-ul utilizatorului sau ID-ul sistemului care procesează datele
CallingEntity	String(13)	Da	IDNO-ul persoanei juridice care procesează datele
CallBasis	String(256)	Da	Temeiul legal al apelului
CallReason	String(512)	Da	Scopul apelului

Parametri de intrare

Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
IDNO	String(13)	Da	Numărul de identificare a entității juridice

Structuri de date:

Proprietate	Tip	Obligatoriu	Descriere
Entity			
EntityFullName	String(60)	Da	Denumirea completă a unității de drept
EntityShortName	String(150)	Da	Denumirea prescurtată a unității de drept
LegalAddress	Address	Da	Adresa juridică a entității
State	Number	Da	Starea actuală a persoanei juridice (Conține valoarea „0”, dacă persoana juridică este activă; „1”, dacă a suspendat activitatea; „2”, dacă a început procedura insolvenței; „3”, dacă a început procesul de lichidare; „4”, dacă este lichidată)
LegalFormCode	Number	Da	Forma organizatorico-juridică (Conține valori din clasificatorul formei organizatorico-juridice a întreprinderii CF 37603221.0326.01)

Address			
Region	Region	Region	Regiunea
Locality	Locality	Locality	Localitatea
Street	Street	Street	Strada
House	House	House	Casa
Block	Block	Block	Blocul
Flat	String(8)	Da	Apartamentul (oficiul)

2. Interpelarea **GetAdministratorsList**

Semnătură **GetAdministratorsList** (IDNP: String (13)): **AdministratorsList**

Descriere Returnează lista IDNP-urilor persoanelor fizice care sunt înregistrați în calitate de administratori ai entităților juridice

Parametri de intrare la nivel de transport

Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
CallingUser	String(13)	Da	IDNP-ul utilizatorului sau ID-ul sistemului care procesează datele
CallingEntity	String(13)	Da	IDNO-ul persoanei juridice care procesează datele
CallBasis	String(256)	Da	Temeiul legal al apelului
CallReason	String(512)	Da	Scopul apelului

Parametri de intrare

Nume	Tip	Obligatoriu	Descriere
IDNO	String(13)	Da	Numărul de identificare a entității juridice

Structuri de date:

Proprietate	Tip	Obligatoriu	Descriere
AdministratorsList			
IDNP	String(13)	Da	Numărul de identificare a persoanei fizice (administratorului entității juridice)

4. DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE UTILIZARE A SIA E-DJ

Capitolul prezintă cadrul de îmbunătățiri posibile a fi realizate pentru e-DJ astfel încât acesta să corespundă așteptărilor utilizatorilor. Acțiunile de îmbunătățire sunt dezvoltate având la bază rezultatele activităților de testare și analiză a cadrului funcțional al e-DJ și sunt prezentate compartimentat în următoarele trei sub-capitole:

1. Soluționarea erorilor și funcționalităților incorecte;
2. Extinderea și îmbunătățirea funcționalităților existente;
3. Implementarea funcționalităților noi.

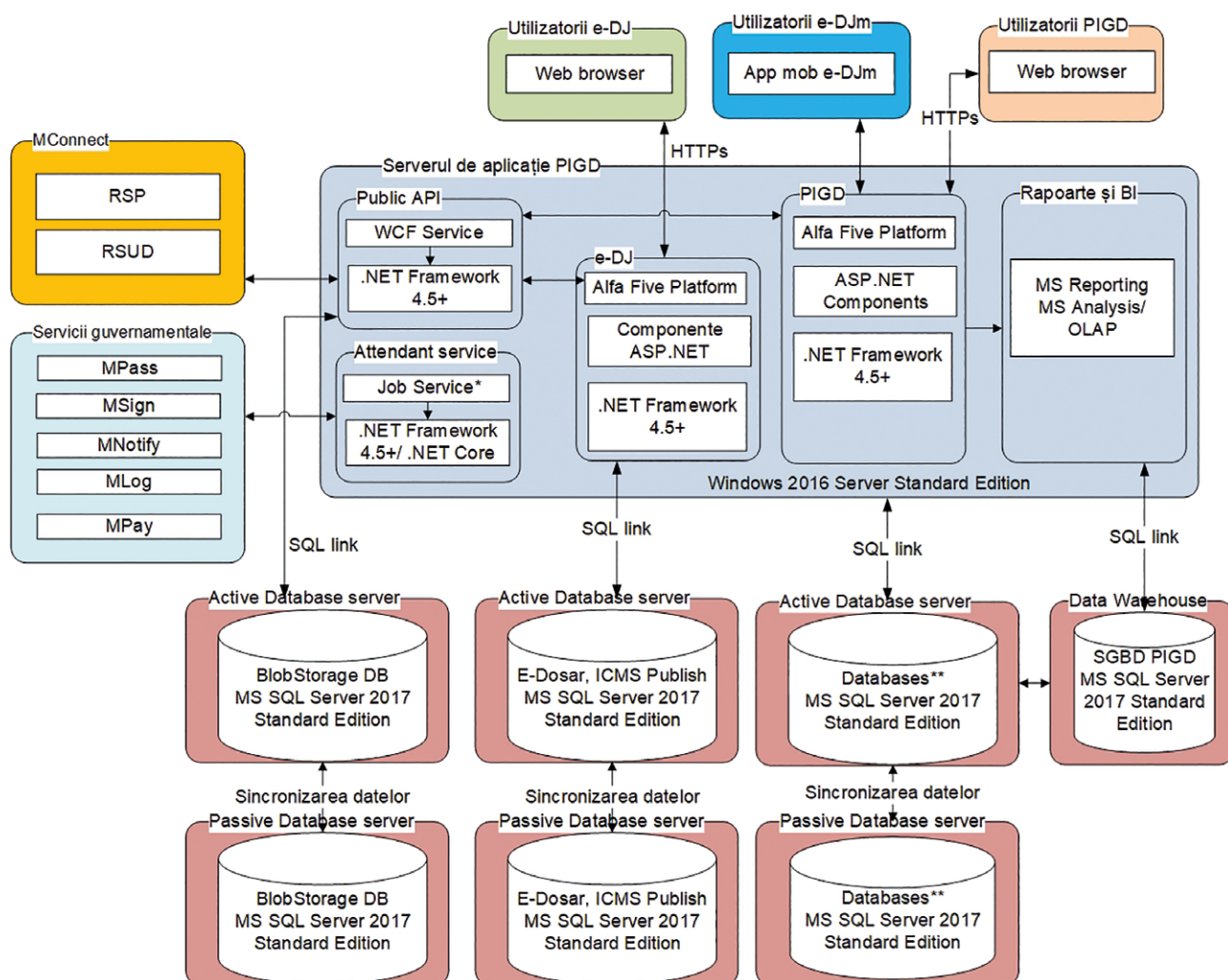
La dezvoltarea cadrului de perfecționare a e-DJ s-a utilizat modelul de analiză de business PESTEL și modelul analizei proceselor și funcționalităților de lucru.

Modelul analizei proceselor și funcționalităților de lucru ale e-DJ prezintă cadrul funcțional propus spre elaborare, cu argumentarea scopului urmărit, descrierea funcționalității propuse pentru dezvoltare sau îmbunătățire, cazurilor de utilizare aplicabile, cerințelor funcționale necesare a fi considerate, precum și prezentarea cadrului aferent de sisteme care ar putea fi afectat prin acțiunea propusă. Această analiză va contribui la orientarea proprietarului sistemului în dezvoltarea strategiei de îmbunătățire și extindere a utilizării e-DJ, dar și în dezvoltarea documentației tehnice și contractarea eventualelor servicii de dezvoltare a aplicației.

Analiza PESTEL prezintă o evaluare selectivă a factorilor politici, economici, sociali, tehnologici, de mediu și legali care pot afecta realizarea activității de îmbunătățire². Rezultatele acestei analize vor contribui la dezvoltarea Planului de acțiuni pentru dezvoltarea și eficientizarea activităților de utilizare a SIA e-DJ și la determinarea ulterioară a cheltuielilor necesare pentru implementarea noilor funcționalități. Au fost supuse analizei PESTEL doar funcționalitățile noi. Cele care necesită îmbunătățiri au fost deja evaluate de utilizatori, iar factorii care pot influența evoluția sunt cunoscuți.

2. *Remarcă:* Analiza PESTEL a fost realizată separat pentru fiecare categorie de îmbunătățiri propuse. Datorită individualității propunerilor și relaționarea cu potențiali factori de configurare, analiza s-a realizat ținând cont de factorii importanți pentru îmbunătățirea propusă. Nu au fost analizați toți factorii simultan, ci doar cei care pot influența realizarea anumitor îmbunătățiri.

Arhitectura software (schema este extrasă din Proiectul Tehnic PIGD și e-DJ și completată cu ajustările propuse pentru extinderea e-DJ și implementarea e-DJm)

4.1 Analiza PESTEL

Dezvoltarea și eficientizarea activităților de utilizare a e-DJ nu este o sarcină simplă, fiind dependentă de mai mulți factori. Pentru a preîntâmpina eventualele constrângeri, prin prezentul document propunem o analiză succintă a principalilor factori care pot afecta, reține sau, din contra, contribui la dezvoltarea și eficientizarea utilizării e-DJ.

Factori politici: În vederea dezvoltării și eficientizării activităților de utilizare a e-DJ, se impun drept necesare a fi asumate decizii cu privire la cel puțin următoarele aspecte:

- Categoriile de utilizatori pentru care va fi propusă dezvoltarea ulterioară a e-DJ. Prezentul document oferă soluții în acest sens, însă acestea urmează a fi acceptate de cadrul reprezentativ al tuturor categoriilor de utilizatori propuși pentru a fi înscrși în lista utilizatorilor e-DJ;
- Tipurile de acțiuni care se consideră necesare a fi realizate prin utilizarea e-DJ. Prezentul document oferă soluții în acest sens, însă acestea urmează a fi acceptate de cadrul reprezentativ al tuturor categoriilor de utilizatori propuși pentru a fi înscrși în lista utilizatorilor e-DJ;

- Sistemele informaționale propuse pentru a crea cadrul de interoperabilitate. Prezentul document oferă soluții în acest sens, însă acestea urmează a fi acceptate de cadrul reprezentativ al tuturor categoriilor de utilizatori propuși pentru a fi înscrși în lista utilizatorilor e-DJ.

Factori economici: Dezvoltarea e-DJ este profund dependentă de cadrul financiar, adică dezvoltarea funcționalităților suplimentare necesită resurse. Prezentul document evidențiază cadrul funcțional care va implica cheltuieli financiare și prezintă reperatele financiare necesare pentru dezvoltare.

Factori sociali: Dezvoltarea și acceptarea utilizării e-DJ este dependentă și de cadrul social specific anumitei etape de timp. Analizând cadrul de restricții în care ne-am aflat în perioada pandemică, dar și eventuala criză energetică, constatăm că acestea pot determina o acceptare ușoară a e-DJ în utilizare. Pentru a nu compromite beneficiile sistemului, utilizatorii urmează a fi instruiți cu privire la cadrul funcțional al e-DJ. Astfel, pe lângă activitățile de dezvoltare, AAJ urmează să coordoneze realizarea activităților de promovare a utilizării e-DJ și instruirea potențialilor utilizatori.

Factori tehnici: Atractivitatea soluției tehnice propuse se impune drept factor care poate atrage sau, din contra, respinge utilizatorii. Discuțiile realizate cu utilizatorii care sunt familiarizați cu cadrul funcțional al e-DJ reliefează că versiunea curentă a e-DJ este una puțin interactivă și informativă. Astfel, îmbunătățirile propuse trebuie orientate spre deblocarea acestei probleme.

Factori de mediu (environment): Deficiența de hârtie și resurse financiare cu care se confruntă instanțele poate fi un factor de impulsioneare a extinderii utilizării e-DJ. Acesta poate fi considerat drept un instrument de promovare a prieteniei față de natură („green friendly”) și decizia care poate fi asumată este cea de a excepta prin lege obligativitatea instanțelor și părților de a imprima în format de hârtie materialele cauzei pentru profesioniști, odată ce aceștia sunt utilizatori ai e-DJ.

Factori legali: Pentru moment, cadrul legal este lacunar și puțin explicit în ceea ce privește utilizarea e-DJ, fapt care poate împiedica implementarea sistemului, legalitatea fiind unul din principiile de bază care orientează activitățile din domeniul judiciar. Analizând prevederile actuale, stabilim că unicele referințe legale privind e-DJ se regăsesc doar în Conceptul și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, actele procesuale prezentând-se drept lacunare în acest sens. Mai mult, analizând prevederile Codului de Procedură Civilă, identificăm o gravă eroare de exprimare care poate crea confuzie și poate împiedica utilizarea e-DJ. Atragem atenția asupra prevederilor articolului 171, alin. (1) Cod de Procedură Civilă, care indică expres că cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În realitate, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, PIGD este o aplicație unică de documentare automatizată, evidență și control a activității de gestionare electronică a dosarelor și altor materiale procesuale emise de instanțele de judecată, fiind considerată drept sistem intern de

management al materialelor procesuale, având în calitate de utilizatori potențiali doar judecătorii și colaboratorii instanțelor, fără drept de acces pentru cetățeni. Conform aceluiași Regulament, aplicația care permite cetățenilor să depună cereri de chemare în judecată în format online este e-DJ.

Constatăm că prevederile articolului 171, alin. (1) Cod de Procedură Civilă sunt eronate, nu corespund cadrului legal din subordine și contextului tehnic dezvoltat, circumstanță care induce în eroare justițiabilii, instanțele de judecată și alte instituții din lanțul justiției, generând percepții greșite și neînțelegeri per sistem.

În aceeași ordine de idei, remarcăm necesitatea clarificării cadrului funcțional și de utilizare a e-DJ în actele procesuale. La moment, nu este clar dacă utilizatorii care depun cereri prin e-DJ sunt supuși aceluiași rigori de documentare ca și cei care inițiază și realizează acțiuni procesuale în format fizic sau nu.

4.2 Analiza MOST

Analiza MOST este orientată spre a prezenta misiunea și obiectivele urmărite de beneficiari în așa fel încât prin analiza realizată să se contribuie la prezentarea strategiei și tehnicilor de urmat. Potrivit discuțiilor avute cu AAIJ, constatăm că prin e-DJ se tinde de a oferi persoanelor fizice și juridice, profesioniștilor și autorităților publice perspectiva să inițieze și să gestioneze de la distanță acțiunile judiciare de interes.

Analizând Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia³, constatăm că dezvoltarea cadrului funcțional al Sistemului informațional judiciar a cărui componentă este și e-DJ este văzută drept o formă de modernizare și un mecanism de asigurare a rezilienței justiției în timpuri pandemice și de criză.

Din textul strategiei constatăm că sistemele informaționale care facilitează comunicarea dintre instanțe și părți (de exemplu, depunerea on-line a cererilor și a altor acte, sistemul de videoconferință) sunt văzute de autoritățile naționale drept instrumente pasibile a fi utilizate în reducerea întârzierilor și a costurilor suportate de justițiabili și, respectiv, la îmbunătățirea accesului la justiție. Astfel, comunicarea rapidă dintre unitățile sistemului judiciar, standardizarea procedurilor, accesul mai rapid la informație, calitatea acesteia, promptitudinea cu care se obține sunt argumente puternice pentru a moderniza acest sector, dar și pentru a elabora și aplica mecanisme de evaluare sistematică a impactului implementării acestora.

Adițional sistemului informațional din cadrul instanțelor judecătorești este necesară și dezvoltarea sistemelor informaționale care vizează gestionarea cauzelor la etapa de urmărire penală și executare a hotărârilor, precum și asigurarea interconectării sistemelor.

Volumul tot mai mare de informație pus la dispoziție atât publicului larg, cât și participanților la proces de către sistemul judecătoresc, prin intermediul mijloacelor

3. Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, disponibilă la https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129241&lang=ro#

electronice, necesită a fi gestionat în permanență de către autoritățile responsabile în condiții de maximă securitate, fapt ce implică implementarea unui set amplu de măsuri de consolidare a securității cibernetice.

Având în vedere cele menționate mai sus, constatăm că obiectivele dezvoltării și eficientizării e-DJ urmează a fi orientate spre asigurarea următoarelor realități:

- comunicarea rapidă dintre unitățile sistemului judiciar, justițiabili și profesioniști;
- asigurarea accesului rapid la informația judiciară;
- integrarea e-DJ cu sistemele informaționale care vizează gestionarea cauzelor la etapa de urmărire penală și executare a hotărârilor;
- asigurarea posibilităților de pregătire și participare judiciară în timpuri de criză, caracterizate prin imposibilități de deplasare;
- asigurarea unui cadru securizat de comunicare dintre instanță, justițiabili și profesioniști.

Considerând obiectivele identificate, constatăm că în vederea dezvoltării consolidate a e-DJ sunt necesare acțiuni strategice de orientare și modernizare. Studiul urmează să servească autorităților drept document de dezvoltare strategică a e-DJ, care va prezenta acțiunile și tehnicile necesare pentru îmbunătățire. Tehnicile propuse spre utilizare urmează a fi direcționate în vederea acoperirii întregului areal de factori care eventual poate afecta sau stimula dezvoltarea e-DJ, conform PESTEL.

Având la bază documentul de testare a e-DJ elaborat anterior, analiza cadrului arhitectural a e-DJ, analiza PESTEL și MOST, prezentăm analiza SWOT, drept reper pentru dezvoltarea ulterioarelor îmbunătățiri.

4.3 Analiza SWOT

Analiza MOST este orientată spre a prezenta misiunea și obiectivele urmărite de beneficiari în

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cadru funcțional al e-DJ matur, dezvoltat și posibil a fi modernizat ➤ Arhitectură interoperabilă care permite interconectarea cu alte sisteme ➤ E-DJ este găzduit pe platforma guvernamentală MCloud, care nu necesită costuri de hosting suplimentare ➤ Posesorul cunoaște funcționalitățile, deficiențele și lacunele sistemului 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa prevederilor legale care stabilesc cadrul de utilizare a e-DJ ➤ Lipsa resurselor publice în vederea dezvoltării și modernizării e-DJ ➤ Imposibilitatea notificării și confirmării recepției notificării despre acțiuni procesuale ale persoanelor care nu au rol de utilizator în e-Dosar judiciar ➤ Informații limitate despre perspectiva utilizării e-DJ pentru persoanele neînregistrate în e-Dosar judiciar ➤ Lipsa unui cadru de navigare adaptat necesităților rolului funcțional al categoriilor specifice de utilizatori ➤ Lipsa meniului de gestionare a utilizatorilor e-DJ

OPORTUNITĂȚI	RISURI
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Arhitectura e-DJ permite integrarea treptată cu diferite sisteme informaționale ➤ E-DJ permite unui utilizator să-i fie atribuite mai multe roluri concomitent (de exemplu, persoană fizică și utilizator profesionist) ➤ Cetățenii sunt predispuși și orientați să utilizeze sisteme online în defavoarea deplasărilor fizice 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cadrul arhitectural și funcțional al e-DJ este dependent de cel al PIGD și viceversa, fapt ce determină posibilitatea apariției unor erori funcționale în e-DJ, odată cu apariția acestora în PIGD. Dezvoltarea PIGD va atrage și necesitatea dezvoltărilor în e-DJ. ➤ Inexistența pop-up-urilor de informare a colaboratorilor cancelariilor instanțelor de judecată despre acțiunile parvenite prin utilizarea e-DJ poate stagna procesul de înregistrare a acțiunilor prin e-DJ și, respectiv, compromite valoarea sistemului în fața utilizatorilor ➤ Lipsa resurselor financiare necesare asigurării mentenanței continue a e-DJ.

4.4 Actorii versiunii noi ai SIA e-DJ

Unul din scopurile urmărite de posesorul sistemului se referă la extinderea categoriilor de utilizatori ai e-DJ. Analizând lista utilizatorilor curenți ai e-DJ, constatăm că aceasta este una destul de îngustă și nu corespunde scopurilor urmărite de instituționalizarea e-DJ. Prin instituționalizarea e-DJ se propune de a contribui la sporirea accesului la justiție și asigurarea posibilității tuturor categoriilor de participanți procesuali să depună și să acceseze informații judiciare.

Verificând practica internațională, stabilim că, dacă la început sistemele informaționale judiciare de tipul e-DJ erau propuse spre utilizare preponderent profesioniștilor⁴, tendința actuală este orientată spre a asigura posibilitatea de a depune și a accesa materialele electronice ale dosarelor judiciare tuturor categoriilor de utilizatori⁵, aceasta fiind considerată drept o funcționalitate minimă a sistemelor de tip e-DJ⁶. Sistemele informatice introduse recent în țările europene permit cetățenilor, asistați sau nu de un avocat, să primească notificări cu privire la cazurile lor în formă electronică, prin alerte SMS sau e-mail-uri, invitându-i să viziteze un cont online securizat și/sau să îi contacteze avocatul. Unele țări au introdus sisteme electronice pentru furnizarea de notificări de participare la audieri și pentru confirmarea intenției părții litigante de a participa printr-un mesaj trimis pe telefonul acesteia cu câteva zile înainte, permițând astfel o creștere semnificativă a ratelor de prezență în instanță pentru ambele părți în proces și, în consecință, un procent mai redus de audieri amânate⁷.

4. Vezi E-Dosar judiciar, Insulele Virgine, [https://cdn5-hosted.civiclive.com/UserFiles/Servers/Server_9784218/File/eServices/C-Track%20CMS%20E-File%20User%20Guide%20\(1\).pdf](https://cdn5-hosted.civiclive.com/UserFiles/Servers/Server_9784218/File/eServices/C-Track%20CMS%20E-File%20User%20Guide%20(1).pdf)

5. Vezi Portalul e-File Canada, <https://www.fct-cf.gc.ca/en/pages/online-access/e-filing>

6. Vezi Florida Courts e-Filing Portal Standards, <https://www.floridasupremecourt.org/content/download/642993/file/AOSC20-77-Corrected.pdf>

7. Vezi Ghid privind determinarea schimbării înspre justiția informatică. Analiza instrumentelor implementate și rezumatul bunelor practici. Document elaborat de CEPEJ-GT-QUAL pe baza lucrărilor pregătitoare ale Dlui Harold EPINEUSE, expert științific (Franța) Astfel cum a fost adoptat la cea de-a 28-a ședință a CEPEJ din 7 decembrie 2016, <https://rm.coe.int/guidelines-on-how-to-drive-change-towards-cyberjustice-rom/16809fbc9a>

Actori umani

Având în vedere reperul practic al altor state, prin prezentul document propunem extinderea listei utilizatorilor e-DJ, după cum este prezentat în tabelul de mai jos:

Nr.	Actor	Descrierea rolului actorului
1.	Persoană fizică	Utilizator autorizat – persoană care din numele propriu depune cererea de inițiere a cauzei judecătorești (pentru dosare civile) precum și alte documente electronice ce țin de dosarele în care este implicată și accesează datele, documentele și notificările relevante dosarelor.
2.	Persoană juridică	Utilizator autorizat – persoană care din numele persoanei juridice poate depune cererea de inițiere a cauzei judecătorești (pentru dosare civile) precum și alte documente electronice ce țin de dosarele în care este implicată și accesează datele, documentele și notificările relevante dosarelor.
3.	Utilizator profesionist	Utilizator autorizat care în funcție de includerea în registrele avocaților sau procurorilor poate fi reprezentant al entității legale, avocat sau procuror. Utilizatorul cu acest rol poate, din numele entității pe care o reprezintă legal, depune cererea de inițiere a cauzei judecătorești, precum și alte documente electronice ce țin de dosarele în care este implicată entitatea pe care o reprezintă. De asemenea, accesează datele, documentele și notificările relevante dosarelor în care este implicată entitatea pe care o reprezintă. La categoria profesioniștilor urmează a fi considerați și executorii judicari, administratorii insolvenței, organele de urmărire penală, notarii.
4.	Specialist AAIJ	Utilizator autorizat care poate accesa actele de inițiere a cauzelor și dosarele în e-DJ, gestionează clasificatoarele și nomenclatoarele.
5.	Administrator e-DJ	Utilizator al sistemului SIA e-DJ cu acces la funcționalitățile de administrare a sistemului care gestionează utilizatorii, rolurile și echipele, gestionează clasificatoarele și nomenclatoarele, configurează procesele de lucru, gestionează setările sistemului.

Instituționalizarea rolurilor noi în e-DJ implică și necesitatea creării unor funcționalități noi, adaptate acestor categorii de utilizatori. Remarcăm în acest sens în special dezvoltările necesare a fi operate pentru configurarea în sistem a rolului de procuror și administrator - utilizatori e-DJ. În ceea ce privește rolul de procuror, inițial urmează a fi evaluat cadrul de funcționare a sistemului informațional utilizat de procuratură și perspectiva integrării acestuia cu PIGD direct sau cu e-DJ, drept sistem de legătură. În cazul în care, însă, se va constata că sistemul procuraturii este insuficient de matur din perspectivă tehnologică încât să asigure schimbul de date cu PIGD sau e-DJ, soluția propusă este ca e-DJ să fie configurat prin completarea listei de roluri cu rolul de procuror.

În aceeași ordine de idei, remarcăm asupra necesității de a dezvolta funcționalități suplimentare pentru rolul de administrator al e-DJ, care într-un final trebuie să dispună de capacitatea funcțională deplină de a monitoriza procesele de depunere a cererilor din e-DJ și a răspunde, la necesitate, la întrebările utilizatorilor. Crearea acestui rol implică inclusiv necesitatea dezvoltării unor rapoarte statistice suplimentare în e-DJ și PIGD. Rapoartele propuse vor fi utilizate drept instrumente de lucru în realizarea activităților de supraveghere și asistență în utilizarea e-DJ.

Sistemul urmează să fie îmbunătățit în așa fel încât să permită alocarea unuia și aceluiași utilizator a mai multe roluri concomitente (de exemplu, persoană fizică și utilizator profesionist sau persoană fizică și reprezentant al autorității publice, etc.). Acest mecanism va eficientiza procesul de accesare a dosarelor de către utilizatori, creându-le comoditate în accesare.

Totodată, tendința actuală a sistemelor informaționale este una orientată spre compatibilizarea cu principiul one-stop-shop, care trebuie să includă, din perspectivă funcțională, cel puțin următoarele funcționalități:

- Identificarea electronică a utilizatorilor sistemului informațional;
- Identificarea electronică a acțiunilor realizate prin utilizarea sistemului;
- Semnarea digitală a documentelor;
- Interconectarea datelor între diferite baze de date în timp real;
- Oferirea unor canale fizice și electronice (cum ar fi o aplicație mobilă, o pagină web) pentru raportarea problemelor de funcționare a aplicației;
- Primirea notificărilor despre acțiunile realizate în privința cetățeanului în timp real;
- Achitarea serviciilor pe aceeași platformă de pe care se accesează serviciul⁸.

Întru conformarea cu tendințele moderne de dezvoltare a sistemelor informaționale, propunem extinderea categoriilor de actori non-umani către și dinspre care se vor realiza schimburi de date, după cum urmează:

Actori non-umani

Setul actorilor non-umani e-DJ va fi extins cu SIA MConnect și va fi reprezentat de următorii actori:

Nr.	Actor	Descrierea rolului actorului
1.	MPass	Actor non-uman responsabil pentru autentificarea în SIA e-DJ
2.	MNotify	Actor non-uman responsabil pentru realizarea notificărilor în SIA e-DJ
3.	MSign	Actor non-uman responsabil pentru aplicarea semnăturii digitale pe documentele generate în/din SIA e-DJ
4.	MLog	Actor non-uman responsabil pentru realizarea jurnalizării evenimentelor din SIA e-DJ
5.	MPay	Actor non-uman responsabil pentru interacțiunea SIA e-DJ cu plățile
6.	MCabinet (nou)	Actor non-uman care va recepționa date din PIGD privind actele de inițiere a cauzei, dosare și citații
7.	MConnect	Actor non-uman responsabil pentru schimbul bi-direcțional de date între e-DJ și sistemele informatice guvernamentale externe

8. OECD (2014), Recommendation of the Council on Digital Government Strategies, OECD Publishing, Paris, <https://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf>

Analiza PESTEL

În contextul asumării deciziei de extindere a utilizării e-DJ de către alte categorii de utilizatori urmează să se țină cont de mai multe aspecte, care în esență pot împiedica sau spori activitatea de îmbunătățire propusă.

Factori politici: Extinderea e-DJ pentru alte categorii de utilizatori este dependentă de deciziile organelor reprezentative ale acestora. Se propune de a implica în procesul decizional reprezentanții MJ, AAIJ, CSM, Procuraturii Generale, Consiliului Procurorilor, Uniunii Avocaților, Uniunii Executorilor Judecătorești, Camerei Notariale, etc.

Factori economici: Includerea tuturor categoriilor de utilizatori profesioniști, precum și a persoanelor juridice și persoanelor fizice în calitate de utilizatori ai e-DJ, va spori economiile acestora. În cazul în care rămâne în vigoare obligativitatea legală de a prezenta copii de pe materialele dosarului tuturor participanților la e-DJ, se complică sarcina instanțelor de judecată. Astfel, chiar dacă reclamanții vor suporta cheltuielile legate de imprimarea materialelor judiciare pentru celelalte părți, sarcina propriu-zisă de îndeplinire a lucrului trece pe umerii instanțelor de judecată. În acest sens se propune revizuirea statelor de personal, prin instituționalizarea unei persoane responsabile de primirea, înregistrarea și expedierea materialelor judiciare parvenite prin e-Dosar judiciar.

Factori sociali: Chiar dacă există consens în privința extinderii e-Dosar judiciar, această sarcină nu poate fi realizată în afara unor acțiuni de popularizare și mediatizare a instrumentului în rândul utilizatorilor. Astfel, pe lângă activitățile de dezvoltare, AAIJ urmează să analizeze posibilitatea realizării unor activități de promovare a utilizării e-DJ în masă și de instruire a potențialilor utilizatori.

Factori legali: Cadru legal trebuie să prevadă posibilitatea depunerii și accesării documentelor prin intermediul e-DJ, precum și a citării și exceptarea de obligația de a prezenta în format de hârtie a copiilor de pe materialele dosarului. Având în vedere aceste rigori, este necesară operarea modificărilor legislative atât în Codul de Procedură Civilă, Codul de Procedură Penală, cât și în Codul Administrativ și Codul de Executare. Chiar dacă Codul de Procedură Civilă indică posibilitatea depunerii materialelor judiciare prin utilizarea PIGD, remarcăm că această prevedere este eronată și nu corespunde realității, iar nemodificarea ei poate stagna procesul de extindere a e-DJ și induce în eroare utilizatorii e-DJ.

Soluția 1:

Modificarea prevederile articolului 171, alin. (1) Cod de Procedură Civilă prin substituirea sintagmei „Programului integrat de gestionare a dosarelor” cu sintagma „Soluția informatică e-Dosar judiciar” și excluderea celei de-a doua propoziții din aliniat, pe motiv că funcționalitățile tehnice ale aplicației informatice e-Dosar judiciar implică apriori obligația aplicării semnăturii electronice avansat calificate pe cererea de chemare în judecată și actele anexate la cerere.

Actori responsabili: Ministerul Justiției, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești.

Soluția 2:

Lansarea în utilizare națională a aplicației e-Dosar judiciar care este dezvoltată și se află în posesia Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești. Lansarea în utilizare a aplicației e-Dosar judiciar implică și asumarea unor obligații de modificare legislativă.

Atragem în special atenția asupra prevederilor art. 167 Cod de Procedură Civilă care indică că reclamantul trebuie să depună în adresa instanței copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pârâți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rând de copii pentru instanță. Astfel, odată ce cererea de chemare în judecată este depusă online prin intermediul aplicației e-Dosar judiciar, reclamantul trebuie să fie exceptat de obligația depunerii actelor în format de hârtie, ori altfel această practică de depunere online poate fi descurajată.

Suplimentar modificărilor legislative menționate, urmează a fi clarificat aspectul legat de stabilirea procedurilor de compensare a cheltuielilor de imprimare a actelor de către instanță și expedierea în adresa pârâtului a copiilor de pe cererea de chemare în judecată. Astfel, se propune operarea modificărilor în Legea cu privire la taxa de stat, care ar impune obligarea reclamantului de a achita o taxă pentru imprimare odată cu depunerea cererii de chemare în judecată, taxă care ulterior poate fi compensată de către partea care a pierdut procesul.

Actori responsabili: Ministerul Justiției, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția de Guvernare Electronică.

4.5 Modelul Business al funcționării SIA e-DJ nou (extins)

Modelul business inițial al e-DJ, descris în Secțiunea 4.3 a acestui document nu se propune a fi modificat ca rezultat al propunerilor elaborate, ci urmează doar a fi completat prin funcționalități noi, după cum urmează:

Nr	Acțiunea	Sistemul Informațional
1.	Expedierea automată a datelor privind cererile/dosarele în care este implicat cetățeanul (expedierea datelor în Cabinetul personal al cetățeanului)	PIGD
2.	Utilizarea funcționalităților de conferințe audio/video (întegrarea cu platforma TrueConf)	PIGD și e-DJ
3.	Afișarea automată a actelor de inițiere a cauzei și dosarelor în care participă utilizatorul SIA e-DJ	PIGD și e-DJ
5.	Afișarea listei tuturor citațiilor, emise la adresa utilizatorului e-DJ	PIGD și e-DJ
6.	Pâlă de selectare a serviciului e-DJ potrivit	e-DJ
7.	Gama funcționalităților aplicației mobile e-Dosar Judiciar	PIGD și e-DJ
8.	Instrument automat de editare și generare a actelor juridice de interes pentru justițiabili și profesioniști	e-DJ

Totodată, remarcăm că suplimentar funcționalităților de dezvoltare propuse, în cazul în care vor fi inițiate acțiuni de îmbunătățire a e-DJ, se recomandă a se verifica posibilitatea tehnică de alocare a numărului unic de înregistrare la cererile/dosarele depuse prin e-DJ. Obținerea acestei funcționalități va contribui la eficientizarea activităților de monitorizare a utilizării e-DJ, dar și asigurarea verificării trasabilității dosarelor de la etapa de înregistrare până la etapa finală de arhivare.

4.6 Implementarea funcționalităților noi

4.6.1 Integrarea cu Portalul Cetățeanului (Cabinetul personal al cetățeanului)

Scopul:

Portalul Guvernamental al Cetățeanului (MCabinet) este unul dintre cele mai noi servicii implementate de AGE. Portalul mcabinet.gov.md a fost lansat în toamna anului 2020 și deja a devenit un instrument important de informare și interacțiune a cetățenilor cu instituțiile statului. Urmare a integrării propuse, cetățenilor li se va asigura posibilitatea de a accesa în MCabinet lista dosarelor în care ei figurează în calitate de participant (reclamant, pârât, avocat etc.) și a vizualiza informații generale despre dosarele în care participă.

Sistemele afectate:

Pentru a asigura livrarea datelor către MCabinet se impune implementarea serviciului web (API) pentru SIA PIGD. Astfel, PIGD va fi capabil să expedieze în MCabinet notificări privind evenimentele-cheie care au avut loc pe dosarele avute în gestiune.

Descrierea funcționalității:

Integrarea e-DJ cu MCabinet urmează a fi realizată prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect. Din punct de vedere tehnic, integrarea e-DJ cu MCabinet reprezintă o integrare a SIA PIGD cu MCabinet deoarece din punctul de vedere al efortului pentru suport și de securitate este rațional de avut un singur sistem informațional judiciar care interacționează cu MConnect (PIGD, care la momentul actual este integrat cu MConnect).

Pentru vizualizarea datelor e-DJ în MCabinet, în meniul principal al acestuia urmează a fi adăugat elementul „Informații judiciare” (vedeți săgeata cu Nr. 1). Asemănător altor date ale cetățeanului, datele din e-DJ urmează a fi aranjate în MCabinet într-un bloc vizual de date „Informații judiciare” (vedeți săgeata cu Nr. 2) care va conține date-cheie privind dosarele persoanei:

- ↳ Numărul total al dosarelor active în care cetățeanul este implicat în calitate de persoană fizică (reclamant, pârât etc. – lista tipurilor participanților este specificată în cerința funcțională corespunzătoare);
 - ↳ Numărul citațiilor, primirea și vizualizarea cărora nu a fost confirmată de către cetățean;
 - ↳ Link-ul (butonul) spre pagina e-DJ care conține detaliile informațiilor judiciare (vedeți mai jos).
-

Pe pagina „Informații judiciare” (vedeți săgeata cu Nr. 1) vor fi postate următoarele informații:

- Lista cererilor în care cetățeanul este implicat în calitate de participant;
- Lista dosarelor în care este implicat cetățeanul în calitate de participant – persoană fizică;
- Lista citațiilor expediate pe numele cetățeanului;
- Butonul (link-ul) spre e-DJ pentru accesarea detaliilor și întreprinderea acțiunilor necesare în limita funcționalităților e-DJ.

Seturile minimale a datelor afișate în secțiunea „Informații judiciare” sunt specificate în cerința funcțională corespunzătoare.

Utilizatorul MCabinet va fi notificat despre evenimentele ce au avut loc în MCabinet prin funcționalitățile standard MCabinet, fără necesitatea ajustării funcționalităților de notificare a PIGD/e-DJ. Notificările vor fi disponibile în compartimentul „Notificări” al MCabinet (vedeți săgeata cu Nr. 3).

The screenshot displays the user interface of the Governmental Portal of the Republic of Moldova. The user is identified as 'Serg' with a profile picture. The dashboard includes a navigation menu on the left with categories like 'INFORMAȚIE PERSONALĂ' and 'BLOCURI'. The main content area features several service blocks: 'Sănătate', 'Plăți MPay', 'Asigurări sociale, CNAS', 'Situatie fiscală', 'Bunuri imobile', and 'Vehicule în posesie'. A yellow banner at the top highlights 'URMĂTOARELE BLOCURI NECESITĂ ATENȚIA DV.S.: SITUAȚIE FISCALĂ, VEICULE ÎN POSESIE'. A search bar is located on the right. The top navigation bar includes 'Română', 'Notificări', and 'Ieșire'.

În cadrul fazei de analiză business, care urmează a fi efectuată până la implementarea funcționalității propuse, vor fi specificate seturile de date propuse spre livrare în MCabinet.

CU-01: Livrez date în cabinetul personal al cetățeanului (<https://mcabinet.gov.md>)

Cazul de utilizare este destinat funcționalității de postare a datelor din SIA e-DJ în cabinetul personal al cetățeanului Portalului Cetățeanului (<https://mcabinet.gov.md>).

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF01.01	Obligatorie	SIA PIGD va expune API destinat schimbului de date cu MCabinet prin MConnect.
CF01.02	Obligatorie	SIA PIGD va posta în MCabinet seturile de date privind următoarele obiecte informaționale: <ul style="list-style-type: none"> ● Cererile în care participă persoana fizică/persoana juridică ● Dosarele în care participă persoana fizică/persoana juridică ● Citațiile emise pe numele persoanei
CF01.03	Obligatorie	Blocul de date “Informații judiciare” va afișa cetățeanului următoarele date: <ul style="list-style-type: none"> ● Numărul cererilor/dosarelor active ● Numărul citațiilor emise și expediate la adresa persoanei primirea cărora nu a fost confirmată ● Butonul (link-ul) „Accesează e-Dosar Judiciar pentru detalii”
CF01.04	Obligatorie	Secția “Informații judiciare” va afișa următoarele date: <ul style="list-style-type: none"> ● Lista cererilor în care cetățeanul este implicat în calitate de participant ● Lista dosarelor în care este implicat cetățeanul în calitate de participant – persoană fizică/juridică ● Lista citațiilor expediate pe numele cetățeanului ● Butonul (link-ul) „Accesează e-Dosar Judiciar pentru detalii”
CF01.05	Obligatorie	Datele cererilor/dosarelor, afișate în secția “Informații judiciare” vor conține următorul set minimal de date: <ul style="list-style-type: none"> ● Tipul cauzei (cerere de chemare în judecată, demers, proces verbal etc.) ● Numărul ● Data inițierii (depunerii cererii) ● Denumirea ● Tipul participantului (rolul în dosar care îl are persoana) ● Statutul curent ● Instanța de judecată în care este depusă cererea (se află dosarul) ● Judecător sau Asistentul Judecătorului.
CF01.06	Obligatorie	La tastarea link-ului „Accesează e-Dosar Judiciar pentru detalii” utilizatorul MCabinet va fi direcționat spre pagina cabinetul personal e-DJ cu lista tuturor dosarelor în care el/ea este implicat(ă) – adresa paginii în e-DJ de testare este http://edosar.instante.justice.md/#Cases/All_Cases .
CF01.07	Obligatorie	În MCabinet vor fi expediate doar datele cererilor și dosarelor în care persoana este menționată în calitate de participant - persoană fizică/juridică.

CF01.08	Obligatorie	<p>În MCabinet vor fi expediate doar datele cererilor și dosarelor în care persoana fizică - participant este de următorul tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reclamant ● Coreclamant ● Pârât ● Copârât ● Creditor ● Debitor ● Codebitor ● Petiționar ● Fidejutor ● Victimă ● Agresor ● Contravenient ● Partea vătămată ● Inculpat ● Apelant. <p>Lista finală a tipurilor de participanți implicați în dosare/cereri va fi definită în cadrul analizei business.</p>
CF01.09	Obligatorie	<p>În secția “Informații judiciare” va fi afișată lista citațiilor, emise și expediate la adresa participantului în dosar. Setul de date ale citațiilor va include cel puțin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Data emiterii ● Data expedierii ● Nr dosarului în cadrul căruia a fost emisă citația ● Instanța de judecată în care este depusă cererea (se află dosarul) ● Data și ora prezentării la ședință ● Locul prezentării (blocul, sala) ● Judecătorul.
CF01.10	Obligatorie	Dosarele în care persoana participă în calitate de Utilizator profesionist nu vor fi disponibile în cabinetul personal al persoanei.
CF01.11	Obligatorie	Dosarele în care persoana participă în altă calitate decât cea specificată în CF01.08 nu vor fi disponibile în cabinetul personal al persoanei.
CF01.12	Obligatorie	SIA PIGD va dispune de o IGU disponibilă Administratorului PIGD/e-DJ pentru configurarea schimbului de date cu MCabinet și a parametrilor de expediere a notificărilor în MCabinet.
CF01.13	Obligatorie	Postarea datelor privind plățile MPay, efectuate în cadrul proceselor asigurate de e-DJ, va fi efectuată de către MPay (la momentul actual această funcționalitate este implementată la nivel de MPay).
CF01.14	Obligatorie	Toate evenimentele de schimb de date între SIA e-DJ/PIGD și MCabinet vor fi jurnalizate.

Analiza PESTEL

Factori politici: Pentru a implementa acțiunea propusă se impun drept necesare decizii de agreare din partea AGE și AAIJ.

Factori economici: Dezvoltarea funcționalității implică cheltuieli suplimentare pentru dezvoltarea Cabinetului personal al cetățeanului, Portalului Cetățeanului și a e-DJ.

Factori sociali: Posibilitatea utilizării funcționalității e-DJ din Portalului Cetățeanului urmează a fi mediatizată și adusă la cunoștința cetățenilor.

Tehnic: Implementarea acțiunii necesită dezvoltări tehnice a e-DJ, a Cabinetului personal al cetățeanului și a Portalului Cetățeanului.

Factori legali: În cazul în care se optează pentru instituționalizarea mecanismului de notificare despre procedurile judiciare prin utilizarea e-DJ, Cabinetului personal al cetățeanului și Portalului Cetățeanului, sunt necesare modificări legislative care vor stabili statutul citațiilor electronice în Codul de Procedură Civilă, Codul de Procedură Penală, Codul Administrativ și Codul de Executare.

4.6.2 Integrarea SIA e-DJ cu sistemul de conferințe video (platforma TrueConf)

Scopul:

Asigurarea utilizării funcționalităților de conferințe audio/video în cadrul SIA e-DJ cu utilizarea platformei TrueConf.

Actualmente, procesul de planificare a ședințelor judecătorești online asigură expedierea citațiilor cu referințe spre evenimentul online doar prin serviciul guvernamental MNotify. Se constată necesitatea generării unui format diferit pentru citațiile care invită participanții la ședințe online, citațiile urmând a fi incluse în format diferențiat în directoriul „Citații” a e-DJ.

Extinderea accesibilității TrueConf în afara rețelei corporative judiciare, care a fost efectuată recent de către STISC, este o precondiție tehnică benefică a realizării acestei integrări.

Sistemele afectate:

Pentru SIA PIGD se impune necesitatea dezvoltării următoarelor funcționalități:

- Modificarea funcționalităților de planificare a ședințelor judecătorești, adăugând crearea ședințelor online pentru participanții – utilizatori e-DJ;
- Generarea referinței (link-ului) spre conferința TrueConf;
- Adăugarea referințelor spre ședințe online în citații;
- Adăugarea funcționalului de gestionare a conferinței online;
- Integrarea (schimbul de date) cu API a platformei TrueConf.

Pentru SIA e-DJ se impune necesitatea implementării următoarelor funcționalități:

- Implementarea accesului în conferință prin accesarea referinței, disponibile în directoriul „Citații”;
 - Integrarea ședințelor cu platforma TrueConf.
-

Descrierea funcționalității:

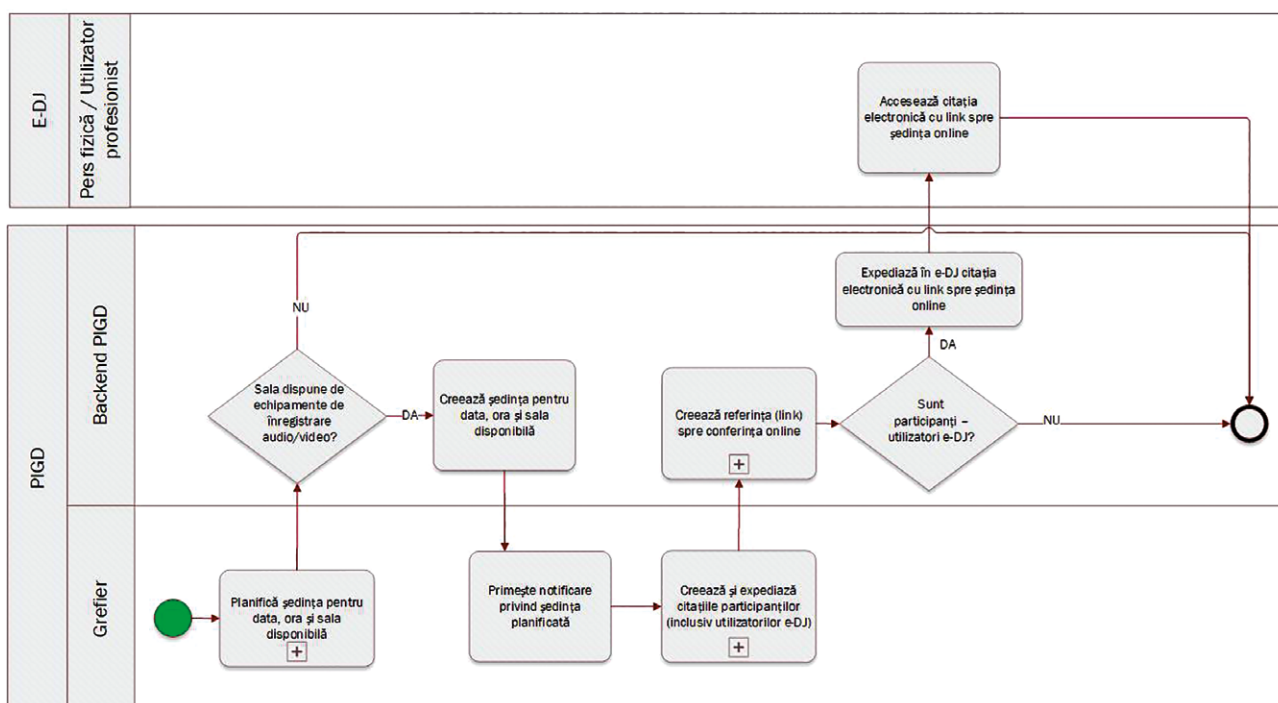
În cadrul acțiunilor de dezvoltare a funcționalului de asigurare a ședințelor prin participare online, se propune considerarea următoarelor procese de lucru:

- Ședința online va fi inițiată de către grefier;
- TrueConf client va fi utilizat atât de către participanți în sala de ședință în incinta judecătoriei, cât și de către participanții care vor accesa ședința online din alte încăperi prin intermediul e-DJ;

Mai jos sunt descrise procesele generice care urmează a fi implementate pentru integrarea e-DJ cu platforma TrueConf.

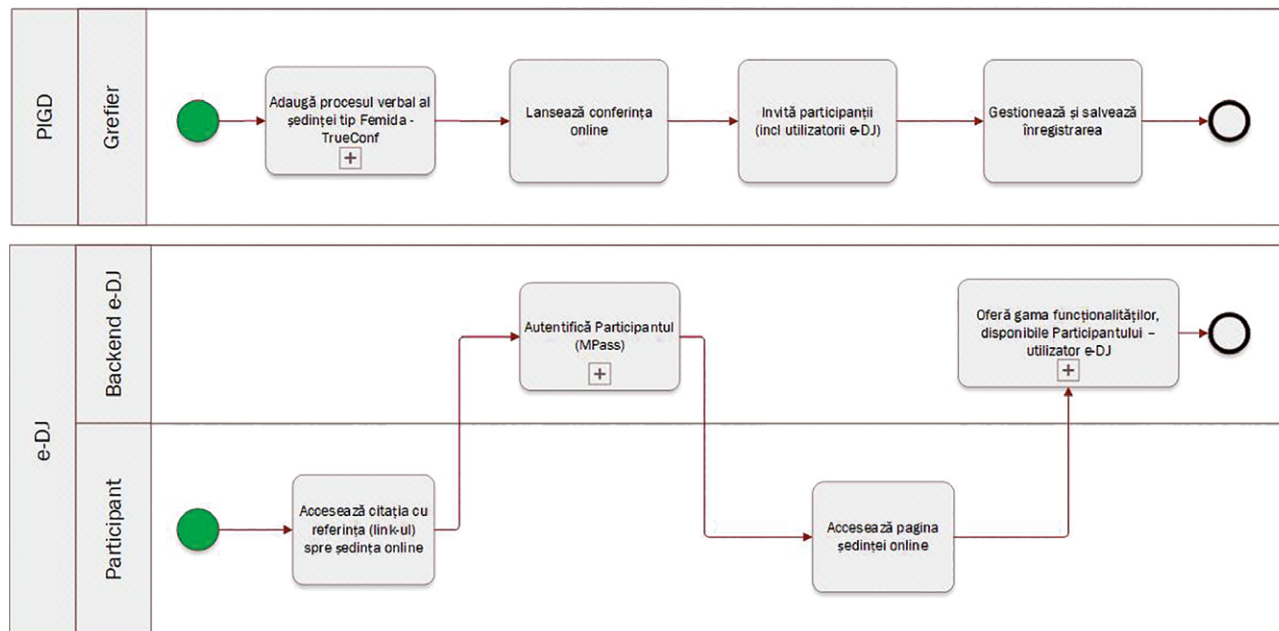
A. Procesul de planificare a ședințelor de judecată:

Planificarea ședințelor online

B. Realizarea conferințelor online:

Efectuarea ședinței online

CU-02: Creez ședința de judecată online

Cazul de utilizare este destinat funcționalității de creare a ședinței de judecată online.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF02.01	Obligatorie	Ședința de judecată online poate fi creată doar de către utilizatorii cu rol de Grefier.
CF02.02	Obligatorie	La crearea ședinței online și selectarea datei, orei și sălii de ședință PIGD va lua în considerare disponibilitatea echipamentelor pentru conferință online.
CF02.03	Obligatorie	PIGD va crea o referință unică pentru fiecare ședință online.
CF02.04	Obligatorie	La crearea citațiilor pentru ședințe online PIGD va include referința spre ședință online în citații precum și alte informații suplimentare necesare (data, ora, nr dosarului, denumirea dosarului etc.).
CF02.05	Obligatorie	La expedierea citațiilor, PIGD va lua în considerare participanții care sunt utilizatorii e-DJ. Pentru acești participanți PIGD va expedia datele ședinței online (referința și datele aferente) în directoriul „Citații” a SIA e-DJ.
CF02.06	Obligatorie	Utilizatorii e-DJ care participă la ședințele online vor putea accesa citațiile corespunzătoare precum și referințele care conțin aceste citații.

CU-03: Gestionez ședința online și participanții.

Cazul de utilizare este destinat funcționalității de gestionare a ședințelor online precum și a participanților acestora.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF03.01	Obligatorie	După accesarea referinței spre ședința online, participanții vor fi admiși doar după acceptarea de către Grefier.
CF03.02	Obligatorie	e-DJ trebuie să permită grefierului să deconecteze participantul (participanții) selectat din conferință.
CF03.03	Obligatorie	e-DJ va permite Grefierului să deconecteze echipamentele audio și video pentru participanții selectați de acesta.
CF03.04	Obligatorie	Grefierul va avea disponibilă funcționalitatea de întrerupere (închidere) a ședinței online.
CF03.05	Obligatorie	Gestionarea ședințelor online va fi efectuată de către Grefier prin utilizarea instrumentelor grafice e-DJ și TrueConf.

Analiza PESTEL

Factori politici: Pentru a asigura realizarea acțiunii propuse este necesară decizia CSM, MJ, AAIJ, realizarea acestei acțiuni fiind dependentă nu doar de cadrul funcțional al e-DJ, dar și de disponibilitatea resurselor financiare posibile a fi utilizate în vederea echipării instanțelor de judecată cu echipament de videoconferință și procurarea licențelor TrueConf suplimentare. Totodată, sunt necesare decizii în privința tipurilor de cauze sau acțiuni procesuale pentru care se va accepta utilizarea videoconferinței drept mijloc de comunicare judiciară.

Factori economici: În realizarea acestei activități urmează a fi considerate cheltuielile suplimentare pentru dezvoltarea cadrului funcțional de integrare a TrueConf cu e-DJ și relaționarea cu PIGD, precum și cheltuieli suplimentare pentru procurarea de licențe suplimentare pentru TrueConf și cheltuieli pentru echiparea instanțelor de judecată cu instrumentarul tehnic necesar realizării ședințelor prin videoconferință.

Factori sociali: Utilizatorii urmează a fi informați despre această oportunitate. În aceeași ordine de idei, urmează să se țină cont de faptul că participarea în ședințele de judecată prin utilizarea videoconferinței urmează a fi considerată drept metodă alternativă de comunicare, dar nu obligatorie, ori nu toate categoriile de persoane dispun de mijloacele tehnice necesare.

Factori legali: Pentru moment, aplicația de videoconferință este utilizată doar în cadrul procedurilor judiciare, pentru examinarea cauzelor prevăzute de art. 469, 4731, 4732 Cod de Procedură Penală. Odată cu instituirea stării de urgență în sănătate publică, prin prevederile art. XXIII din Legea nr. 69 din 21 mai 2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, s-a stabilit obligativitatea examinării prin utilizarea sistemului de videoconferință a cauzelor penale, inclusiv a demersurilor privind emiterea și prelungirea mandatelor de arestare și a chestiunilor ce se referă la executarea pedepselor în privința persoanelor private de

libertate, fără a fi necesar acordul persoanei private de libertate. Potrivit prevederilor legale aprobate, examinarea cauzelor penale menționate se efectuează la sediile instanțelor de judecată numai în cazuri excepționale.

Suplimentar situațiilor sus-indicate, cadrul legal în vigoare stabilește posibilitatea organizării ședințelor de judecată prin utilizarea aplicației de videoconferință pentru participarea în cadrul ședinței de judecată a anumitor categorii de participanți procesuali: expertul, în cadrul proceselor civile (art. 154 alin. (4) CPC); martorul, în cadrul dosarelor civile (art. 216 alin. (11) CPC); martorul, în cadrul dosarelor penale (art. 90 alin. (12) pct. 5, art. 110 CPP); participanții la procesele civile care nu se pot prezenta în ședința de judecată din cauza aflării peste hotarele Republicii Moldova, executării pedepsei în penitenciarele din Republica Moldova, internării într-o instituție medicală sau din cauza dizabilităților locomotorii (art. 213 alin (3) CPC). În prezent, chiar dacă cadrul legal prevede o astfel de posibilitate, aceste categorii de participanți procesuali nu pot lua parte la ședințe de judecată de la distanță, deoarece de către instituțiile publice responsabile nu au fost asigurate deocamdată condițiile tehnice necesare. Este de menționat și faptul că judecătorii nu dispun de echipament tehnic necesar, în măsură suficientă încât să asigure organizarea în număr mare a ședințelor de judecată prin utilizarea videoconferințelor.

Necesitatea instituționalizării aplicației de videoconferință de către instanțele naționale de judecată este determinată, în mare măsură, de condițiile pandemice sau alt tip de criză, care nu permite cetățenilor să se deplaseze cu ușurință, dar și care impune instanțele în situația în care trebuie să implementeze măsuri de organizare a ședințelor de judecată de la distanță.

Soluții

Soluția 1: Identificarea posibilităților de dotare suplimentară a instanțelor de judecată cu instrumente de videoconferință.

Pentru moment, marea majoritate a instanțelor de judecată dispun de 1-3 săli de judecată dotate cu echipament de videoconferință. În cazul în care se dorește extinderea utilizării videoconferinței la alte categorii de cauze, este necesară dotarea cu echipament a unui număr mai mare de săli, în așa fel încât să asigure posibilitatea organizării unui număr crescut de ședințe prin videoconferință.

Actori responsabili: Ministerul Justiției, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția de Guvernare Electronică

Soluția 2: Dezvoltarea unei viziuni de sistem în ceea ce privește cadrul de utilizare a videoconferinței în cadrul proceselor de judecată. Drept oportunitate trebuie evaluată fie perspectiva asigurării participării la ședințe de judecată prin videoconferință pentru orice tip de ședințe indiferent de calitatea procesuală și tipul procesului, fie extinderea utilizării videoconferinței în formă graduală, la mai multe tipuri de etape procesuale și mai multe tipuri de cauze. Este important de remarcat că aceste acțiuni de dezvoltare strategică trebuie coroborate cu necesitățile tehnice posibile de implementat și modificările legislative necesare de întreprins. Realitățile de moment s-au schimbat considerabil, fiind determinate, pe de o parte, de digitalizarea masivă a serviciilor oferite, confortul generat de reducerea deplasărilor, economiile ce pot fi făcute, optimizarea proceselor de deplasare și, pe de altă parte, condițiile pandemice și de criză care ne impun să ne menținem în acest cadru. Drept urmare, se propune operarea modificărilor legislative în forma în care ar oferi justițiabililor acces la justiție consolidat indiferent de cadrul social, mediu, etc.

Actori responsabili: Ministerul Justiției, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenția de Guvernare Electronică.

Bune practici din experiența altor state: Practica utilizării videoconferinței este diferită, variind de la stat la stat. În unele state, videoconferința este utilizată preponderent pentru examinarea dosarelor penale care implică participarea la ședințele de judecată a deținuților (Marea Britanie, Irlanda, etc). În alte state, videoconferința este utilizată atât în dosarele civile, cât și în cele penale (Australia, SUA). În Slovenia videoconferința este pusă la dispoziția participanților în procedurile civile pentru asigurarea comodității acestora și examinarea în termen rezonabil a procedurilor civile, dar și pentru optimizarea cheltuielilor.

Practicile menționate mai sus au fost profund remodelate odată cu declanșarea pandemiei COVID-19. Statele au elaborat măsuri care să asigure continuarea actului de justiție, videoconferința fiind utilizată pentru o vdiversitate mai largă de etape procesuale și tipuri de cauze. În Croația, spre exemplu, toate ședințele care necesitau prezența fizică au fost organizate doar prin utilizarea videoconferinței. În Cehia și Italia ședințele de judecată care nu au termeni restrânși de examinare au fost amânate, iar cauzele urgente, în special cele care implică arestul și prelungirea mandatelor de arest au fost organizate prin utilizarea videoconferinței, la fel ca și toate cauzele care necesitau audierea deținuților.

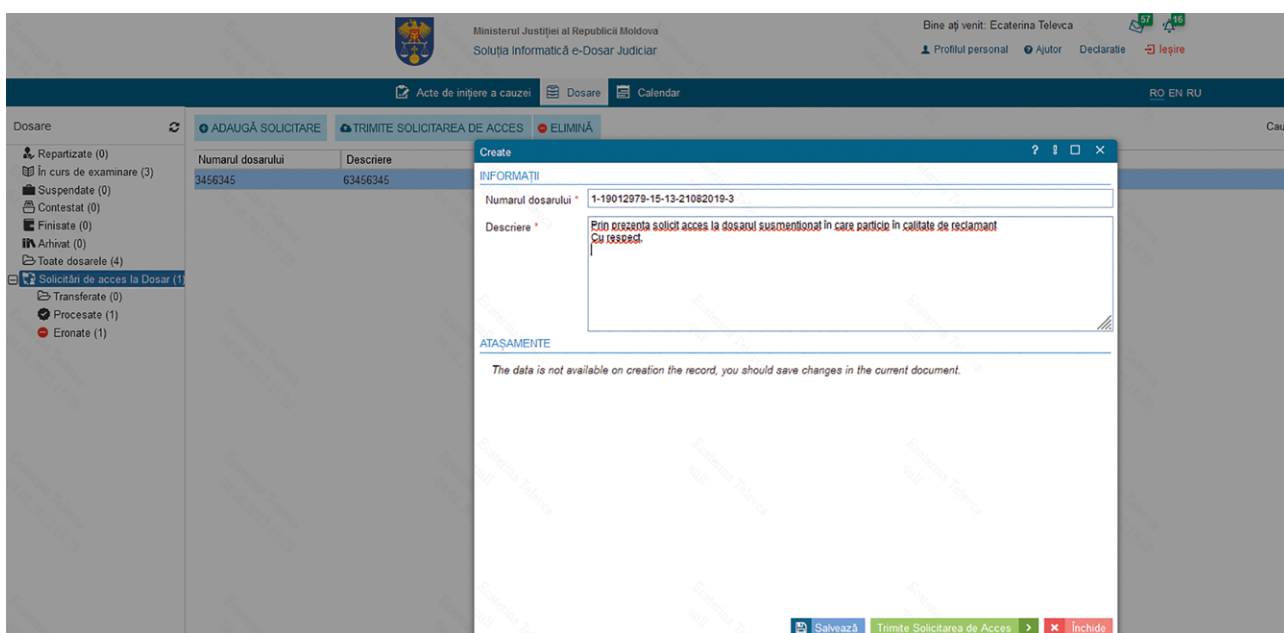
Recomandăm consultarea Ghidului CEPEJ privind utilizarea videoconferinței în procedurile judecătorești în privința orientării sistemelor de judecată din statele membre în ceea ce privește adoptarea măsurilor de extindere a utilizării videoconferințelor, care a fost elaborat în iunie 2021.

4.6.3 Afișarea automată a actelor de inițiere a cauzei și dosarelor la care participă utilizatorul e-DJ

Scopul:

La momentul actual, pentru a accesa dosarul în care utilizatorul e-DJ este implicat în calitate de participant, trebuie depusă în e-DJ o cerere de asigurare a accesului (vedeți imaginea de mai jos). Ulterior, utilizatorul PIGD în rol de judecător permite sau respinge accesul la dosar.

În condițiile în care participantul la dosar este identificat de PIGD în calitate de participant, acesta trebuie să aibă posibilitatea să acceseze dosarul fără vreo solicitare suplimentară, acest fapt adăugând transparență procesului de justiție, minimizând factorul uman și efortul suplimentar din partea judecătorilor.

Sistemele afectate:

SIA PIGD: este necesar de implementat funcționalitatea care va publica automat în e-DJ dosarele în care utilizatorii e-DJ figurează în calitate de participanți (specificațiile participanților sunt descrise în cerințele funcționale pentru această funcționalitate).

Descrierea funcționalității:

În momentul în care participanții la dosar sunt identificați prin IDNP, ei trebuie să aibă acces automat la actul de inițiere a cauzei (cerere, proces verbal etc.) și la dosarul în care ei participă în calitate de persoană fizică/juridică. Așadar, va fi omisă necesitatea de a expedia solicitarea de acces la dosar.

CU-04: Accesez actele de inițiere a cauzei și dosarele în care particip.

Cazul de utilizare este destinat funcționalității de accesare de către utilizatorul e-DJ a actelor de inițiere a cauzei și a dosarelor, accesul la care este oferit automat în baza IDNP-ului utilizatorului și a rolului acestuia în cauză.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF04.01	Obligatorie	SIA e-DJ va extrage automat din SIA PIGD datele actelor de inițiere a cauzelor și datele dosarelor în care utilizatorul e-DJ (IDNP-ul acestuia) este indicat în calitate de participant – persoana fizică/juridică.
CF04.02	Obligatorie	Seturile de date a actelor de inițiere a cauzei și dosarelor obținute automat vor fi identice datelor care la momentul actual sunt disponibile utilizatorilor e-DJ.
CF04.03	Obligatorie	e-DJ va extrage automat doar datele actelor de inițiere a cauzei și a dosarelor în care utilizatorul e-DJ este identificat prin IDNP și este menționat în calitate de participant - persoană fizică/juridică.
CF04.04	Obligatorie	e-DJ va extrage automat doar datele actelor de inițiere a cauzei și a dosarelor în care utilizatorul e-DJ are următorul tip de participant: <ul style="list-style-type: none"> ● Reclamant ● Coreclamant ● Pârât ● Copârât ● Creditor ● Debitor ● Codebitor ● Petiționar ● Fidejutor ● Victimă ● Agresor ● Contravenient ● Partea vătămată ● Inculpat ● Apelant. <p>Lista finală a tipurilor de participanți implicați în dosare/cereri va fi definită în cadrul analizei business.</p>
CF04.05	Obligatorie	Dosarele în care persoana participă în calitate de Utilizator profesionist nu vor fi disponibile în mod automat în e-DJ.
CF04.06	Obligatorie	Dosarele în care persoana participă în calitate alta decât cea specificată în CF02.04 nu vor fi disponibile în mod automat în e-DJ.
CF04.07	Obligatorie	Prin obținerea automată a accesului la actele de inițiere a cauzei și dosare, utilizatorul e-DJ va avea disponibile toate funcționalitățile ce existau până la implementarea acestei funcționalități.

Analiza PESTEL

Factori politici: Soluția propusă este orientată spre a eficientiza procesele de lucru. Din perspectivă legală, calitatea procesuală a unui participant nu poate fi atribuită decât doar prin actul instanței de judecată. Pentru a implementa această soluție se impun acțiuni de modificare a practicilor de admitere în procedura judiciară, ori agrearea asupra statutului de utilizator e-Dosar judiciar fără calitate procesuală. În cazul în care

se va opta pentru o astfel de soluție, urmează a fi limitat accesul la informațiile dosarului utilizatorului e-DJ, până la etapa în care i se aprobă calitatea procesuală. Această decizie este necesară mai ales pentru cauzele cu regim secret.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități va implica cheltuieli suplimentare de dezvoltare.

Factori legali: Pentru implementarea prezentei propuneri este necesară modificarea normelor de procedură civilă și penală prin stabilirea posibilității de asigurare a accesului la materialele cauzei în format electronic.

4.6.4 Afișarea listei tuturor citațiilor emise la adresa utilizatorului e-DJ

Scopul:

La moment, utilizatorii e-DJ pot accesa citațiile emise în adresa lor numai prin accesarea dosarului corespunzător în directoriul „Citații” (vedeți mai jos captura de ecran).

Nume	Calitatea procesuala	Data
1212121 1212121 12121	Pirt	
Avocat 1 Avocat	Avocat	
VVV MMM	Coplrft	
Televca Ecaterina	Reclamant	

Pentru persoanele fizice care în majoritatea cazurilor nu participă simultan la mai multe dosare active, aceasta nu pare a fi o problemă. Însă, pentru utilizatorii profesioniști sau persoanele juridice care au în derulare mai multe dosare simultan, această funcționalitate poate fi dificilă.

La moment, utilizatorii sunt nevoiți să acceseze periodic directoriul „Citații” în toate dosarele active pentru a vedea citațiile din cadrul dosarelor respective. O cale alternativă este accesarea notificărilor privind citațiile emise. În condițiile unui flux intens de evenimente în e-DJ, unele notificări pot rămâne neobservate. Căutarea notificărilor privind citațiile emise nu este comodă. Astfel, se propune adăugarea unei secțiuni ce va afișa citațiile.

Sistemele afectate:

În cadrul SIA e-DJ urmează a fi creat directoriul „Citații”, în care se va afișa lista tuturor citațiilor emise la adresa utilizatorului. În cadrul SIA PIGD urmează a fi marcate cu un statut special „Accesat în e-Dosar” citațiile accesate de către utilizatorii e-DJ.

Descrierea funcționalității:

În compartimentul „Dosare” a SIA e-DJ, asemănător cu directoriile ce conțin dosare în diferite stări, este necesar de adăugat directoriul “Citații” cu câteva sub-directorii și anume:

- Toate citațiile – lista tuturor citațiilor, transmise în adresa utilizatorului (actuale și neactuale);
- Citații actuale;
- Citații expirate.

CU-05: Accesez lista citațiilor emise la adresa mea.

Cazul de utilizare este destinat funcționalității de accesare a listei citațiilor emise la adresa utilizatorului e-DJ.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF05.01	Obligatorie	Compartimentul „Dosare” a SIA e-DJ trebuie să conțină directoriul „Citații” care va afișa lista citațiilor în funcție de actualitatea acestora și anume: <ul style="list-style-type: none"> ● Toate citațiile ● Citații actuale ● Citații expirate.
CF05.02	Obligatorie	Setul de date al listei citațiilor va conține cel puțin: <ul style="list-style-type: none"> ● Nr. citației ● Nr. dosarului ● Denumirea judecătoriei ● Data și ora ședinței de judecată ● Data expedierii ● Statutul de actualitate ● Statutul de accesare.
CF05.03	Obligatorie	Nr. dosarului va reprezenta o referință spre dosar, utilizatorul va putea accesa dosarul, tastând numărul acestuia.
CF05.04	Obligatorie	Setul de date și design-ul formelor citațiilor, afișate în directoriul „Citații” a compartimentului „Dosare” va fi identic celui prezentat în directoriul „Citații” al dosarului.
CF05.05	Obligatorie	E-DJ va atribui automat citațiilor starea lor de actualitate precum urmează: <ul style="list-style-type: none"> ● Starea „Actuală” va fi atribuită citațiilor în care data ședinței de judecată depășește data curentă ● Starea „Expirată” va fi atribuită citațiilor, în care data ședinței de judecată nu depășește data curentă sau este identică datei curente.
CF05.06	Obligatorie	La accesarea formei citației de către utilizatorul e-DJ, sistemul va atribui citației statutul de accesare „Accesat în e-Dosar”.

CF05.07	Obligatorie	Statutul de accesare a citațiilor „Accesat în e-Dosar” va fi expeditat în PIGD și afișat pe forma citațiilor și în listele acestora.
---------	-------------	--

Analiza PESTEL

Factori politici: Pentru a eficientiza mecanismul de stocare și micșorare a costurilor de găzduire, sunt necesare decizii în ceea ce privește termenul de stocare a citațiilor expirate. Se recomandă ca acestea să fie stocate în sistem pe o durată nu mai mare de trei ani din momentul expirării.

Factori economici: Implementarea acestei activități implică cheltuieli financiare.

Factori legali: Ca rezultat al elaborării modificărilor propuse, urmează a fi ajustate modificări în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar prin înserarea inclusiv a informațiilor legate de termenul de stocare a citațiilor în sistem.

4.6.5 Transformarea e-DJ din aplicație în portal web

Scopul:

La moment, e-DJ reprezintă o aplicație online care asigură inițierea și gestionarea cauzelor și nu oferă utilizatorilor (autentificați și neautentificați) alte servicii informaționale care ar putea fi utile sau ar putea spori utilizarea SIA e-DJ.

Mai jos este prezentată captura de ecran a paginii disponibile internauților neautentificați în e-DJ. După cum este prezentat în imagine, constatăm că internauții neautentificați au acces doar la următoarele servicii e-DJ:

1. Serviciu de autentificare în e-DJ (prin utilizarea numelui de utilizator și a parolei sau prin MPass);
 2. Informații privind termenii de utilizare a SIA e-DJ;
 3. Accesul la ghidul de utilizare a e-DJ pentru rol de persoană fizică.
-

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

RO EN RU

Este evident că aceste informații nu sunt suficiente și atractive pentru persoanele fizice, persoanele juridice sau pentru utilizatorii profesioniști.

Utilizatorilor nu le sunt prezentate informații privind beneficiile, utilitatea și posibilitățile de utilizare a e-DJ. În cadrul e-DJ nu este instituționalizat niciun meniu de orientare juridică a cetățenilor, or, în lipsa acestuia, cetățenii ar putea iniția acțiuni judiciare fără să conștientizeze responsabilitatea implicării într-un proces judiciar.

Astfel, se recomandă instituționalizarea unui meniu de ghidare juridică a cetățenilor prin descrierea acțiunilor necesare a fi întreprinse în contextul inițierii unui proces judiciar. Meniul poate fi complementat cu un instrument de simulare, care îi va oferi cetățeanului o orientare generală asupra procedurilor inițiate sau propuse spre inițiere. Prin această metodă poate fi verificat termenul de soluționare a cererii, probabilitatea de câștig, lista de verificare a pașilor realizați, etc.

De asemenea, este posibilă instituționalizarea unui meniu de verificare/filtrare, prin accesarea căruia cetățeanul poate stabili dacă e cazul să inițieze un proces judiciar sau, eventual, sunt alte opțiuni de aplanare a litigiului cu care acesta se confruntă. Meniul urmează a fi unul destul de intuitiv, încât să direcționeze cetățeanul către instituția competentă de soluționare a problemei cu care se confruntă.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – cea mai mare parte a modificărilor propuse vor fi realizate în e-DJ și se referă la crearea unor structuri de compartimente și pagini cu diferite tipuri de conținut (imagini, texte, rapoarte, forme electronice pentru completare).

SIA PIGD – datele pentru rapoartele publice, afișate vizitatorilor e-DJ, vor fi generate de către SIA PIGD și expediate în e-DJ.

Descrierea funcționalității:

Portalul e-DJ va conține cel puțin următoarele compartimente:

1. Până de selecție a serviciului e-DJ
2. Inițiază cauza
3. Contacte
4. Întrebări frecvente
5. Arhiva
6. Ghiduri de utilizare și lecții video
7. Alte compartimente.

La baza portalului e-DJ va sta un motor flexibil de gestionare a conținutului (CMS) care va asigura gestionarea tuturor compartimentelor sus-menționate și a conținutului acestora. Administratorul e-DJ va avea drepturi de administrare a portalului e-DJ.

CU-06: Navighez paginile portalului e-DJ.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de navigare prin compartimentele și paginile propuse a fi instituționalizate în e-DJ.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF06.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil utilizatorilor autentificați și celor neautentificați.
CF06.02	Obligatorie	Paginile portalului e-DJ vor fi grupate într-un mod logic și comod de utilizat.
CF06.03	Obligatorie	Portalul e-DJ va avea o IGU intuitivă și simplă de navigat.
CF06.04	Obligatorie	Portalul e-DJ va conține cel puțin următoarele compartimente: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Până de selecție a serviciului e-DJ.</i> 2. <i>Inițiază dosar</i> – rearanjarea interfeței grafice a e-DJ conform profilurilor utilizatorilor – persoane fizice, utilizatori profesioniști, avocați etc. Sistemul de navigare axat pe rolul utilizatorilor le va permite lor să obțină ușor și rapid informațiile sau serviciile de care ei au nevoie. 3. <i>Contacte</i> – forma web pentru postarea întrebărilor sau propunerilor. 4. <i>Întrebări frecvente</i> – răspunsuri la cele mai frecvente întrebări. 5. <i>Arhiva</i> – arhiva noutăților, articolelor și materialelor media. 6. <i>Ghiduri de utilizare și lecții video</i> – materiale de instruire privind utilizarea e-DJ (mai multe detalii găsiți în compartimentul <u>Afișarea ghidurilor de utilizare e-DJ utilizatorilor neautentificați</u>). 7. <i>Alte compartimente</i> – vor fi identificate pe parcursul analizei business, la moment pot fi nominalizate cu statut de proiect următoarele: (1) Verificarea oportunității inițierii unei acțiuni judiciare, (2) Simulator judiciar, (3) Ghiduri, etc.

CF06.05	Obligatorie	IGU portalului e-DJ va oferi un design adaptiv care va asigura accesarea informației cu utilizarea computerelor, notebook-urilor, tab-urilor și smartphone-urilor.
CF06.06	Obligatorie	Pagina „Contacte” va oferi cel puțin următoarele funcționalități: <ul style="list-style-type: none"> ● Datele de contact ale serviciului de suport e-DJ (telefoane, e-mail); ● Forma electronică „Contactează-ne”, care va asigura completarea și expedierea mesajelor utilizatorilor publici la o adresă email predefinită. Forma va conține următoarele elemente: <ul style="list-style-type: none"> ☞ Câmpul Nume, Prenume ☞ Câmpul Tel de contact ☞ Câmpul Email de contact ☞ Câmpul Subiectul ☞ Câmpul Descrierea ☞ CAPTCHA ☞ Butonul “Atașează fișier” ☞ Butonul “Expediază”
CF06.07	Obligatorie	Pagina „Contacte” va permite atașarea fișierelor în format .pdf, .jpg, .doc, .xls la mesajele de contact.
CF06.08	Obligatorie	Portalul e-DJ nu va permite atașarea fișierelor de alt tip decât cele menționate în CF04.10 sau fișierelor de tip admisibil însă cu un volum mai mare decât 10MB (volumul maximal admisibil trebuie să fie configurabil în interfața administratorului portalului).
CF06.09	Obligatorie	Toate drepturile asupra CMS a portalului e-DJ, precum și asupra conținutului acestuia, trebuie să aparțină beneficiarului.

CU-07: Caut prin paginile portalului e-DJ.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de căutare prin conținutul portalului e-DJ, care va corespunde cel puțin următoarelor cerințe:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF07.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil utilizatorilor autentificați și celor neautentificați.
CF07.02	Obligatorie	Utilizatorii portalului e-DJ vor putea efectua căutarea prin conținutul portalului, iar sistemul va returna rezultatele căutării în conformitate cu criteriile de căutare.
CF07.03	Obligatorie	E-DJ va asigura căutarea atât prin texte, cât și prin alte tipuri de conținut (căutarea va fi prin metadatele acestor obiecte de conținut).
CF07.04	Obligatorie	În cazul în care e-DJ returnează un număr mare de rezultate de căutare, portalul e-DJ va oferi funcționalitatea de paginare.
CF07.05	Obligatorie	Căutarea nu va afecta performanța e-DJ.

CU-08: Gestionez conținutul portalului e-DJ.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de gestionare a conținutului portalului e-DJ. Cel puțin următoarele funcționalități se propun a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF08.01	Obligatorie	Funcționalitățile de administrare a conținutului portalului e-DJ trebuie să fie disponibile doar administratorului e-DJ.
CF08.02	Obligatorie	CMS a portalului e-DJ va asigura cel puțin următoarele funcționalități: <ul style="list-style-type: none"> ● Adăugarea/radierea/actualizarea elementelor de meniu și sub-meniu; ● Adăugarea/radierea/actualizarea compartimentelor, sub-compartimentelor și a paginilor; ● Redactarea conținutului paginilor portalului – texte, imagini, fișiere, fișiere media, metadate. Aceasta va include și redactarea secțiilor de „header” și „footer”.
CF08.03	Obligatorie	Lucrările de gestionare a conținutului portalului e-DJ nu vor afecta performanța e-DJ.

Analiza PESTEL

Factori politici: MJ, împreună cu AAIJ și CSM urmează să decidă asupra conținuturilor informaționale propuse a fi dezvoltate.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități implică cheltuieli pentru acoperirea dezvoltărilor tehnice și suport pentru dezvoltarea conținutului informațional al funcționalității.

Factori sociali: În dezvoltarea materialelor informative și a conținutului informațional al meniurilor se propune a ține cont de limbajul utilizatorului obișnuit fără cunoștințe juridice.

Factori tehnici: Tehnicile de prezentare a informației trebuie să corespundă principiului interactivității și accesibilității. În cazul în care acestea nu vor fi înțelese de utilizatori, apare riscul abandonului utilizării portalului.

Factori de mediu („environment”): Pentru a eficientiza popularizarea se recomandă a se instituționaliza link-uri de direcționare către acesta pe alte site-uri de servicii publice, inclusiv pe PNIJ, Cabinetul cetățeanului, etc.

Factori legali: Conținutul informațional propus spre publicare pe portal este dependent de modificările legislative, drept urmare se propune monitorizarea continuă a modificărilor legislative de către AAIJ și după caz operarea modificărilor.

4.6.6 Implementarea pâlniei de selecție a serviciului e-DJ

Scopul:

Implementarea pâlniei de selecție are scopul de a orienta utilizatorii e-DJ autentificați și neautentificați în vederea verificării oportunității inițierii de acțiuni judiciare. Prin utilizarea acestui meniu, utilizatorul va trece printr-un set de întrebări care va determina oportunitatea acțiunilor procesuale propuse spre inițiere.

Sistemele afectate:

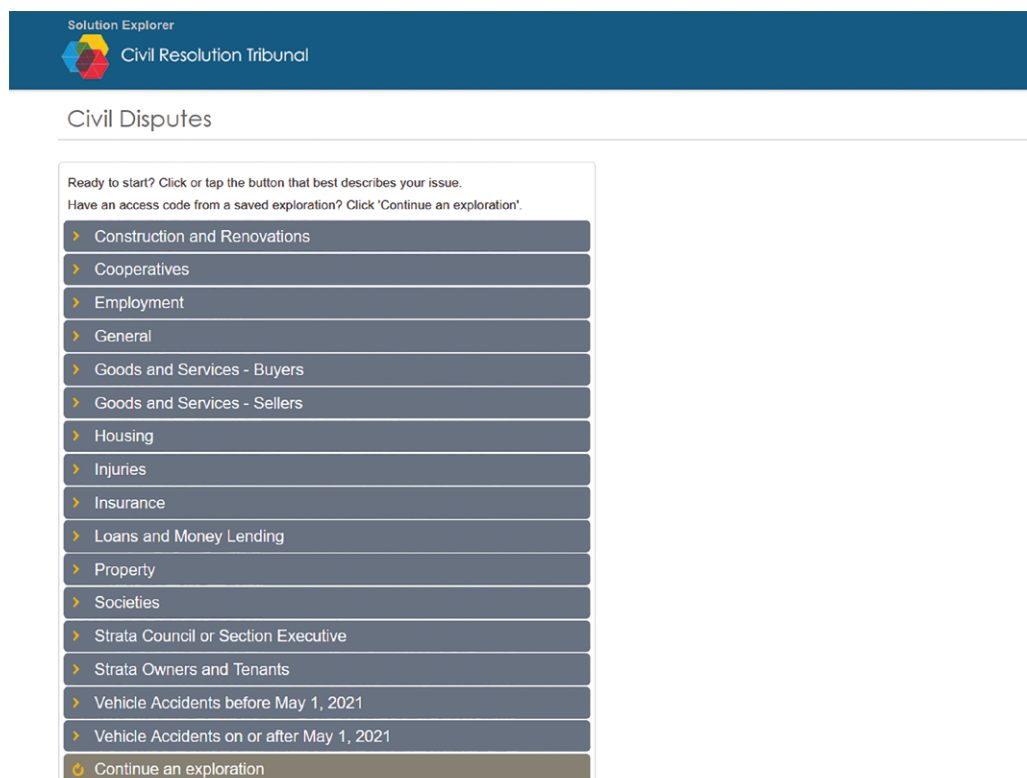
SIA e-DJ – va fi creată o structură logică de întrebări și răspunsuri, navigarea prin această structură va depinde de răspunsurile selectate de internaut.

Descrierea funcționalității:

Pentru utilizatorii neautentificați și pentru cei autentificați, e-DJ va asigura posibilitatea utilizării pâlniei de selecție. Acest instrument va fi reprezentat de o secvență de întrebări. Întrebările vor fi formulate luând în considerare posibilitățile potențiale ale utilizatorilor de diferite tipuri. Variantele predefinite de răspunsuri (cu posibilitatea selectării doar a unui răspuns la o întrebare), selectate de internaut, vor defini întrebările avute de acesta după modelul arborelui logic.

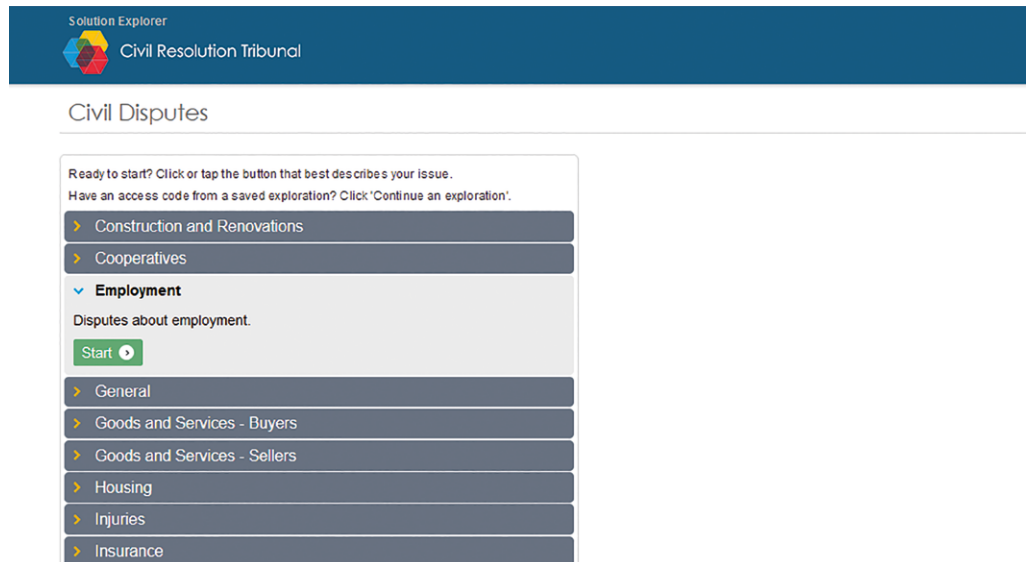
Navigând prin ramurile arborelui logic de întrebări și răspunsuri, internautul va ajunge la etapa de sugestii oferită de e-DJ drept răspuns la întrebările selectate de acesta. Un exemplu al pâlniei de selecție este disponibil pe site-ul tribunalului civil al Canadei (<https://explore.civilresolutionbc.ca>).

Internautului îi sunt propuse domeniile judiciare de care ar putea avea interes (vedeți captura de ecran mai jos):

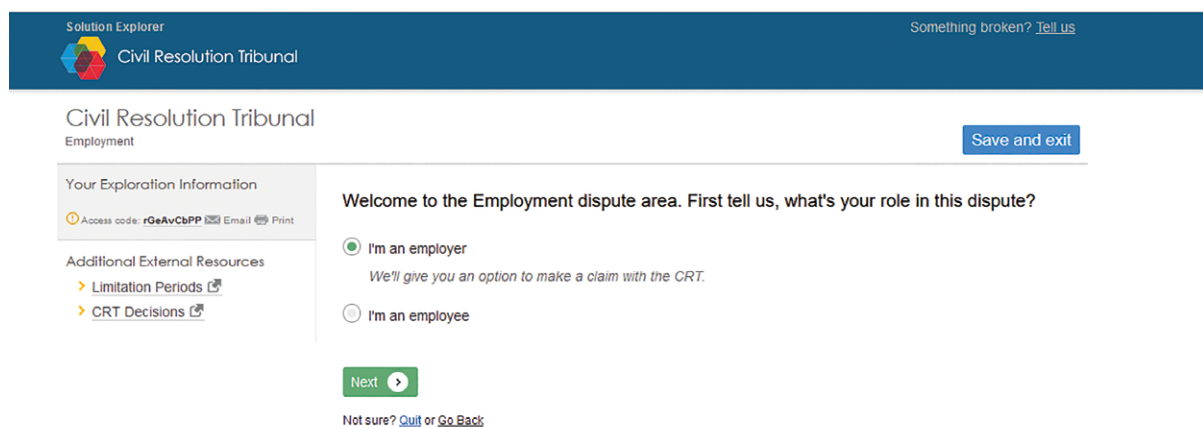
Internautul va trece o secvență de câțiva pași, iar la sfârșit site-ul îi va recomanda serviciul potrivit. Secvența prezentată mai jos este doar un exemplu al pâlniei de întrebări.

Pasul 1 – selectarea domeniului juridic

The screenshot shows the 'Solution Explorer' interface for the 'Civil Resolution Tribunal'. The main heading is 'Civil Disputes'. Below it, there is a prompt: 'Ready to start? Click or tap the button that best describes your issue. Have an access code from a saved exploration? Click 'Continue an exploration'.' A list of categories is displayed, each with a right-pointing arrow: 'Construction and Renovations', 'Cooperatives', 'Employment' (which is expanded to show 'Disputes about employment' and a green 'Start' button), 'General', 'Goods and Services - Buyers', 'Goods and Services - Sellers', 'Housing', 'Injuries', and 'Insurance'.

Pasul 2 – selectarea rolului utilizatorului în litigiu

The screenshot shows the 'Solution Explorer' interface for the 'Civil Resolution Tribunal' at the 'Employment' step. The main heading is 'Civil Resolution Tribunal' with 'Employment' below it. A 'Save and exit' button is in the top right. On the left, there is a sidebar with 'Your Exploration Information' (Access code: rGeAvCbPP, Email, Print) and 'Additional External Resources' (Limitation Periods, CRT Decisions). The main content area asks: 'Welcome to the Employment dispute area. First tell us, what's your role in this dispute?' with two radio button options: 'I'm an employer' (selected) and 'I'm an employee'. A note says 'We'll give you an option to make a claim with the CRT.' Below the options is a green 'Next' button and a link: 'Not sure? [Quit](#) or [Go Back](#)'.

Pasul 3 – selectarea valorii litigiului

The screenshot shows the 'What's the value of your small claims dispute?' form. The page header includes 'Solution Explorer' and 'Civil Resolution Tribunal'. The main heading is 'Civil Resolution Tribunal Employment' with a 'Save and exit' button. The form is divided into two columns. The left column contains 'Your Exploration Information' (Access code: rGeAvCbPP), 'Information You Provided' (1. I'm an employer), and 'Resources' (INFO: Making a Claim with the CRT, Limitation Periods, CRT Decisions). The right column asks 'What's the value of your small claims dispute?' and explains that the CRT charges a lower fee for claims of \$3,000 or less. Two radio buttons are available: '\$3,000 or less' (selected) and '\$3,001 - \$5,000'. A 'Next' button is at the bottom, along with a 'Not sure? Quit or Go Back' link.

Pasul 4 – serviciul recomandat de sistemul informațional

The screenshot shows the 'Summary Report' page. The page header includes 'Solution Explorer' and 'Civil Resolution Tribunal'. The main heading is 'Civil Resolution Tribunal Employment' with buttons for 'Start a new exploration', 'Quit', and 'Save and exit'. The page title is 'Summary Report' with options for 'Email', 'Download', and 'Print'. A dark blue box titled 'Make a CRT Claim' contains a message: 'Thanks for answering questions about your situation. Your answers were anonymous. Click "Apply" to make a claim with the CRT. We'll give you the correct application form for what you told us. You'll have to give some personal information, and pay an application fee.' Below this is an 'Apply' button. A separate message states: 'This page is a summary of what you told us, and all the resources we showed you. This is NOT your claim application form. To make a CRT claim, click the "Apply" button above. To return to this report: Your access code is: rGeAvCbPP. Access expires in 32 days on August 28, 2022.'

În spatele pâlniei de întrebări va exista un sistem de administrare. Acest sistem va asigura:

- Gestionarea întrebărilor;
- Gestionarea variantelor de răspunsuri la întrebări;
- Gestionarea algoritmului de afișare a întrebărilor, în funcție de răspunsurile selectate de utilizator, precum și a sugestiilor propuse la finele procesului.

CU-09: Utilizez pâlnia de întrebări privind serviciul potrivit.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de utilizare a pâlniei de întrebări și propuneri a e-DJ de care poate fi interesat internautul. Cel puțin următoarele funcționalități se propun a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF09.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil utilizatorilor autentificați și celor neautentificați.
CF09.02	Obligatorie	Lansarea pâlniei se va efectua prin tastarea unui buton sau banner de către internaut – vizitatorul compartimentului public al SIA e-DJ.
CF09.03	Obligatorie	Fiecare pas al pâlniei va fi prezentat prin următoarele elemente: <ul style="list-style-type: none"> ● Întrebarea (sau denumirea pasului) ● Răspunsurile la întrebare (sau variantele de selectare) ● Comentariu (clarificarea) privind pasul curent ● Butoanele Înainte, Înapoi și Leșire.
CF09.04	Obligatorie	Fiecare pas de trecere al pâlniei va fi prezentat printr-o întrebare sau o denumire a etapei, de exemplu – „Selectarea domeniul judiciar” sau „Care este domeniul judiciar în care Dvs. aveți nevoie sau sunteți interesat?”.
CF09.05	Obligatorie	Fiecare pas al pâlniei va afișa variantele răspunsurilor propuse internautului, iar acesta va putea selecta doar o singură variantă de răspuns.
CF09.06	Obligatorie	Internautul se va putea întoarce la pașii precedenți (tastând butonul „Înapoi”) și selecta o variantă de răspuns ce diferă de cea selectată anterior. La schimbarea răspunsului, e-DJ va schimba întrebarea pentru pasul următor în conformitate cu algoritmul corespunzător.
CF09.07	Obligatorie	La ultimul pas, internautul e-DJ va afișa butonul „Finalizează”, după aceasta e-DJ va afișa lista sugestiilor, bazate pe selecțiile internautului. După tastarea butonului „Finalizează”, internautul nu va putea trece înapoi pentru a modifica răspunsurile la întrebări.
CF09.08	Obligatorie	Pagina cu sugestiile pentru internaut va afișa butonul „Începe din nou”, care va permite trecerea din nou a pâlniei de întrebări. De asemenea, pagina cu sugestii va conține elemente (buton, link, banner) ce vor permite internautului să acceseze zona de autentificare a e-DJ pentru a utiliza serviciile acestui sistem.
CF09.09	Obligatorie	Internautul va putea întrerupe procesul de trecere prin pâlnia de întrebări la orice pas, tastând butonul „Leșire”.

CU-10: Gestionez pâlnia de întrebări al SIA e-DJ.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de gestionare a conținutului pâlniei de întrebări, precum și a algoritmilor de afișare a întrebărilor și sugestiilor în funcție de selecțiile internauților. Cel puțin următoarele funcționalități sunt propuse spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF10.01	Obligatorie	Funcționalitățile de gestionare ale pâlniei de întrebări e-DJ trebuie să fie disponibile doar administratorului e-DJ.
CF10.02	Obligatorie	Administrarea pâlniei de întrebări va fi efectuată din compartimentul de administrare a SIA e-DJ.
CF10.03	Obligatorie	E-DJ va asigura crearea și gestionarea unui număr nelimitat de pași ai pâlniei de întrebări.
CF10.04	Obligatorie	Sistemul va permite selectarea de către internaut a unei singure variante de răspuns pentru fiecare pas (întrebare).
CF10.05	Obligatorie	Pentru fiecare pas al pâlniei, administratorul va putea introduce următoarele date: <ul style="list-style-type: none"> ● Formularea întrebării (sau denumirii pasului) ● Formularea variantelor de răspunsuri la întrebare ● Comentariu (clarificarea) privind pasul curent ● Indicarea pașilor (întrebărilor) următori în funcție de varianta selectată de internaut ● Formularea sugestiilor serviciilor de care poate fi interesat internautul.
CF10.06	Obligatorie	E-DJ trebuie să permită administratorului să creeze mai multe pâlnii de întrebări, doar una din acestea fiind activă (afișată pe paginile e-DJ și disponibilă internauților). Administratorul e-DJ va putea selecta pâlnia activă din lista pâlniilor create anterior.

Analiza PESTEL

Factori politici: MJ, împreună cu AAJ și CSM, urmează să decidă asupra conținuturilor informaționale propuse pentru dezvoltare.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități implică cheltuieli pentru acoperirea componentei tehnice și suport pentru elaborarea conținutului informațional al funcționalității.

Factori sociali: În dezvoltarea materialelor informative și conținutului informațional al meniurilor se propune a ține cont de limbajul utilizatorului obișnuit, care nu are cunoștințe juridice avansate.

Factori legali: Instrumentul propus este dependent de modificările legislative care vor fi operate pe parcurs. Astfel, după implementarea acestui sistem, AAJ urmează să monitorizeze modificările legale apărute și, după caz, să elaboreze conținut informativ modificat.

4.6.7 Implementarea aplicației mobile e-Dosar Judiciar

Scopul:

Implementarea aplicației mobile care va asigura interacțiunea utilizatorului aplicației web e-DJ cu instanțele judecătorești.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – va asigura funcționalitatea de asociere a aplicației mobile cu contul corespunzător în aplicația web e-DJ a utilizatorului acesteia, inclusiv generarea codului QR.

SIA PIGD – va asigura aplicația mobilă cu date și reguli business necesare pentru procesele de lucru ale acesteia în limitele funcționalităților disponibile aplicației.

Descrierea funcționalității:

Prezentul document prezintă cadrul general de funcționare a aplicației mobile e-Dosar Judiciar (e-DJm), deoarece descrierea detaliată a funcționalităților e-DJm necesită o analiză business mai profundă, care urmează a fi efectuată înainte de implementarea aplicației mobile.

E-DJm poate asigura următoarele componente funcționale:

1. Asocierea contului utilizatorului e-DJm cu contul în e-DJ și gestionarea contului e-DJm;
2. Accesarea actelor de inițiere a cauzei, dosarelor și materialelor acestora;
3. Accesarea calendarului evenimentelor în care este implicat utilizatorul e-DJm;
4. Accesarea notificărilor expediate din PIGD privind evenimentele relevante utilizatorului e-DJm (aceleași notificări care sunt expediate în e-DJ);
5. Accesarea citațiilor (de asemenea, aceste citații sunt expediate în e-DJ);
6. Solicitarea de către avocat a accesului la dosar și la materialele acestuia;
7. Accesarea ședințelor online.

CU-11: Gestionez contul utilizatorului e-DJm.

După instalarea e-DJm de către utilizator pe echipamentul lui mobil, acesta va seta parola de acces în contul e-DJm. Următorul pas al asocierii contului e-DJm cu contul în e-DJ va include scanarea codului QR generat de e-DJ. În acest scop utilizatorul va intra în contul propriu e-DJ, va lansa funcționalitatea de generare a codului QR și îl va scana cu utilizarea e-DJ instalată pe echipamentul mobil.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF11.01	Obligatorie	E-DJ (secțiunea Profilul meu) trebuie să dispună de funcționalitatea de generare și afișare a codului QR unic pentru activarea contului e-DJm. Utilizatorul va lansa e-DJm și va utiliza funcționalitatea de activare – va scana codul QR după ce procesul de activare a contului în e-DJm va fi finalizat.
CF11.02	Obligatorie	Administratorul e-DJ va putea dezactiva sau bloca/debloca conturile utilizatorilor e-DJm din IGU al e-DJ.
CF11.03	Obligatorie	În cazul blocării contului de utilizator în e-DJm, schimbul cu date între e-DJm și e-DJ va fi blocat.
CF11.04	Obligatorie	În cazul deblocării contului utilizatorului în e-DJm, acesta va primi notificarea corespunzătoare în e-DJm.

CF11.05	Obligatorie	SIA e-DJ va jurnaliza următoarele evenimente ce țin de gestionarea utilizatorilor e-DJm: <ul style="list-style-type: none"> ● Blocarea/deblocarea utilizatorilor e-DJm. ● Dezactivarea/activarea utilizatorilor e-DJm.
CF11.06	Obligatorie	În situația de lipsă a conexiunii între e-DJm și e-DJ, e-DJm va afișa utilizatorului mesajul despre aflarea în regim offline.
CF11.07	Obligatorie	În lipsa conexiunii între e-DJm și e-DJ, e-DJm și e-DJ vor păstra datele capturate sau generate de ele în perioada de stare autonomă și le vor expedia reciproc imediat după restabilirea conexiunii conform logicii business a acestor sisteme.

CU-12: Accesez actele de inițiere a cauzei și dosarele mele.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de accesare a datelor actelor de inițiere a cauzei precum și a datelor dosarelor și materialelor acestora (inclusiv fișiere atașate la dosare). Cel puțin următoarele funcționalități se propun a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF12.01	Obligatorie	Utilizatorii e-DJm trebuie să aibă acces la actele de inițiere a cauzei și la dosare în limita rolurilor și calității procesuale (identice cu regulile din e-DJ).
CF12.02	Obligatorie	E-DJ va asigura accesul la fișierele atașate la dosare și acte de inițiere a cauzei indiferent de tipul fișierelor. Utilizatorul e-DJm va putea vizualiza și descărca aceste fișiere în echipamentele mobile utilizate.
CF12.03	Obligatorie	Funcționalitățile e-DJm nu vor include posibilitatea de a iniția actele de inițiere a cauzei.
CF12.04	Obligatorie	E-DJm va asigura expedierea în PIGD a actelor de inițiere a cauzelor și a materialelor dosarelor care anterior au fost create în e-DJ.
CF12.05	Obligatorie	E-DJm va asigura eliminarea actelor de inițiere a cauzelor și a materialelor dosarelor care anterior au fost create în e-DJ.

CU-13: Accesez calendarul evenimentelor.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de accesare a datelor calendarului evenimentelor în care este implicat utilizatorul e-DJm. Cel puțin următoarele funcționalități trebuie să fie implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF13.01	Obligatorie	E-DJm va asigura accesul utilizatorului la calendarul evenimentelor în care acesta este implicat, evenimentele fiind identice celor din e-DJ.
CF13.02	Obligatorie	Calendarul evenimentelor, disponibil în e-DJm, va avea o structură asemănătoare cu cea din e-DJ - prezentarea evenimentelor în format de zi, săptămână și lună, prezentarea separată a agendei, audierilor și calendarului personal.
CF13.03	Obligatorie	Utilizatorul e-DJm va putea crea evenimente în calendarul personal, aceste funcționalități fiind identice celor din e-DJ.

CU-14: Accesez notificările și citațiile mele.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de accesare prin e-DJm a citațiilor și notificărilor expediate în e-DJ. Cel puțin următoarele funcționalități se propun a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF14.01	Obligatorie	E-DJm va asigura accesul utilizatorului la citațiile expediate utilizatorului e-DJ. Conținutul citațiilor va fi identic celui din e-DJ.
CF14.02	Obligatorie	e-DJm va asigura afișarea citațiilor (inclusiv fișierele citațiilor), expediate utilizatorului e-DJ. Conținutul citațiilor va fi identic celui din e-DJ.
CF14.03	Obligatorie	Utilizatorul e-DJm va putea descărca fișierele citațiilor în dispozitivul mobil.

CU-15: Solicit acces la dosar.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de solicitare a accesului la dosar de către participantul la dosar în calitate procesuală de avocat. Cel puțin următoarele funcționalități se propun a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF15.01	Obligatorie	E-DJm va asigura funcționalitatea de solicitare a accesului la dosar pentru utilizatorii profesioniști ce au în dosar calitatea procesuală de avocat. Funcționalitățile solicitărilor de acces la dosar vor fi identice celor din e-DJ.

CU-16: Accesez ședința online cu utilizarea e-DJm.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de accesare a ședințelor online cu utilizarea aplicației mobile e-DJm. Acest CU este asemănător cu cel de la capitolul „Integrarea SIA e-DJ cu sistemul de conferințe video (platforma TrueConf)”. Cel puțin următoarele funcționalități urmează a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF16.01	Obligatorie	Utilizatorul autentificat al SIA e-DJm va putea accesa ședința online pentru care a primit citația corespunzătoare.
CF16.02	Obligatorie	Accesarea ședinței va fi lansată prin selectarea referinței (link-ului) spre ședință.
CF16.03	Obligatorie	E-DJm va utiliza microfonul și camera video a echipamentului mobil pe care este instalată această aplicație mobilă.
CF16.04	Obligatorie	E-DJm va dispune de toate mecanismele de asigurare a participării utilizatorului în ședința online – conectarea/deconectarea microfonului, camerei video etc.

Analiza PESTEL

Factori politici: Dezvoltarea acestei funcționalități urmează a fi coordonată cu AGE.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități implică cheltuieli pentru acoperirea dezvoltărilor tehnice și suport pentru dezvoltarea conținutului informațional al funcționalității.

Factori sociali: În dezvoltarea materialelor informative și conținutul informațional al meniurilor se propune a se ține cont de limbajul utilizatorului obișnuit, fără cunoștințe juridice.

Factori tehnici: Tehnicile de prezentare a informației trebuie să corespundă principiului interactivității și accesibilității. În cazul în care acestea nu vor fi înțelese de utilizatori, apare riscul abandonului utilizării portalului.

Factori de mediu („environment“): Pentru a eficientiza popularizarea se recomandă a se instituționaliza link-uri de direcționare către aplicație pe alte site-uri de servicii publice, inclusiv pe PNIJ, Cabinetul cetățeanului, etc.

Factori legali: Conținutul informațional propus spre publicare în aplicație este dependent de modificările legislative, drept urmare se propune monitorizarea continuă a modificărilor legislative de către AAJ și, după caz, operarea modificărilor.

4.6.8 Aranjarea sistemului de navigare conform tipului de utilizator.

Scopul:

Această sarcină este relevantă sarcinii Extinderea e-DJ într-un portal web și se referă la sistemul de navigare a portalului. Pentru comoditatea utilizatorilor autentificați se propune adaptarea informațiilor și prezentarea lor în formatul corespunzător rolului utilizatorului.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – meniurile, elementele de meniu, elementele textuale și grafice (bannere) vor fi afișate, având în spate logica business, în funcție de tipul utilizatorului.

Descrierea funcționalității:

Elementele portalului SIA e-DJ, în primul rând compartimentele ce descriu serviciile e-DJ, urmează a fi aranjate luând în considerare interesele diferitor tipuri de utilizatori, cel puțin al:

- Persoanelor fizice
- Persoanelor juridice
- Utilizatorilor profesioniști.

Pentru realizarea acestui scop, portalul trebuie să dispună de elemente (textuale sau bannere grafice) care vor fi selectate de utilizator în funcție de interesele acestuia (exemplu – „Servicii pentru persoane fizice” și „Servicii pentru utilizatori profesioniști”). La selectarea de către utilizator a unuia din elementele portalului, e-DJ va afișa informația care poate fi de interes prioritar utilizatorului (sistemul de navigare dinamică).

CU-17: Accesez informația portalului e-DJ în funcție de tipul de utilizator.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de afișare a conținutului portalului e-DJ în funcție de tipul utilizatorului (persoană fizică, persoană juridică sau utilizator profesionist). Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF17.01	Obligatorie	CU-12 este disponibil utilizatorilor autentificați și celor neautentificați (publici).
CF17.02	Obligatorie	Portalul e-DJ va afișa elemente grafice care, fiind selectate de utilizator, vor duce la afișarea conținutului portalului cu prioritizarea conținutului în funcție de tipul utilizatorului.
CF17.03	Obligatorie	E-DJ va asigura navigarea dinamică pentru cel puțin următoarele tipuri de utilizatori: <ul style="list-style-type: none"> ● Persoane fizice ● Utilizatori profesioniști.
CF17.04	Obligatorie	Navigarea dinamică în funcție de interesele (tipul) utilizatorilor va fi disponibilă atât utilizatorilor autentificați, cât și celor publici (neautentificați).
CF17.05	Obligatorie	Selectarea elementelor grafice, specificate în CF12.01, nu înseamnă autentificarea utilizatorului într-un rol care îi este disponibil.
CF17.06	Obligatorie	Utilizatorii vor putea schimba în orice moment tipul de interese.

Analiza PESTEL

Factori politici: Dezvoltarea acestei funcționalități urmează a fi coordonată cu AGE, Cancelaria de Stat și reprezentanții celorlalte profesii juridice.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități implică cheltuieli pentru acoperirea dezvoltărilor tehnice și suport pentru elaborarea conținutului informațional al funcționalității.

Factori sociali: În dezvoltarea materialelor informative și conținutului informațional a meniurilor se propune a se ține cont de limbajul și necesitățile funcționale specifice diferitor categorii de utilizatori.

Factori tehnici: Tehnicile de prezentare a informației trebuie să corespundă principiului interactivității și accesibilității. În cazul în care acestea nu vor fi înțelese de utilizatori, apare riscul abandonului utilizării aplicației.

Factori legali: Conținutul informațional propus spre publicare în aplicație este dependent de modificările legislative, drept urmare se propune monitorizarea continuă a modificărilor legislative de către AAJ și, după caz, operarea modificărilor.

4.6.9 Afișarea pentru utilizatorii Cancelariei a mesajului pop-up privind actele de inițiere a cauzei și materialele dosarelor noi care au fost depuse din e-DJ.

Scopul:

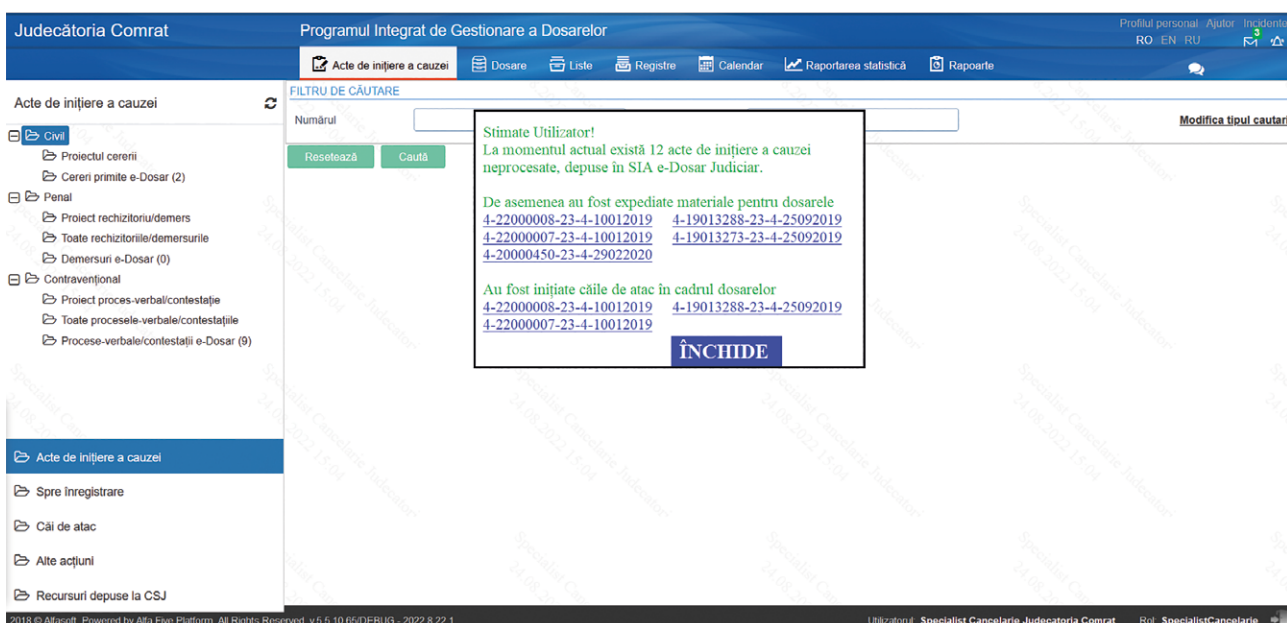
Atenționarea utilizatorilor PIGD cu rol de Specialist Cancelarie și Șef Cancelarie privind actele de inițiere a unei cauze noi, care au fost transferate spre înregistrare în PIGD prin SIA e-DJ. Această funcționalitate va contribui la sporirea atenției utilizatorilor și procesarea mai rapidă a actelor de inițiere a cauzelor și a materialelor dosarelor depuse prin e-DJ.

Sistemele afectate:

În SIA PIGD urmează a fi adăugată afișarea mesajului pop-up care va informa utilizatorii PIGD despre actele de inițiere a cauzei și materialele dosarelor care au fost expediate prin utilizarea e-DJ.

Descrierea funcționalității:

Pentru utilizatorii SIA PIGD cu rol de Specialist Cancelarie și Șef Cancelarie este necesar de afișat un mesaj pop-up care va conține informații privind actele de inițiere a cauzei și materialele dosarelor care au fost expediate din e-DJ. Mesajul poate avea următorul conținut (Stimate Utilizator! Fii atent, PIGD înscrie XXX de acte de inițiere a cauzei neprocesate, depuse prin utilizarea SIA e-Dosar Judiciar. De asemenea, au fost expediate materiale pentru dosarele xxx, yyy, zzz, Au fost inițiate căile de atac în cadrul dosarelor xxx, yyy, zzz, ...).

PIGD va permite utilizatorilor să genereze manual mesajul pop-up cu conținutul privind actele de inițiere a cauzei și modificarea materialelor dosarelor efectuate prin e-DJ. Această funcționalitate va fi disponibilă în directoriul „Cereri primite e-Dosar”.

Numărul cererii	Numărul din e-Dosar	Denumirea	Judecător	Statutul	Tipul cererii
23-2-13112018-1		gabriel mitablanda - Actiuni apărute din contractele de societate civilă		Completarea	Cerere de chemare in Jud
23-2-31012019-5	126/31-01-2019	...		Completarea	Cerere de chemare in Jud

CU-18: Afișez mesajul privind actele de inițiere a cauzei, materialele dosarelor și căile de atac depuse prin e-DJ.

Cazul de utilizare prezentat se referă la funcționalitatea de afișare a mesajului pop-up, conținutul căruia va atenționa utilizatorii asupra actelor de inițiere a cauzei, căilor de atac și a materialelor dosarelor care au fost depuse prin utilizarea e-DJ. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF18.01	Obligatorie	CU-15 este disponibil utilizatorilor PIGD în rol de Specialist Cancelarie și Șef Cancelarie și Asistentul Judecătorului.
CF18.02	Obligatorie	Mesajul pop-up va fi afișat imediat după fiecare autentificare a utilizatorului în rolurile specificate în CF15.01.
CF18.03	Obligatorie	Mesajul pop-up va conține următoarele blocuri textuale: <ul style="list-style-type: none"> ● Informații privind cantitatea actelor de inițiere a cauzei, depuse din e-DJ care nu au fost procesate (numărul va fi preluat din directoriul "Cereri primite e-Dosar") ● Lista dosarelor (lista numerelor dosarelor) în privința cărora au fost inițiate căile de atac ● Lista dosarelor (lista numerelor dosarelor) pentru care au fost depuse sau modificate materialele acestora
CF18.04	Obligatorie	Fiecare număr al dosarului din listă (vezi CF15.03) va reprezenta o referință, la tastarea căreia va fi afișat dosarul corespunzător.
CF18.05	Obligatorie	Mesajul pop-up va afișa listele dosarelor care au fost modificate (inițiate căile de atac sau modificate materialele), însă nu au fost accesate nici de un utilizator al instanței. După accesarea dosarului din listă, numărul acestuia va dispărea din listă.
CF18.06	Obligatorie	Mesajul pop-up va afișa butonul „Închide”.

CF18.07	Obligatorie	Suplimentar, la afișarea automată, mesajul pop-up trebuie să fie lansat manual de către utilizator cu scopul de autocontrol. Lansarea mesajului poate fi prin tastarea butonului „Modificări din e-Dosar” în directoriul „Cereri primite e-Dosar”
---------	-------------	---

4.6.10 Afișarea pentru utilizatorii e-DJ a mesajului pop-up privind dosarele inițiate în privința sa sau cu participarea sa.

Scopul:

Informarea utilizatorilor e-DJ privind dosarele inițiate în privința sa sau cu participarea sa.

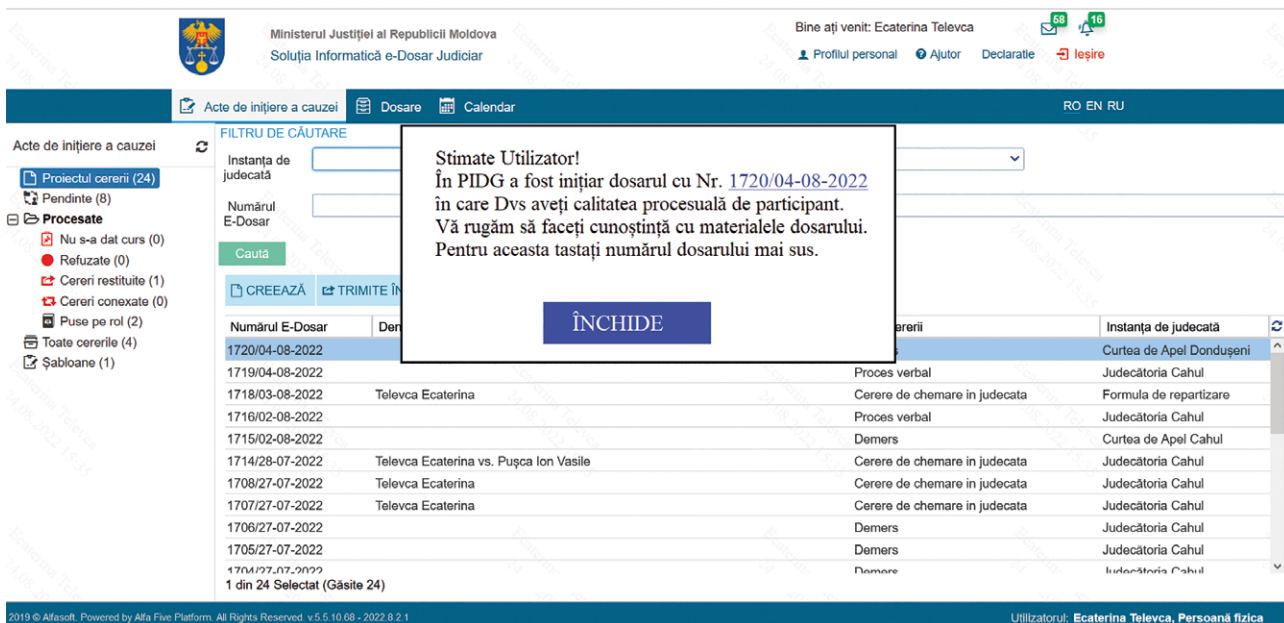
Sistemele afectate:

SIA e-DJ – va afișa utilizatorului mesajul despre dosarul inițiat în care acesta are rol de participant.

PIGD – va expedia în e-DJ datele dosarelor care au fost inițiate și în care utilizatorul e-DJ este implicat în calitate de participant.

Descrierea funcționalității:

Pentru utilizatorii SIA e-DJ după fiecare autentificare este necesar de verificat dacă în PIGD există dosar inițiat de altcineva decât de un utilizator e-DJ în care acesta are rol de participant. Mesajul va conține numărul dosarului care va reprezenta referință spre dosarul corespunzător. Tastând referința, utilizatorul e-DJ va putea accesa materialele dosarului. De asemenea, utilizatorul e-DJ va putea închide mesajul fără a accesa dosarul.

CU-19: Afișez mesajul privind dosarul inițiat în PIGD în care utilizatorul e-DJ are calitate procesuală de participant.

Cazul prezintă funcționalitatea afișării utilizatorilor e-DJ a mesajului pop-up. Acest conținut va atenționa utilizatorul privind inițierea unui dosar în care el/ea are calitatea procesuală de participant. Cel puțin următoarele funcționalități urmează a fi implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF19.01	Obligatorie	CU-15 este disponibil utilizatorilor e-DJ în rol de Persoană fizică și Utilizator profesionist.
CF19.02	Obligatorie	Mesajul pop-up va fi afișat imediat după fiecare autentificare a utilizatorului în rolurile specificate în CF15.01.
CF19.03	Obligatorie	Mesajul pop-up va conține numărul dosarului în care utilizatorul are calitatea procesuală de participant.
CF19.04	Obligatorie	Numărul dosarului va reprezenta o referință, la tastarea căreia va fi afișat dosarul corespunzător.
CF19.05	Obligatorie	Masajele vor fi afișate pentru fiecare dosar după principiu „un dosar – un mesaj”.
CF19.06	Obligatorie	Mesajul pop-up va afișa butonul „Închide”. După ce utilizatorul va tasta acest buton, mesajul pentru dosar nu va mai fi afișat utilizatorului.

Analiza PESTEL

Factori politici: AAIJ, CSM și instanțele de judecată urmează să decidă asupra alocării instanțelor a dreptului de a desemna un specialist al cancelariei cu atribuții de înregistrare și administrare a cererilor din e-DJ.

Factori economici: Dezvoltarea acestei funcționalități implică cheltuieli pentru acoperirea dezvoltărilor tehnice și cheltuieli de salarizare a specialistului responsabil de gestionarea cererilor parvenite în PIGD prin utilizarea e-DJ.

Factori tehnici: Tehnicile de prezentare a informației trebuie să corespundă principiului interactivității și accesibilității, dar și să presupună funcționarea interconectată în timp real.

Factori legali: Conținutul informațional propus spre publicare în pop-up-uri, dar și mecanismul de afișare se prezintă a fi dependent de cadrul legislativ și termenele legale alocate pentru înregistrarea materialelor și documentelor procesuale. În acest context se propune monitorizarea continuă a modificărilor legislative de către AAIJ și, după caz, operarea modificărilor.

4.6.11 Asigurarea funcțiilor de gestionare a utilizatorilor e-DJ.

Scopul:

Oferirea setului complet de gestionare a utilizatorilor e-DJ de către administratorul e-DJ.

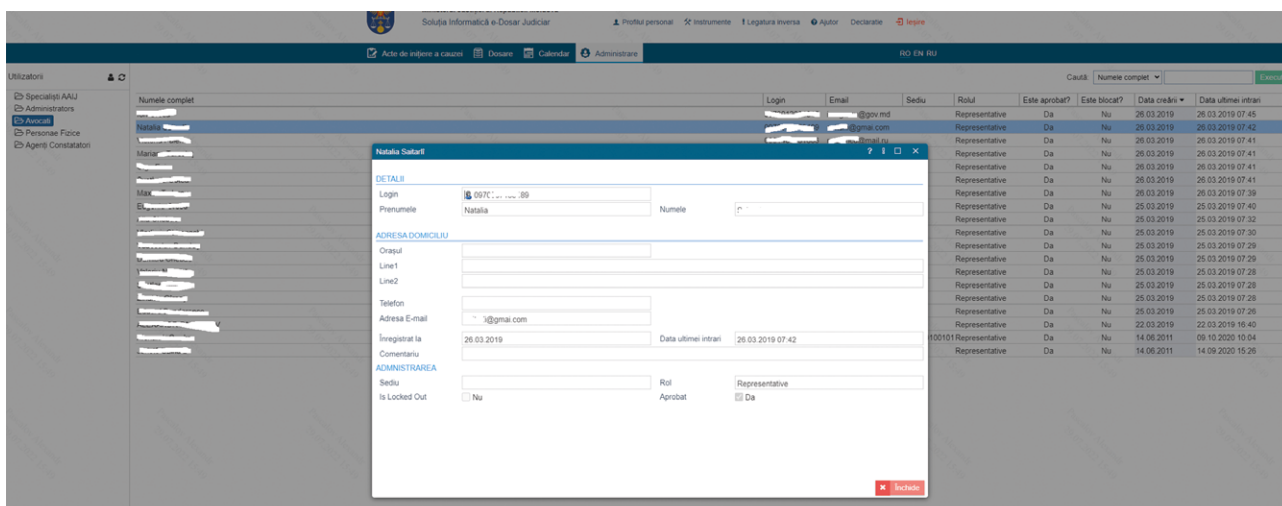
Sistemele afectate:

SIA e-DJ – este necesar de implementat modulul de gestionare a utilizatorilor e-DJ.

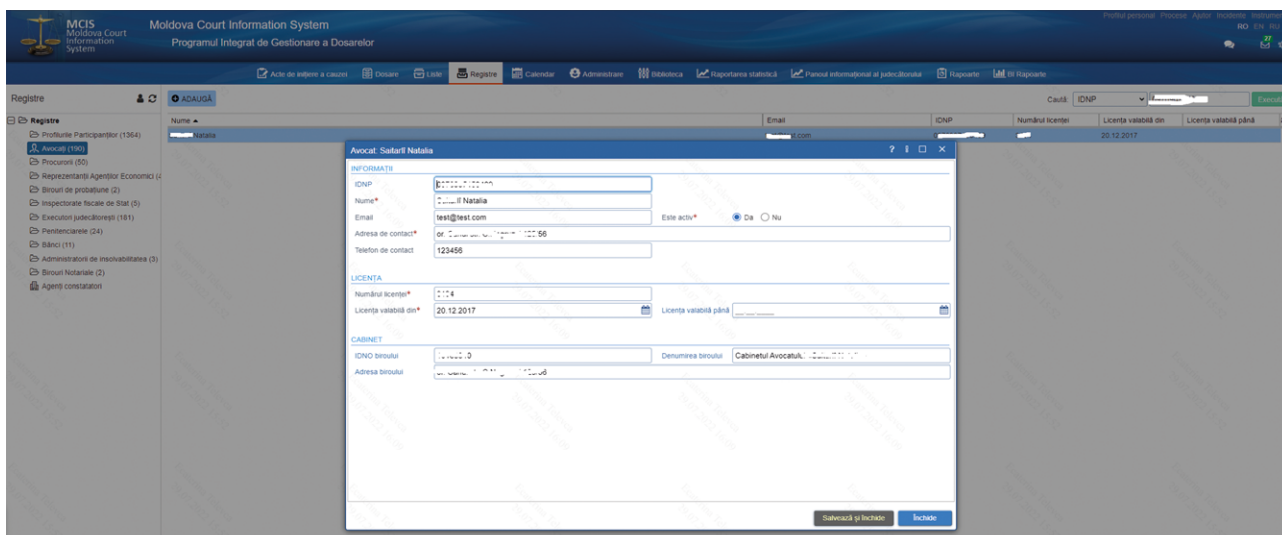
PIGD – este necesar de implementat funcționalitățile de blocare/deblocare a utilizatorilor e-DJ.

Descrierea funcționalității:

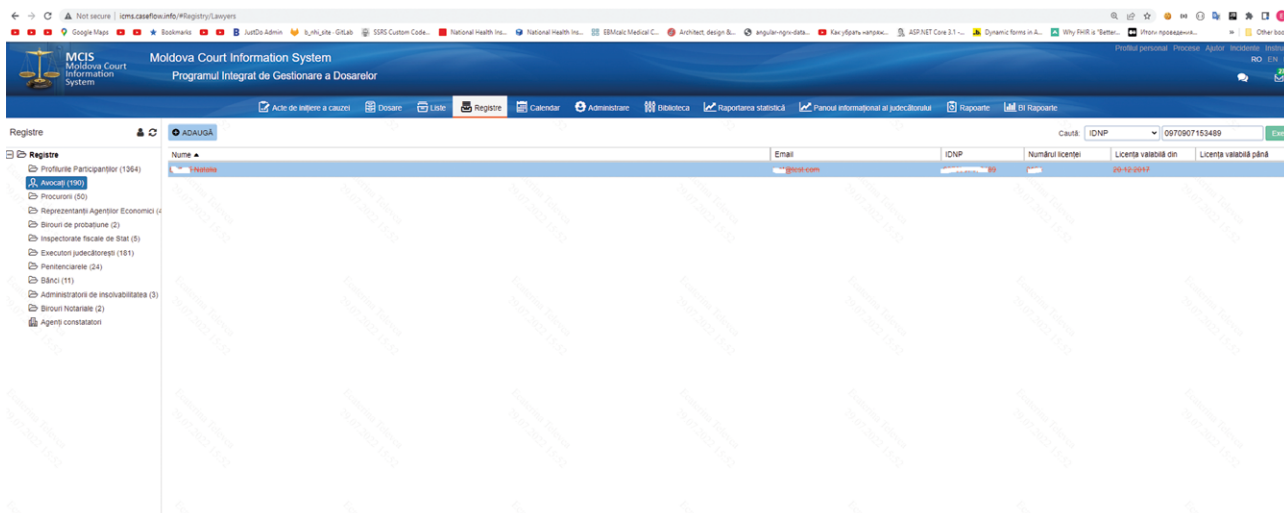
Datele utilizatorilor e-DJ sunt disponibile atât pentru administratorul e-DJ, cât și pentru administratorul PIGD. Totodată, nici PIGD, nici e-DJ nu asigură gestionarea utilizatorilor e-DJ – blocarea, dezactivarea. Exemplul de mai jos prezintă fișa cu datele utilizatorului e-DJ (a unui avocat), însă administratorul e-DJ nu poate efectua modificările datelor, deoarece ele sunt prezentate în regim de „doar citire”.

Administratorul PIGD are acces la datele utilizatorilor e-DJ cu posibilitatea de a le gestiona (vedeți mai jos):

Totodată, modificarea setărilor contului utilizatorului e-DJ în PIGD (de exemplu, dezactivarea acestuia, așa cum este demonstrat mai jos) nu are nici un efect asupra înscrierilor din e-DJ. În cazul de mai jos, chiar dacă utilizatorul a fost blocat din PIGD, acesta poate continua accesarea e-DJ, ceea ce prezintă o eroare care poate afecta confidențialitatea datelor. Această funcționalitate este necesară mai ales în cazurile când clientul și-a schimbat avocatul sau reprezentantul legal care îl reprezintă.

CU-20: Gestionez utilizatorii e-DJ.

Prezentul caz de utilizare suplonește funcționalitățile existente a e-DJ și este destinat funcționalității de gestionare a utilizatorilor e-DJ de către administratorul e-DJ sau (opțional) de către administratorul PIGD. Cel puțin următoarele funcționalități trebuie să fie implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF20.01	Obligatorie	Prezentul Caz de Utilizare este disponibil administratorului e-DJ și administratorului PIGD.
CF20.02	Obligatorie	E-DJ trebuie să asigure funcționalitatea de blocare și deblocare a contului utilizatorului e-DJ.

Analiza PESTEL

Factori politici: Sunt necesare decizii ale MJ, AAIJ, CSM și a reprezentanților profesioniștilor, AGE, Cancelariei de Stat în ceea ce privește determinarea situațiilor-tip pentru care rolul de utilizator e-DJ se blochează, se suspendă, se revocă, se încetează.

Factori economici: Asigurarea funcționalității implică cheltuieli de dezvoltare.

Factori legali: Urmează a fi elaborate reglementări la nivel național în vederea clarificării termenului de stocare a datelor despre utilizatorii inactivi.

4.6.12 Atribuirea rolului Specialist AAIJ în SIA e-DJ.

Scopul:

Asigurarea mecanismului de administrare și control a utilizatorilor SIA e-DJ.

Sistemele afectate:

Pentru SIA e-DJ se constată necesitatea ajustării modului de gestionare a utilizatorilor e-DJ adăugând posibilitatea de atribuire a rolului de specialist AAIJ.

PIGD va livra în e-DJ datele privind utilizatorii PIGD cu rol de specialist AAIJ.

Descrierea funcționalității:

Actualmente, SIA e-DJ dispune de funcționalități care sunt disponibile utilizatorului cu rol de specialist AAIJ, însă lipsește funcționalitatea de atribuire a acestui rol utilizatorilor din cadrul AAIJ. Așadar, AAIJ nu poate îndeplini funcțiile de administrare a utilizatorilor e-DJ, deoarece nu există utilizator setat cu rol de specialist AAIJ.

Este necesar de acoperit această lipsă de funcționalitate pentru a asigura accesul specialiștilor AAIJ la informațiile din e-DJ.

CU-21: Atribuirea utilizatorului e-DJ rolul de specialist AAIJ.

Prezentul caz de utilizare suplinește funcționalitățile existente a e-DJ și este destinat funcționalității de atribuire a rolului de specialist AAIJ. Cel puțin următoarele funcționalități trebuie să fie implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF21.01	Obligatorie	Prezentul Caz de Utilizare este disponibil administratorului e-DJ și administratorului PIGD.
CF21.02	Obligatorie	E-DJ trebuie să asigure funcționalitatea de gestionare a utilizatorilor cu rol de Specialist AAIJ asemănător cu celelalte roluri din sistem.
CF21.03	Obligatorie	Utilizatorii cărora li s-a atribuit rolul de specialist AAIJ trebuie să aibă acces la următoarele date: <ul style="list-style-type: none"> ● Acces la toate actele de inițiere a cauzei și dosarele stocate în e-DJ, precum și stările curente ale acestora ● Acces la lista tuturor utilizatori e-DJ și la datele privind statusurile acestora.

Analiza PESTEL

Factori politici: Sunt necesare decizii ale MJ, AAIJ în ceea ce privește determinarea competențelor funcționale posibile a fi alocate specialistului AAIJ.

Factori economici: Asigurarea funcționalității implică cheltuieli de dezvoltare.

Factori legali: Urmează a fi completată fișa de post a specialistului AAIJ prin alocarea în sarcina persoanelor desemnate a atribuțiilor de administrare a e-DJ.

4.7 Instrument automat de editare a actelor juridice

Scopul:

Asigurarea utilizatorilor e-DJ cu posibilitatea de a genera și edita în mod automatizat acte juridice care ulterior pot fi utilizate în raport cu instanțele de judecată. Prin implementarea acestui instrument se va contribui la eficientizarea activității profesioniștilor și justițiabililor.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – este necesar de ajustat prin crearea unui modul suplimentar de generare și editare automatizată a actelor juridice.

Descrierea funcționalității:

Prin utilizarea meniului propus, utilizatorul profesionist sau utilizatorul persoană fizică sau juridică va avea posibilitatea să acceseze banca de date de modele de acte juridice posibile a fi utilizate în relaționarea cu instanța și, după necesitate, să adapteze în format predefinit conținutul documentului la necesitățile personale.

Meniul poate fi dezvoltat și propus spre utilizare după modelele altor sisteme:

- <https://www.lawdepot.com/members/> https://www.uslegalforms.com/?gclid=CjwKCAjwsJ6TBhAIewAfl4TWJoU3J8xkg7CQ-DogF2RD1dmBflgkgi9epDXaro12XRK6c9KBObQ0hoCqYQQAvD_BwE
- <http://modele-documente.info/>
- <https://legeaz.net/modele/>
- <https://202modelecontracte.e-juridic.ro/>
- <https://www.freelegalforms.net/>

CU-22: Utilizarea instrumentului automat de editare a actelor juridice.

Instrumentul va spori eficiența sistemului și va contribui la îmbunătățirea performanței utilizatorilor e-DJ, dar și a satisfacției în coraport cu utilitatea sistemului.

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF22.01	Obligatorie	Prezentul Caz de Utilizare este disponibil oricărui utilizator autorizat a e-DJ.
CF22.02	Obligatorie	E-DJ trebuie să asigure funcționalitatea Instrumentului de generare și editare predefinită a actelor juridice.
CF22.03	Obligatorie	Utilizatorii e-DJ trebuie să aibă acces la următoarele date: <ul style="list-style-type: none"> ● Toate motoarele de căutare a actelor juridice necesare a fi elaborate ● Toate actele juridice stocate în e-DJ ● Meniul de generare și editare predefinită a actelor juridice de interes

Analiza PESTEL

Factori politici: Asigurarea funcționalității implică cheltuieli de dezvoltare tehnică a meniului și cheltuieli pentru dezvoltarea conținutului predefinit al actelor juridice, care vor fi încărcate în Banca de date a sistemului.

Factori sociali: Instituționalizarea în structura arhitecturală e-DJ a instrumentului automatizat de editare și generare a actelor juridice va contribui la abilitarea juridică a cetățenilor și capacitarea acestora, dar și la eficientizarea proceselor de lucru în care sunt antrenați profesioniștii.

Factori legali: Urmează a fi monitorizate modificările legislative și în caz de apariție a modificărilor care afectează conținutul meniului, urmează a fi operate ajustările necesare.

4.8 Extinderea și îmbunătățirea funcționalităților existente

Acest capitol cuprinde analiza neajunsurilor funcționalităților existente a SIA e-DJ precum și descrie propunerile pentru îmbunătățirea acestor funcționalități. Implementarea acestor îmbunătățiri va simplifica utilizarea sistemului și va spori rata de utilizare a acestuia.

4.8.1 Adăugarea comentariilor și informației de suport pentru fiecare etapă de depunere a actului de inițiere a cauzei.

Scopul:

Oferirea utilizatorilor de informații exhaustive privind etapa de completare și depunere a actului de inițiere a cauzei sau acțiunea care o poate întreprinde utilizatorul. Actualmente, procesul de completare a actului de inițiere a cauzei este destul de lacunar în ceea ce privește informațiile privind pașii necesari de întreprins în vederea realizării sarcinilor propuse.

Sistemele afectate:

În SIA e-DJ vor fi adăugate elemente textuale (și/sau grafice) care vor afișa informații de suport privind acțiunile curente, ulterioare sau precedente ale utilizatorului.

Descrierea funcționalității:

Pentru utilizatorii autentificați în SIA e-DJ se vor afișa blocuri textuale (sau grafice) care vor conține informații de suport privind acțiunile posibile de realizat de către utilizator. Aceste informații se vor referi la:

1. Starea curentă (descrierea pasului curent), care reprezintă etapa sau funcționalitatea curentă, descrierea pașilor care urmează.

Exemplu: „La etapa de adăugare a Participanților la dosar dvs. puteți selecta persoana fizică sau juridică și calitatea acesteia în dosarul pe care vi-l propuneți să-l inițiați. Introduceți IDNP/IDNO a participantului, după care tastați butonul URMĂTORUL. Drept rezultat SIA e-Dosar Judiciar va extrage date despre participant din registrele de stat oficiale. În cazul în care datele extrase vor fi incomplete, dvs. veți avea opțiunea de a le completa sau edita. Vă atenționăm că extragerea datelor din registrele de stat este jurnalizată. Dacă dvs. nu cunoașteți IDNP/IDNO participantului, tastați butonul URMĂTORUL și completați manual datele Participantului. Repetați aceste acțiuni pentru toți participanții pe care doriți să-i adăugați.”

2. Descrierea succintă a pasului următor. Acest conținut va reprezenta etapa următoare a procesului de lucru care urmează a fi realizată de utilizator.

Exemplu: „În etapa următoare de completare, dvs. o să adăugați fișierele documentelor care vor însoți actul de inițiere a cauzei depuse. Vă rugăm să pregătiți în prealabil aceste documente – scanați-le sau salvați-le în format PDF. Fiecare document propus spre anexare trebuie să fie prezentat într-un fișier separat. Vă rugăm să nu depuneți paginile diferite a unui document în fișiere separate (un document – un fișier). Selectați parametrii de scanare în formatul în care volumul fiecărui fișier să nu depășească 10MB.”

3. Descrierea succintă a pasului precedent. Acest conținut va prezenta acțiunile realizate la etapa anterioară.

Exemplu: „Dacă dvs. ați adăugat incorect participanții la dosar sau nu ați adăugat toți participanții, vă rugăm să tastați butonul ÎNAPOI.”

Următoarele două capturi de ecran demonstrează doar o variantă posibilă de afișare a informației de suport. Dezvoltatorul va decide privind afișarea acestei informații luând în considerație atât aspectele tehnice, cât și preferințele beneficiarului.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

Bine ați venit: Ecaterina Televca

68 16

Profilul personal Ajustor Declarație Ieșire

Acte de inițiere a cauzei Dosare Calendar RO EN RU

Date generale Participanți Documente Măsurile procesuale de constrângere Încărcați cererea în format PDF Finalizare

ADAUGĂ ÎNREGISTRARE ELIMINĂ

Nume	Calitatea procesuala	Data	Transmisă în PIGD
Televca Ecaterina	Reprezentant	04.08.2022	

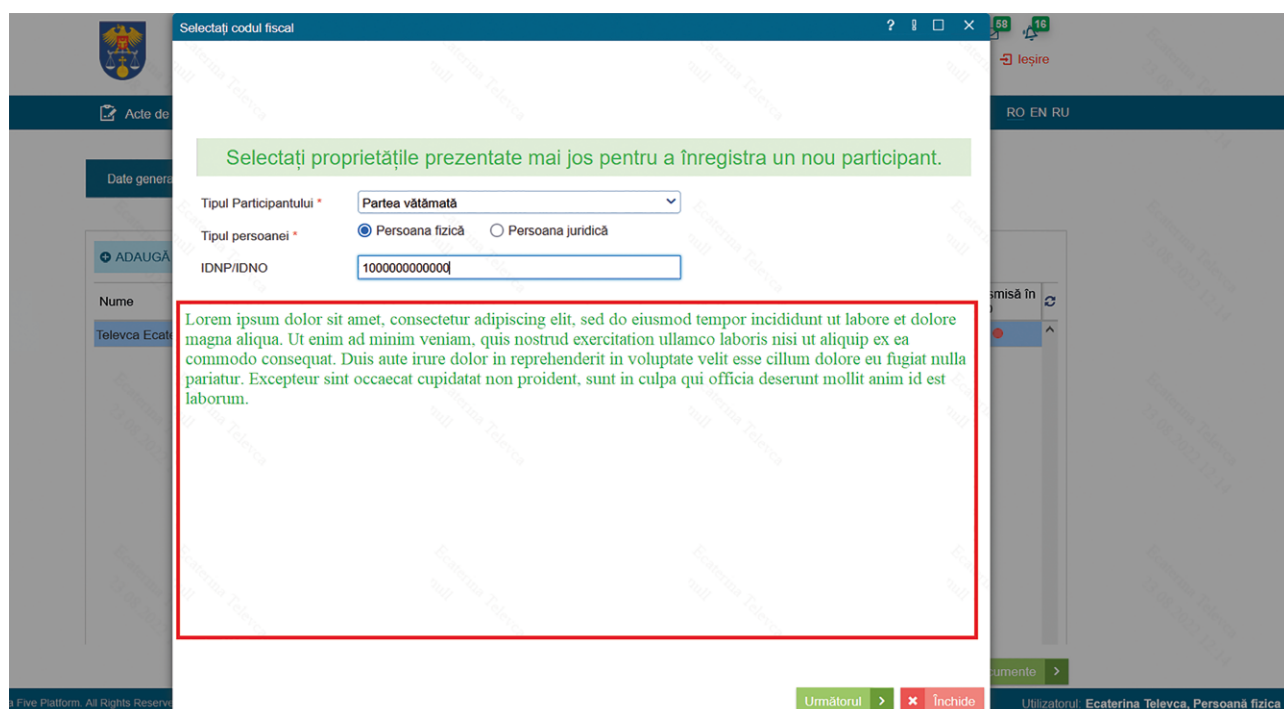
La pasul de adăugare a Participanților la dosar Dvs. puteți selecta persoana fizică sau juridică și calitatea acesteia în dosarul ce îl doriți să inițiați. Introduceți IDNP/IDNO a participantului după ce tastați butonul URMĂTORUL după ce SIA e-Dosar Judiciar va extrage unele date a acestuia din registrele de stat oficiale. După aceasta Dvs o să introduceți doar datele suplimentare obligatorii. Vă atenționăm că extragerea datelor din registrele de stat este jurnalizată. Dacă Dvs. nu cunoașteți IDNP/IDNO participantului, tastați butonul URMĂTORUL și completați manual datele Participantului. Repetați aceste acțiuni pentru toți participanții care doriți să adăugați.

În cadrul pasului următor Dvs. o să adăugați fișierele documentelor ce vor însoți actul de inițiere a cauzei depus. Vă rugăm să pregătiți în prealabil aceste documente – scanați-le sau salvați-le în format .PDF. Fiecare document însoțitor trebuie să fie prezentat într-un fișier separat. Vă rugăm să nu depuneți paginile diferite a unui document în fișiere separate (un document – un fișier). Selectați parametrii de scanare în așa mod ca volumul fiecărui fișier să nu depășească 10MB.

Dacă Dvs. ați adăugat incorect participanții la dosar sau nu ați adăugat toți participanții, Vă rugăm să tastați butonul ÎNAPOI.

Înapoi Adaugă documente

Utilizatorul: Ecaterina Televca, Persoană fizică

CU-23: Accesez comentariile și informațiile de suport privind acțiunile mele.

Cazul de utilizare prezintă funcționalități de afișare a comentariilor și a informației de suport pentru utilizatorii care utilizează funcționalitățile e-DJ relevante inițierii și interacțiunii cauzelor judiciare. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF23.01	Obligatorie	CU-23 este disponibil utilizatorilor autentificați.
CF23.02	Obligatorie	E-DJ va afișa blocuri textuale care vor conține descrierile acțiunilor ce trebuie să fie întreprinse de către utilizator.
CF23.03	Obligatorie	Blocurile textuale vor conține informații, specifice pentru fiecare etapa de creare a actului de inițiere a cauzei precum și altor funcționalități, disponibile utilizatorului autentificat (trimitere în PIGD, inițierea căilor de atac etc.).
CF23.04	Obligatorie	Elementele care vor conține informații de suport precum și conținutul acestor informații vor fi definite în cadrul proiectului de implementare a acestei funcționalități.

4.8.2 Afișarea ghidurilor de utilizare e-DJ utilizatorilor neautentificați.

Scopul:

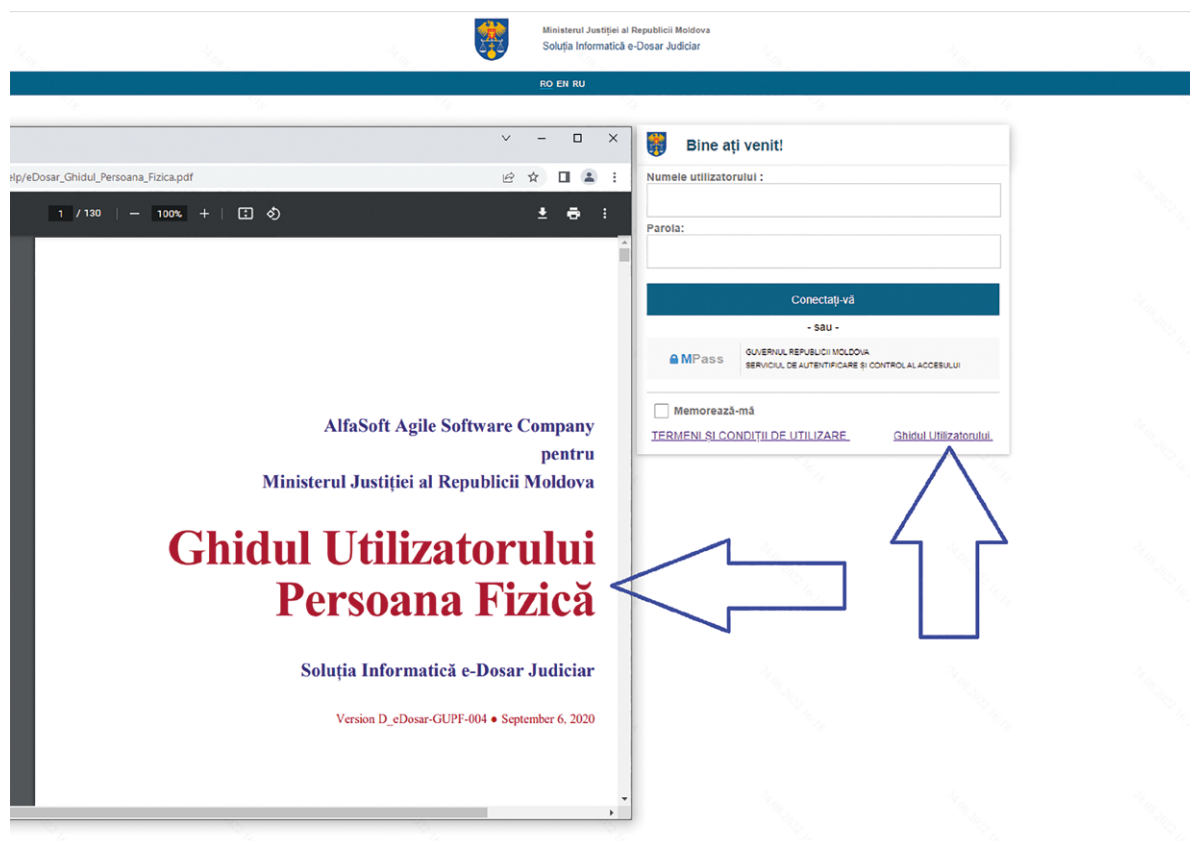
Oferirea informațiilor privind utilizarea SIA e-DJ utilizatorilor publici care nu au cont în e-DJ. În acest caz, utilizatorii publici vor avea posibilitatea să se informeze despre funcționalitățile sistemului, vor cunoaște avantajele acestei aplicații. De asemenea, pentru utilizatorii neautentificați vor fi prezentate tutoriale video care vor ilustra cadrul de utilizare a e-DJ.

Sistemele afectate:

În SIA e-DJ vor fi adăugate ghidurile de utilizare și lecțiile video care vor fi disponibile utilizatorilor publici.

Descrierea funcționalității:

Actualmente, utilizatorii neautentificați au acces doar la ghidurile de utilizare a e-DJ pentru persoana fizică (vedeți captura de ecran mai jos):

La fel se recomandă să se ofere utilizatorilor neautorizați accesul la următoarele ghiduri (asemănător cu utilizatorii autentificați):

- Ghidul Utilizatorului în rol de Administrator persoană juridică
- Ghidul Utilizatorului în rol de Utilizator corporativ
- Ghidul Utilizatorului în rol de Utilizator profesionist

I. MANUALE ȘI GHIDURI

1. [Ghidul Utilizatorului Persoana Fizică.](#)
2. [Ghidul Utilizatorului în Rol Administrator Persoana Juridică.](#)
3. [Ghidul Utilizatorului în Rol Utilizator Corporativ.](#)
4. [Ghidul Utilizatorului în Rol Utilizator Profesionalist.](#)

II. MATERIALE VIDEO

1. [Interfata e-Dosar](#)
2. [Cerere de chemare în judecată](#)
3. [Proces verbal](#)
4. [Crearea Șablonului Cererii și Întocmirea Proiectului Cererii în Baza de Șablon](#)

De asemenea, este necesar de asigurat accesul utilizatorilor neautentificați la materialele de instruire video.

Ghidurile și lecțiile video trebuie să fie actualizate pentru a fi incluse toate modificările, implementate conform documentului curent.

CU-24: Accesez ghidurile de utilizare și lecțiile video e-DJ.

Cazul prezintă funcționalitățile de accesare a ghidurilor de utilizare e-DJ și a materialelor de instruire video. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF24.01	Obligatorie	Funcționalitățile de afișare a ghidurilor de utilizare e-DJ și a materialelor de instruire video sunt disponibile utilizatorilor autentificați și celor neautentificați.
CF24.02	Obligatorie	Ghidurile de utilizare și lecțiile video vor fi disponibile în compartimentul corespunzător al portalului SIA e-DJ.
CF24.03	Obligatorie	Utilizatorii neautentificați (ca și cei autentificați) vor avea acces la următoarele ghiduri: <ul style="list-style-type: none"> ● Ghidul Utilizatorului Persoană fizică, ● Ghidul Utilizatorului în rol de Administrator persoana juridică, ● Ghidul Utilizatorului în rol de Utilizator corporativ, ● Ghidul Utilizatorului în rol de Utilizator profesionist,
CF24.04	Obligatorie	Ghidurile de utilizare și lecțiile video vor fi actualizate pentru a reflecta toate ajustările funcționalităților e-DJ.
CF24.05	Obligatorie	Vor fi create lecții video privind cel puțin următoarele funcționalități: <ul style="list-style-type: none"> ● Inițierea căilor de atac. ● Adăugarea materialelor la dosar.

CF24.06	Obligatorie	Utilizatorii neautentificați (ca și cei autentificați) vor avea acces la următoarele materiale video: <ul style="list-style-type: none">● Interfața e-Dosar Judiciar,● Cerere de chemare în judecată● Proces Verbal● Crearea șablonului Cererii și întocmirea proiectului cererii în bază de șablon.
---------	-------------	---

4.8.3 Utilizarea clasificatoarelor CUATM.

Scopul:

Eficientizarea activității utilizatorilor în ceea ce privește completarea câmpurilor propuse și anume a câmpului legat de selectarea localităților.

Sistemele afectate:

Se propune integrarea în SIA e-DJ a clasificatorului oficial CUATM, care se propune a fi utilizat pentru formele electronice a e-DJ de selecție a localităților, care fac referire la participanții procesuali.

Descrierea funcționalității:

Actualmente, utilizatorii e-DJ introduc manual denumirile raioanelor și localităților Republicii Moldova. Această practică este ineficientă și eronată, deoarece denumirile pot fi scrise în diferite variante, situația fiind complicată de utilizarea sau neutilizarea semnelor diacritice.

Mai jos este prezentată scrierea diferită a denumirii unui sat (Brătușeni):

1. Brătușeni (corect)
 2. Bratușeni
 3. Brătuseni
 4. Bratuseni
 5. Bratușany
 6. Bratușani
 7. Bratusany
 8. Bratusani
 9. s. Bratușeni
 10. sat. Bratușeni
 11. satul. Bratușeni
 12. alte greșeli de tipar
-

Interpretarea diferită a localităților și raioanelor Republicii Moldova creează confuzii și afectează raportarea datelor statistice filtrate după unitățile administrativ-teritoriale ale țării. Utilizarea clasicatorului unic oficial CUATM va asigura interpretarea unică a tuturor unități administrativ-teritoriale.

CU-25: Utilizez clasicatorul CUATM.

Cazul prezintă funcționalitatea de utilizare a clasicatorului CUATM pe toate formele electronice a e-DJ în care sunt capturate datele privind unitățile administrativ-teritoriale ale țării. Cel puțin următoarele funcționalități trebuie să fie implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF25.01	Obligatorie	Toate formele electronice utilizate de e-DJ unde sunt capturate (introduse) denumirile unităților administrativ-teritoriale vor utiliza clasicatorul CUATM. Introducerea manuală a denumirilor unităților administrativ-teritoriale nu va fi posibilă.
CF25.02	Obligatorie	Gestionarea clasicatorului CUATM trebuie să fie disponibilă doar utilizatorului în rol de Administrator e-DJ.
CF25.03	Obligatorie	E-DJ va dispune de funcționalitatea de sincronizare a clasicatorului CUATM cu clarificatorul CUATM din SIA PIGD, cel din PIGD fiind sursă primară.
CF25.04	Obligatorie	Suplimentar la funcționalitatea de sincronizare a clasicatorului CUATM cu PIGD (vedeți CF mai sus), e-DJ va permite Administratorului importul manual al clasicatorului CUATM din fișierul .csv sau .xlsx

4.8.4 Implementarea algoritmului de verificare a duplicatelor actelor de inițiere a cauzei, depuse prin e-DJ cu acte, depuse la cancelariile judecătoriilor (în PIGD) și vice versa.

Scopul:

Minimizarea probabilității dublării actelor de inițiere a cauzei în condițiile în care persoana depune actul prin e-DJ după ce depune cererea la cancelaria instanței (cererea se depune în PIGD).

Sistemele afectate:

În SIA e-DJ urmează a fi incluși algoritmi de comparare a datelor-cheie ale actului (participanții) cu acte de inițiere a cauzei existente în PIGD.

În SIA PIGD urmează a fi incluși algoritmi de comparare a datelor-cheie ale actului (participanții) cu acte de inițiere a cauzei existente în e-DJ.

Descrierea funcționalității:

În momentul finalizării creării în PIGD a actului de inițiere a cauzei, sistemul va verifica existența unui act cu parametri identici printre care sunt:

- Instanța de judecată și sediul acesteia;
- Tipul dosarului;
- Participanții la dosar și calitatea procesuală a acestora.

În acest caz e-DJ va afișa un mesaj de avertizare, însă nu va bloca expedierea actului de inițiere a cauzei în PIGD.

De asemenea, la crearea actului de inițiere a cauzei în PIGD, sistemul va verifica după criteriile sus-menționate existența actului depus prin e-DJ și va afișa mesajul de avertizare.

CU-26: Avertizez dublarea actelor de inițiere a cauzei.

Cazul prezintă funcționalitățile de verificare a existenței duplicatelor potențiale ale actelor de inițiere a cauzei. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF26.01	Obligatorie	Verificarea duplicatelor potențiale va fi efectuată în momentul finalizării creării acestora.
CF26.02	Obligatorie	Verificarea duplicatelor potențiale va fi efectuată atât în e-DJ, cât și în PIGD.
CF26.03	Obligatorie	În calitate de criterii de depistare a duplicatelor potențiale vor fi folosite următoarele criterii: <ul style="list-style-type: none"> ● Instanța de judecată și sediul acesteia și ● Participanții la dosar și calitatea procesuală a acestora.

CF26.04	Obligatorie	În cazul depistării duplicatului potențial e-DJ și PIGD vor afișa mesajul pop-up cu următorul conținut: Stimate Utilizator! Sistemul a depistat un potențial duplicat cu nr. XXXX al actului de inițiere a cauzei pe care dvs. intenționați să-l finalizați. Dvs. puteți continua depunerea actului de inițiere a cauzei însă vă rugăm să luați în considerare acest mesaj.
CF26.05	Obligatorie	Depistarea duplicatului potențial nu va bloca procesul de finalizare a actului de inițiere a cauzei.

4.8.5 Afișarea mesajului de avertizare la introducerea unui IDNP/IDNO incorect sau inexistent.

Scopul:

Minimalizarea erorilor legate de introducerea incorectă a IDNP/IDNO a participanților la dosare.

Sistemele afectate:

În SIA e-DJ se introduce algoritmul de verificare a IDNP/IDNO.

Descrierea funcționalității:

Pentru a iniția procesul de preluare de date din RSP sau RSUD, utilizatorul introduce datele IDNP/IDNO. În realizarea acestei proceduri, și mai ales în cazul în care utilizatorul introduce greșit sau omite să introducă IDNP/IDNO, utilizatorului nu-i sunt oferite datele din RSP/RSUD și acesta nu este informat despre eroarea admisă.

Această situație poate genera confuzii în rândul utilizatorilor, ori aceștia nu înțeleg de ce sistemul nu prelucrează în continuare datele și nu îl conduce spre următoarea etapă.

CU-27: Verific IDNP/IDNO (corectitudinea formatului și existența).

Cazul prezintă funcționalitățile de verificare a existenței IDNP/IDNO în RSP și RSUD precum și corectitudinea formatului utilizat. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF27.01	Obligatorie	La interpelarea RSP/RSUD cu câmpurile IDNP sau IDNO cu un număr de cifre altul decât 13, trebuie afișat mesajul “Formatul IDNP/IDNO nu este corect”.
CF27.02	Obligatorie	La introducerea unui IDNP sau IDNO inexistent, însă într-un format corect, sistemul va afișa mesajul “Datele participantului nu corespund datelor din registrele de stat oficiale” (vedeți exemplul mai jos).
CF27.03	Obligatorie	La introducerea unui IDNP sau IDNO existent și corect sistemul va afișa mesajul “Datele participantului corespund datelor din registrele de stat oficiale”.

Participant

Tipul persoanei * Persoana fizică IDNP/IDNO 2222222

Participant * Pirit

DATE PERSONALE

Numele * Pușca Prenumele * Vasile Patronimicul

Data nașterii 12.08.1999 Sexul * M

ADRESA

Străin

Raionul

Orașul/satul

Casa

Telefon

Email

Adresa suplimentară

OCUPAȚIA

Ocupația Locul de muncă

Educația Funcția

COMENTARIII

Comentarii

Este validat în MConnect Nu

Verifică în MConnect

Salvează Salvează și închide Închide

Datele participantului nu corespund datelor din registrele de stat oficiale!

ÎNCHIDE

4.8.6 Ajustarea mesajului de avertizare privind problemele în funcționarea MSign.

Scopul:

Informarea utilizatorilor e-DJ despre cadrul greșit de semnare a documentelor cu utilizarea serviciului MSign.

Sistemele afectate:

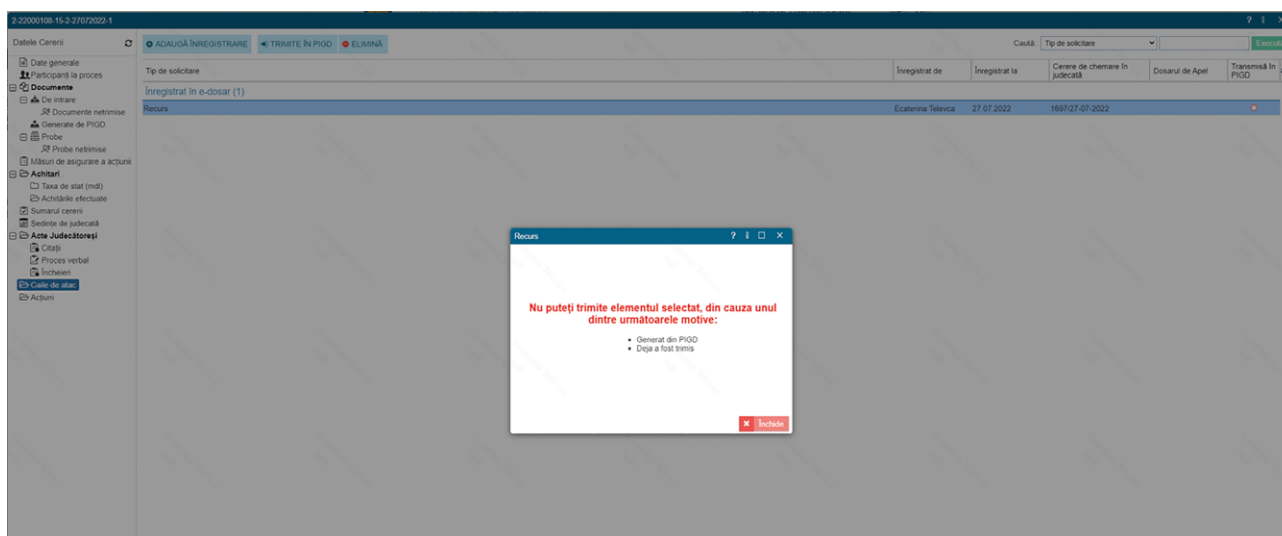
În SIA e-DJ se includ mesaje cu conținut dinamic nou.

Descrierea funcționalității:

Mesajul propus va fi prezentat în cazurile:

- Indisponibilității serviciului MSign sau
- Tentativei de a semna un document care deja a fost semnat prin MSign

Actualmente, e-DJ nu afișează cauza care nu permite semnarea documentelor (vedeți captura de ecran mai jos):

Astfel, se propune modificarea conținutului mesajului pentru a comunica exact motivul problemelor de semnare.

CU-28: Afișez mesaj de avertizare privind problema în semnare a documentului cu utilizarea serviciului MSign.

Cazul prezintă funcționalități de afișare a mesajului de informare privind motivul nesemnării. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF28.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil doar utilizatorilor în rol de Persoană fizică și Utilizator profesionist.
CF28.02	Obligatorie	La indisponibilitatea serviciului MSign utilizatorul trebuie să primească mesajul cu conținutul următor (aproximativ): „Stimate Utilizator! Semnarea documentului nu este posibilă din motivul problemelor tehnice. Vă rugăm să reveniți mai târziu. Dacă problema va persista, vă rugăm să ne raportați despre ea prin utilizarea sistemului Online Helpdesk, disponibil în profilul dvs personal”
CF28.03	Obligatorie	În cazul în care utilizatorul e-DJ intenționează să semneze un document care deja a fost semnat prin MSign, SIA e-DJ va afișa următorul mesaj (aproximativ): „Stimate Utilizator! Documentul pe care dvs. doriți să-l semnați a fost semnat anterior. Vă rugăm să continuați evitând acest pas.”

4.8.7 Corectarea mesajului privind sincronizarea dosarelor eDJ și PIGD. Adăugarea detaliilor privind sincronizarea.

Scopul:

Informarea utilizatorilor privind sincronizarea dosarelor din eDJ cu cele din PIGD.

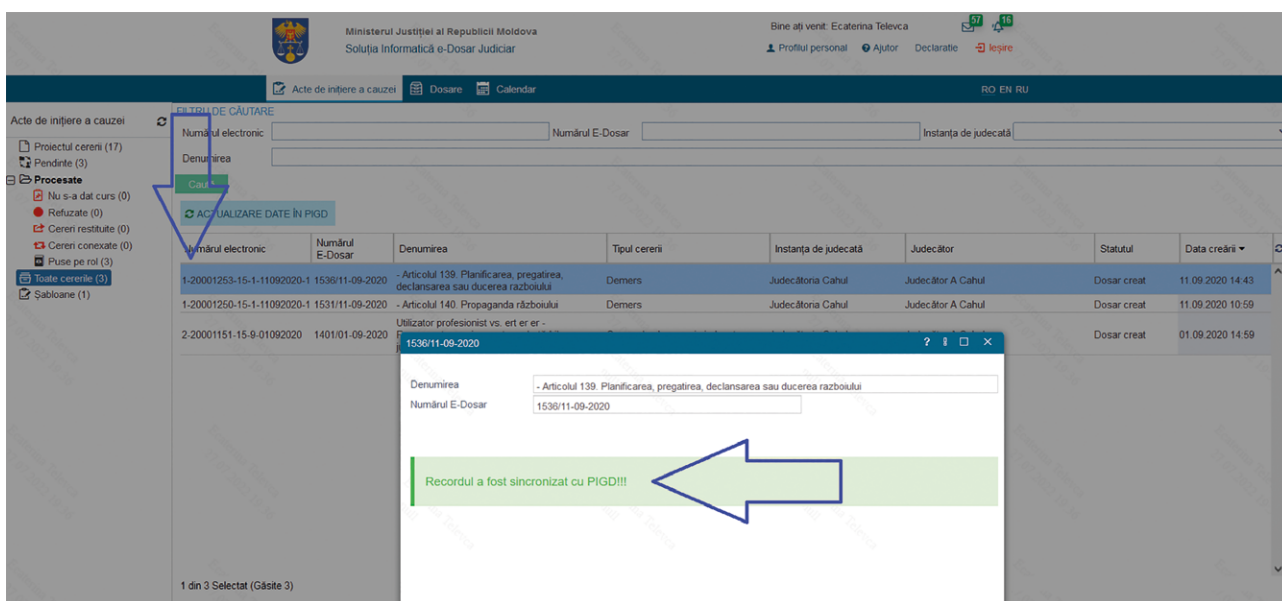
Sistemele afectate:

În SIA e-DJ de ajustat mesajul care se afișează utilizatorului privind sincronizarea dosarelor e-DJ și PIGD.

Descrierea funcționalității:

Actualmente, după sincronizarea datelor din e-DJ cu cele din PIGD, utilizatorilor e-DJ le este afișat următorul mesaj: „Recordul a fost sincronizat cu PIGD!!!”.

De asemenea, lista evenimentelor de sincronizare conține date insuficiente privind procesul de sincronizare (vedeți captura de ecran mai jos):

Este necesar de corectat mesajul afișat. De asemenea, este necesar de adăugat data și ora sincronizării și rezultatul acesteia.

CU-29: Afișez mesajul privind sincronizarea dosarelor eDJ și PIGD. Adăugarea detaliilor privind sincronizarea.

Cazul descris prezintă funcționalitățile de afișare a mesajului privind sincronizarea dosarelor din e-DJ cu cele din PIGD. De asemenea, acest caz de utilizare descrie conținutul mesajului care trebuie afișat utilizatorului. Cel puțin următoarele funcționalități se propun spre implementare:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF29.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil doar utilizatorilor în rol de Persoană fizică și Utilizator profesionist.
CF29.02	Obligatorie	La sincronizarea cu succes a dosarului din e-DJ cu cel din PIGD, e-DJ trebuie să afișeze următorul mesaj (aproximativ): „Stimate utilizator! Datele dosarelor au fost sincronizate cu succes.”

CF29.03	Obligatorie	În cazul sincronizării nereușite a datelor dosarului din e-DJ cu cel din PIGD, e-DJ trebuie să afișeze următorul mesaj (aproximativ): „Stimate utilizator! Sincronizarea datelor dosarului nu s-a efectuat. Vă rugăm să reveniți mai târziu. Dacă problema va persista, vă rugăm să ne raportați despre ea prin utilizarea sistemului Online Helpdesk, disponibil în profilul dvs personal”.
CF29.04	Obligatorie	În lista evenimentelor de sincronizare este necesar de adăugat următoarele câmpuri: <ul style="list-style-type: none"> ● Data și ora sincronizării ● Rezultatul sincronizării (succes/eroare).

4.8.8 Traducerea butonului de expediere în PIGD a actelor de inițiere a cauzei.

Scopul:

Adaptarea conținutului informațional a e-DJ la particularitățile limbii române.

Sistemele afectate:

Se impune necesitatea traducerii butonul „Send in PIGD” din SIA e-DJ.

Descrierea funcționalității:

Pe forma de expediere a Actului de inițiere a cauzei de tradus din engleză în română butonul „Send in PIGD” - „Expediază în PIGD” (vedeți captura de ecran mai jos):

The screenshot shows a web form titled "Cerere de chemare în judecată". The form has several input fields and buttons. At the bottom right, there is a green button labeled "Sent to PIGD" and a red button labeled "Închide". A blue arrow points to the "Sent to PIGD" button.

4.8.9 Ajustarea dimensiunilor unor butoane pe formele electronice în Online Helpdesk

Scopul:

Ajustarea aspectului estetic și de prezentare a conținutului butoanelor Online Helpdesk din SIA e-DJ.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – de ajustat dimensiunile butoanelor.

Descrierea funcționalității:

Denumirile unor butoane de gestionare a incidentelor au dimensiuni mai mari decât butoanele. Din acest motiv denumirile butoanelor nu se afișează pe deplin, este greu de înțeles conținutul butoanelor (vedeți mai jos).

Dimensiunile butoanelor trebuie să corespundă dimensiunilor tastelor pe aceste butoane.

The screenshot shows a web application window titled "Incident Details". It has a dark blue header with a search icon, a help icon, and window control buttons. Below the header is a navigation bar with tabs: "PRINCIPAL" (selected), "CAPTURĂ DE ECRAN", "ISTORIA", "ATAȘAMENTE", and "COMENTARII ADMINISTRATORULUI".

The main form contains the following fields:

- Numărul:** I-000312
- Prioritatea:** Simplu (dropdown menu)
- Subiectul:** Test
- Descriere:** wrrerrwr
- Data creării:** 11 Jul 2022, 15:51
- Creat de către:** Ecaterina Televca
- Tip:** CLR
- Statutul:** Submitted

Below the form is an "ACȚIUNI" section with several buttons: "Rezolvat", "Disponibile Pentru", "În procesare", "PUS PE P", "Renunță", and "Legătura inversă". Two blue arrows point to the "Disponibile Pentru" and "PUS PE P" buttons, indicating their small size and truncated text.

At the bottom of the form is a "Comentarii" section with columns for "Creat de către" and "Data creării". Below this section, it says "Nu sunt înregistrări."

At the bottom right of the window, there are three buttons: "Salvează", "Salvează și închide", and "Închide".

4.8.10 Validarea datelor introduse pe forma măsurii de asigurare

Scopul:

Ajustarea modalităților de completare a datei, în așa fel încât să fie exclusă posibilitatea introducerii unei date din viitor.

Scopul:

În SIA e-DJ urmează a fi implementat algoritmul de validare a datei introduse.

Scopul:

La etapa de adăugare a măsurilor de asigurare a acțiunii este posibil de adăugat data din viitor (vedeți captura de ecran mai jos):

Este corect să fie introdusă doar data din trecut sau data curentă. Aceasta regulă de validare trebuie implementată pentru elementul „Data înregistrării” a formei corespunzătoare.

4.9 Soluționarea erorilor și funcționalităților incorecte

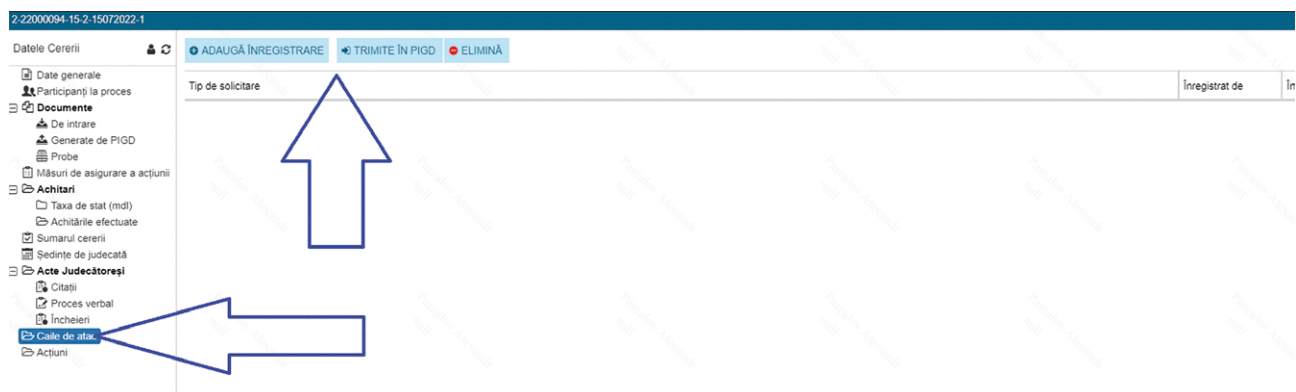
În acest sub-capitol este prezentată analiza erorilor și neconformităților, depistate pe parcursul etapei de testare a SIA e-DJ și sunt propuse modificările necesare de efectuat.

4.9.1 Afișarea dosarelor în regim „doar citire” pentru utilizatorii cu rol de specialist AAIJ

Scopul:

Excluderea din formatul electronic a e-DJ a acțiunilor utilizatorilor care nu sunt permise de lege.

În rezultatul testării funcționale a fost depistată următoarea incorectitudine la accesarea dosarelor: utilizatorilor în rol de specialist AAIJ le sunt disponibile butoanele ADAUGĂ ÎNREGISTRARE, TRIMITE ÎN PIGD și ELIMINĂ. Așadar, specialistul AAIJ poate efectua modificări a căilor de atac, acestea fiind inacceptabile. Mai jos este afișată captura de ecran care demonstrează această incorectitudine.

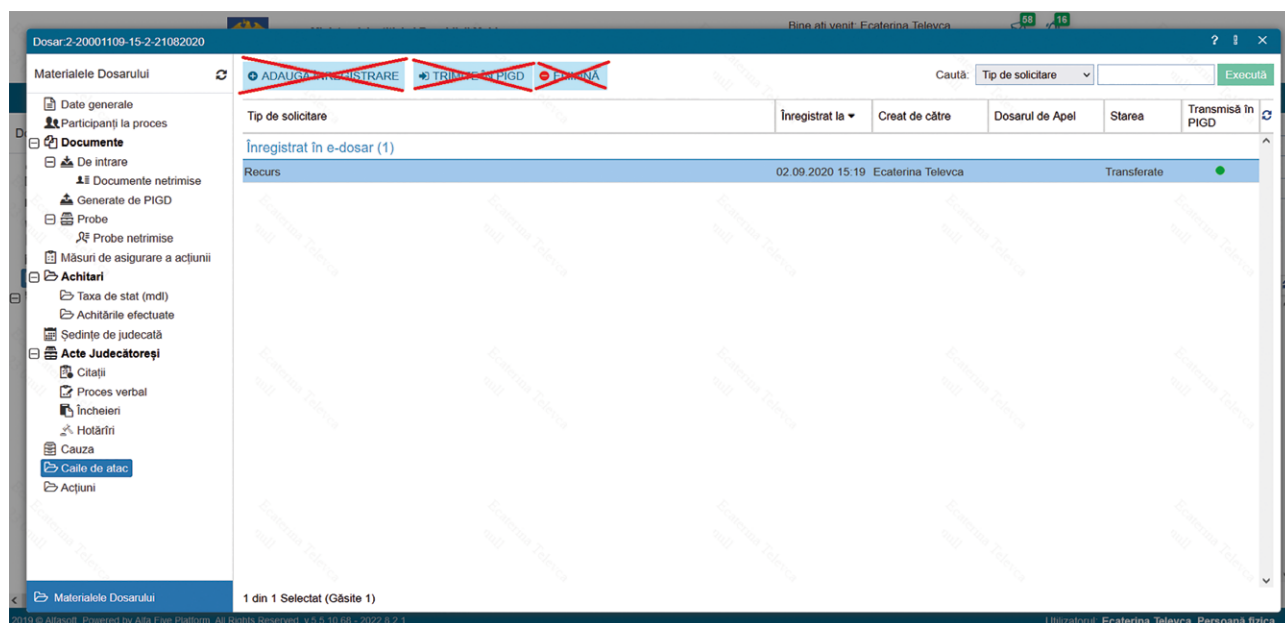

Sistemele afectate:

Excluderea din SIA e-DJ a butoanelor ADAUGĂ ÎNREGISTRARE, TRIMITE ÎN PIGD și ELIMINĂ pentru utilizatorii cu rol de specialist AAIJ.

Descrierea funcționalității:

Este necesar de configurat setările rolului specialist AAIJ în așa mod încât butoanele ADAUGĂ ÎNREGISTRARE, TRIMITE ÎN PIGD și ELIMINĂ să nu le fie afișate. Prin aceasta va fi eliminată posibilitatea manipularii intenționată cu date sau modificarea lor inconștientă de către utilizatorii cu rol de specialist AAIJ.

CU-30: Vizualizez dosarele, disponibile în e-DJ în regim „doar citire” (Specialist AAIJ).

Cazul prezintă funcționalități de afișare a conținutului dosarelor care sunt disponibile în SIA e-DJ pentru utilizatorii cu rol de specialist AAIJ. Cel puțin următoarele funcționalități trebuie implementate:

Cod	Importanța	Descrierea cerinței
CF30.01	Obligatorie	Prezentul caz de utilizare este disponibil doar utilizatorilor în rol de specialist AAIJ.
CF30.02	Obligatorie	Conținutul tuturor directoriilor dosarelor va fi afișat specialistului AAIJ în regim „doar citire”, inclusiv conținutul directoriului „Căile de atac” (la moment, specialistul AAIJ poate efectua manipulații cu datele căilor de atac).

4.9.2 Înlăturarea erorii ce apare în procesul de achitare prin MPay

Scopul:

Oferirea posibilității de achitare a plăților aferente dosarelor prin platforma guvernamentală de plăți MPay. La moment, achitarea online nu este posibilă, aceasta diminuând esențial valoarea SIA e-DJ.

Sistemele afectate:

În SIA e-DJ urmează a fi înlăturată problema generată de integrarea e-DJ cu MPay.

Descrierea funcționalității:

În rezultatul testării funcționale, a fost depistată următoarea incorectitudine: la tentativa de achitare a plăților aferente prin serviciul guvernamental de plăți MPay, atât pe mediul de testare, cât și pe mediul de producție, este afișată pagina cu următorul conținut (vedeți mai jos):

The screenshot displays the user interface of the 'Soluția Informatică e-Dosar Judiciar' application. At the top, there is a navigation bar with options like 'Acte de înțiere a cauzei', 'Dosare', and 'Calendar'. Below this, a breadcrumb trail shows the current step: 'Plăți'. A table titled 'ADAUGĂ ACHITAREA' and 'MPAY' lists payment records. Below the table, a browser window is overlaid, showing a '403 Forbidden' error message from nginx, indicating that the system is unable to process the payment request.

IBAN	Data ordinului de plată	Numărul ordinului de plată	Suma	Creat de către	Data creării	Transmisă în PI/GD	MPay	Starea MPay
Înregistrat în e-dosar (2)								
☐ qwq	27.07.2022	qqqq	232,00	Ecaterina Televca	27.07.2022	☐	Nu	
☐ 1	27.07.2022	1960007272022	100,00	Ecaterina Televca	27.07.2022	☐	Da	Active

Achitarea prin virament bancar (introducerea datelor privind achitarea prin virament) în calitate de alternativă achitării prin MPay este disponibilă, însă lipsa posibilității de achitare online diminuează esențial valoarea e-DJ. Această problemă poate stagna procesul de extindere a utilizării e-DJ, deoarece nu corespunde așteptărilor cetățenilor și nici nu se prezintă drept una compatibilă principiului „one stop shop”.

Printre cauzele potențiale ale prezentei erori pot fi următoarele:

- Modificarea configurațiilor e-DJ ce țin de integrarea cu MPay sau
- Modificările pe partea MPay fără ajustarea corespunzătoare a configurațiilor pe partea e-DJ.

Indiferent de cauza erorii, constatăm că indisponibilitatea serviciilor MPay (pentru sistemul de testare și producție) este cauzată de imposibilitatea transferului de date între e-DJ și acest serviciu.

Este necesar de verificat configurarea e-DJ și corespunderea acestor configurații celor din MPay. Echipa de cercetare nu dispune de acces la un nivel tehnic detaliat, din acest motiv nu este posibil de constatat ce anume este configurat incorect.

4.9.3 Atribuirea corectă a rolului de avocat pentru participantul la dosar.

Scopul:

Ajustarea rolului de avocat și funcționalităților aplicabile acestui rol.

În rezultatul testării funcționale, a fost depistată următoarea eroare de atribuire a rolului de avocat utilizatorilor autorizați e-DJ: utilizatorul e-DJ care are rol de utilizator profesionist și calitatea procesuală de avocat, la depunerea cererilor este prezentat în calitate de reprezentant legal. Acest fapt este incorect, deoarece utilizatorul trebuie să aibă calitatea de avocat.

Sistemele afectate:

SIA e-DJ și SIA PIGD.

Descrierea funcționalității:

Este necesar de cercetat la nivel de configurații e-DJ și PIGD, codul sursă a acestor sisteme algoritmele și regulile business de atribuire a rolului de avocat pentru utilizatorii profesioniști.

4.9.4 Excluderea rolului de utilizator profesionist în calitate de participant la caz

Scopul:

Eliminarea includerii rolului de utilizator profesionist din lista participanților la dosar. Captura de ecran demonstrează că denumirea rolului utilizatorului (utilizator profesionist) este adăugată în mod automat în calitate de participant, acesta având calitatea procesuală de reclamant.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

Bine ați venit: Ecaterina Televca

Acte de inițiere a cauzei | Dosare | Calendar

RO EN RU

Profilul personal | Ajutor | Declarație | Leșire

Procesul: Date generale → Participanți → Documente → Măsuri de asigurare → Plăți → **Încărcați cererea în format PDF** → Finalizare

Nume	Calitatea procesuala	Data	Transmisă în PIGD
Utilizator profesionist	Reclamant	27.07.2022	●
Televca Ecaterina	Reprezentant legal	27.07.2022	●

ADAUGĂ ÎNREGISTRARE | ELIMINĂ

Înapoi | Adaugă documente

Calitatea procesuală poate fi diferită, nu doar de reclamant. E-DJ nu permite eliminarea acestei înregistrări eronate.

Utilizatorii PIGD (Specialist Cancelarie, Șef Cancelarie) pot elimina participantul în rol de utilizator profesionist, adăugat eronat de către sistem, însă în acest caz utilizatorul care a depus cererea nu mai poate accesa e-DJ. Suplimentar, mesajul care afișează sistemul la tentativa eliminării participantului este formulat incorect „Nu vă puteți șterge”.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

Bine ați venit: Ecaterina Televca

Acte de inițiere a cauzei | Dosare | Calendar

RO EN RU

Profilul personal | Ajutor | Declarație | Leșire

Procesul: Date generale → Participanți → Documente → Măsuri de asigurare → Plăți → **Încărcați cererea în format PDF** → Finalizare

Nume	Calitatea procesuala	Data	Transmisă în PIGD
Utilizator profesionist	Reclamant	27.07.2022	●
Televca Ecaterina	Reprezentant legal	27.07.2022	●

ADAUGĂ ÎNREGISTRARE | ELIMINĂ

Înapoi | Adaugă documente

Nu vă puteți șterge

Nu vă puteți șterge

Închide

Five Platform. All Rights Reserved. v5.5.10.68 - 2022.7.26.2 Utilizatorul: Ecaterina Televca, Utilizator profesionist

Sistemele afectate:
SIA e-DJ.

Descrierea funcționalității:

Este necesar de analizat la nivel de configurații e-DJ și codul sursă al algoritmilor și regulilor business de includere automată a utilizatorului cu numele ce corespunde rolului (utilizator profesionist) cu eliminarea adăugării automate a acestuia în calitate de participant.

Suplimentar, mesajul eronat afișat de e-DJ trebuie să fie înlocuit cu mesajul „Dvs. nu puteți elimina acest participant” sau cu un alt mesaj asemănător.

4.9.5 Atribuirea corectă a rolului de avocat pentru utilizatori în rol de persoană fizică

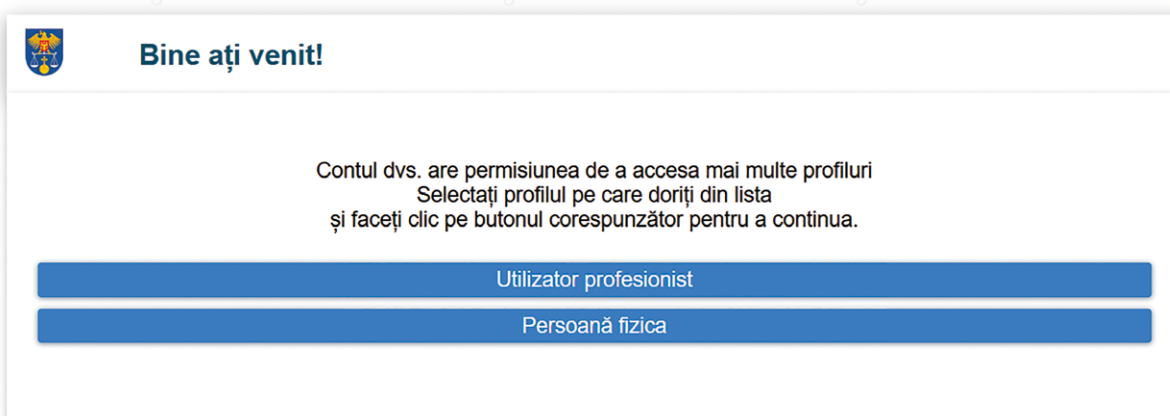
Scopul:

Corectarea funcționării eronate a SIA e-DJ în situația autentificării în rol de persoană fizică, astfel încât în cazul în care utilizatorul solicită să-i fie activat profilul de utilizator profesionist în profilul personal e-DJ la solicitare. La accesarea sistemului, e-DJ nu afișează opțiunea de selectare a rolului curent al utilizatorului (utilizator profesionist sau persoană fizică) așa cum ar fi trebuit să se întâmple. Mai jos este prezentată captura de ecran, care prezintă eroarea.

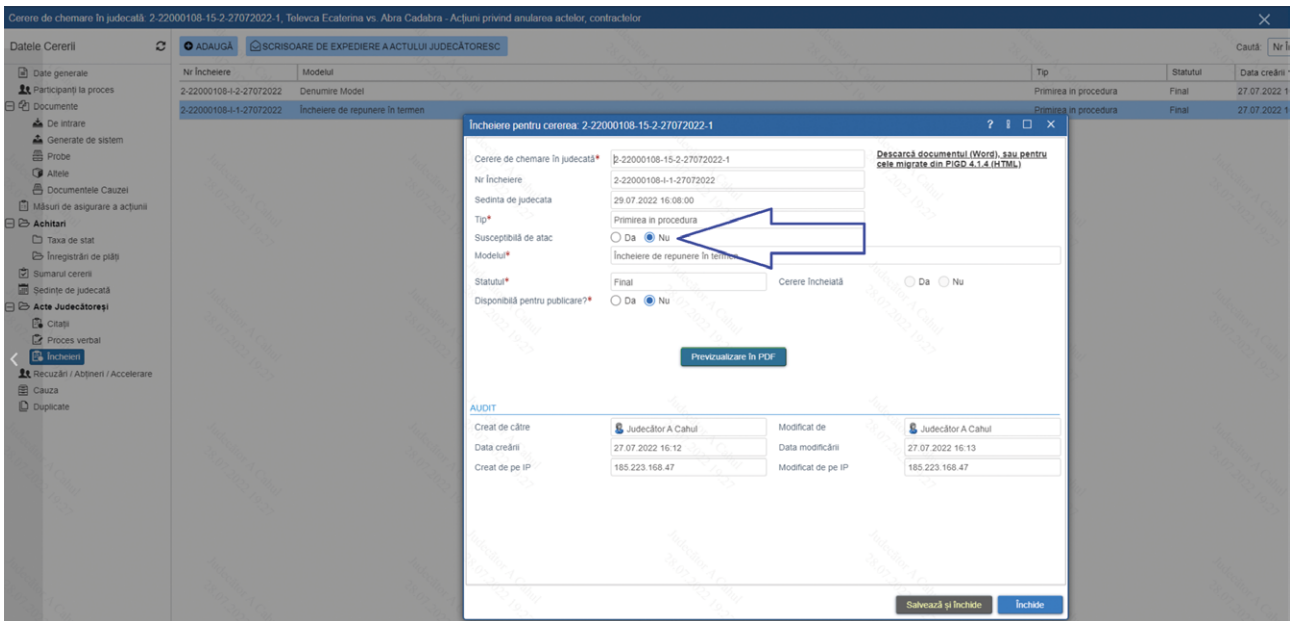

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

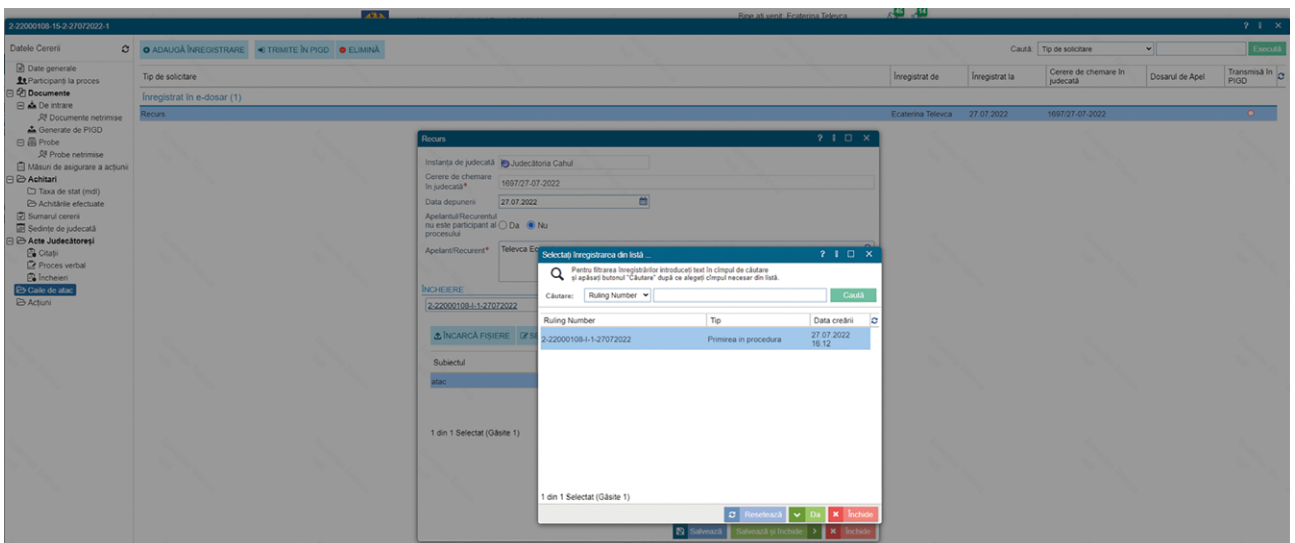
RO EN RU

În astfel de condiții, utilizatorul accesează e-DJ în rol de persoană fizică. La crearea cererii, calitatea procesuală a utilizatorului care activează ca persoana fizică este de avocat și nu reclamant (persoană fizică), așa cum a solicitat utilizatorul.

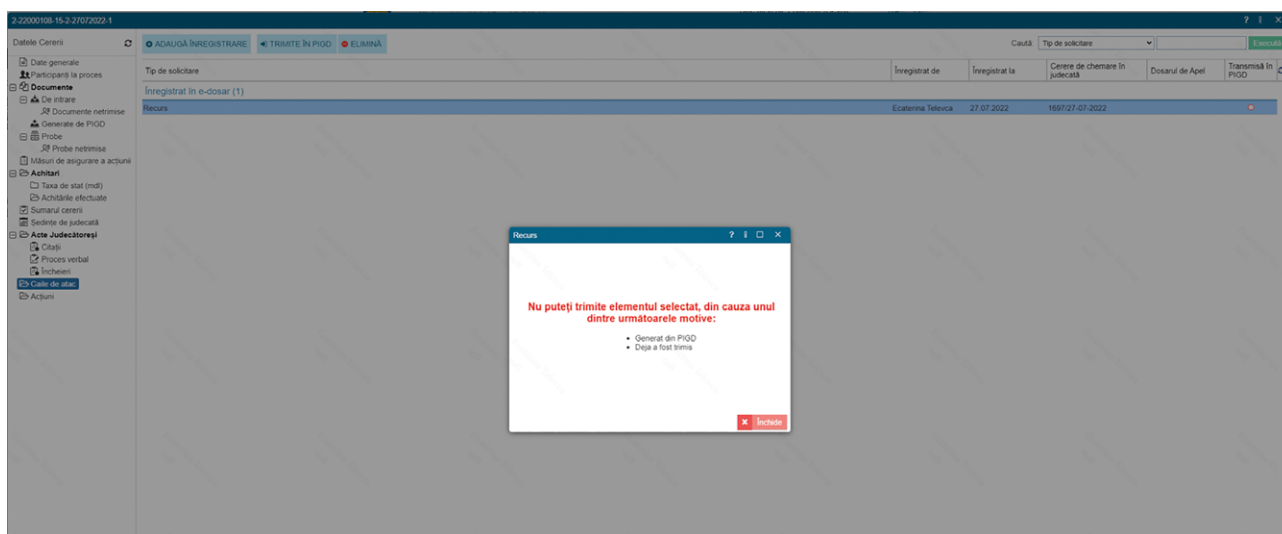
Următoarea captură de ecran demonstrează disponibilitatea inițierii căii de atac pentru cerea sus-menționată.

Funcționalitatea incorectă demonstrată este una critică, deoarece ea poate induce participanții procesuali în eroare, aceștia având posibilitatea tehnică să depună cereri de atac în afara unor permisiuni legale în acest sens.

Astfel, cadrul tehnic existent este eronat din perspectiva coraportării cu drepturile legal oferite cetățenilor și poate genera nemulțumiri atât din partea participanților procesuali a căror cereri vor fi respinse drept neîntemeiate, cât și din partea cadrului judecătoresc, care poate fi suprasolicitat cu cereri depuse neîntemeiat.

Pentru unele categorii de cereri de atac, utilizatorii nu pot realiza calea de atac din e-DJ în PIGD, iar e-DJ afișează mesajul pop-up care nu prezintă un conținut informativ util pentru utilizator.

Sistemele afectate:

SIA PIGD – posibil nu este transmisă valoarea parametrului „Susceptibilă de atac”.

SIA e-DJ – posibil logica business a e-DJ nu ia în considerare valoarea parametrului „Susceptibilă de atac”, recepționată din PIGD.

Descrierea funcționalității:

Este necesar de a modifica comportamentul SIA e-DJ în așa fel încât inițierea căii de atac în e-DJ să fie posibilă doar pentru cererile/dosarele ce au în SIA PIGD valoarea „Da” a parametrului „Susceptibilă de atac”.

4.9.7 Expedierea actelor de inițiere a cauzelor cu indicarea a cel puțin doi participanți

Scopul:

Implementarea mecanismului de verificare a actelor de inițiere a cauzei privind numărul participanților pentru a nu permite expedierea în PIGD a actelor ce conțin un singur

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Soluția Informatică e-Dosar Judiciar

Bine ați venit: Ecaterina Televca
Profilul personal Ajutor Declarație ieșire

Acte de inițiere a cauzei Dosare Calendar RO EN RU

Date generale Participanți Documente Măsuri de asigurare Plăți Încărcați cererea în format PDF Finalizare

+ ADAUGĂ ÎNREGISTRARE ✖ ELIMINĂ

Nume	Calitatea procesuala	Data	Transmisă în PIGD
Utilizator profesionist	Reclamant	27.07.2022	●

< Înapoi Adaugă documente >

Sistemele afectate:

SIA e-DJ – implementarea validării numărului de participanți.

Descrierea funcționalității:

În condițiile când utilizatorul intenționează să expedieze în SIA PIGD actul de inițiere a cauzei care conține un singur participant (ex. reclamant), este necesar de a nu permite expedierea cu afișarea mesajului privind necesitatea a cel puțin doi participanți, unul dintre care să aibă calitatea procesuală ce diferă de reclamant.

4.9.8 Afișarea corectă a denumirilor demersurilor*Scopul:*

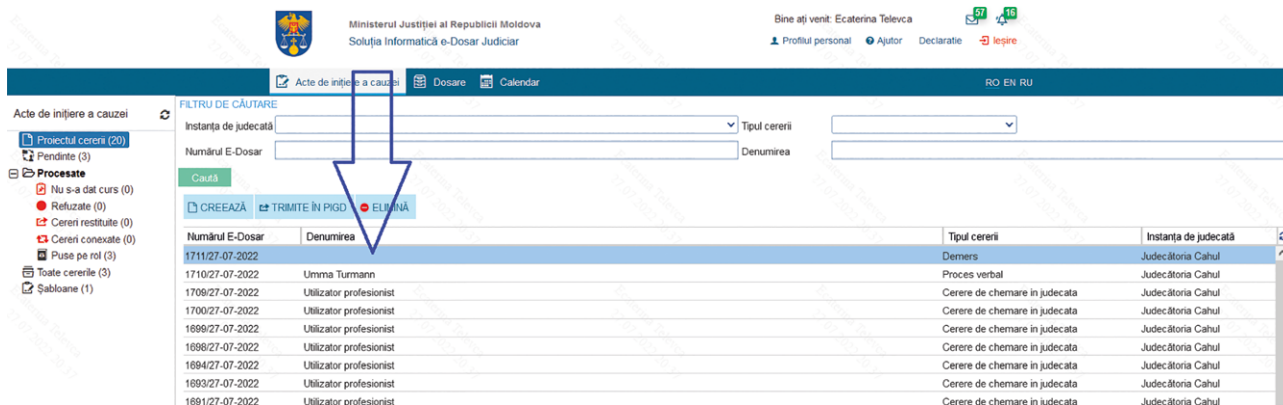
Adaptarea conținutului informațional al e-DJ la cerințele legale, în așa fel încât acesta să afișeze denumirile demersurilor depuse sau propuse spre depunere prin e-DJ.

Sistemele afectate:

Corectarea erorii de neafișare a denumirii demersurilor în listele din SIA e-DJ.

Descrierea funcționalității:

Captura de ecran de mai jos demonstrează lista de înregistrare a demersurilor care nu afișează denumirile acestora (nu conțin numele, prenumele participantului). Această eroare trebuie soluționată.

4.9.9 Direcționarea corectă a utilizatorilor e-DJ după ieșirea din sistem

Scopul:

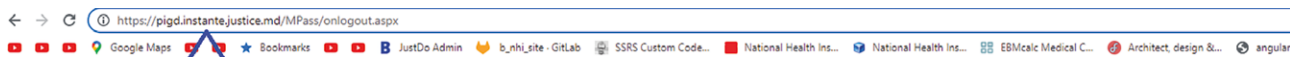
Afișarea paginii portalului e-DJ după ce utilizatorul iese din sistem.

Sistemele afectate:

Corectarea în e-DJ a erorii de redirecționare a utilizatorilor spre PIGD.

Descrierea funcționalității:

La ieșirea utilizatorului din e-DJ (click pe butonul „leșire”) acesta îl redirecționează spre PIGD. Deoarece PIGD operează în exclusivitate în rețeaua corporativă judiciară (VPN), utilizatorul vede pagina cu mesajul privind imposibilitatea accesării site-ului. Este necesar de a direcționa utilizatorul spre pagina principală a portalului e-DJ.

This site can't be reached

Check if there is a typo in pigd.instante.justice.md.

If spelling is correct, try running Windows Network Diagnostics.

DNS_PROBE_FINISHED_NXDOMAIN

5. COSTURI DE DEZVOLTARE ȘI IMPLEMENTARE A ÎMBUNĂTĂȚIRILOR ÎN E-DOSAR

Prezentul capitol conține o estimare preliminară a eforturilor necesare implementării propunerilor de dezvoltare menționate în prezentul document.

În vederea prezentării impactului și a eficienței acțiunilor de dezvoltare a e-DJ, prezentul studiu include și detalii privind economiile ce ar putea fi realizate prin implementarea e-DJ, acestea fiind prezentate în *Anexa* studiului.

5.1 Fazele proiectului de implementare

Îmbunătățirea cadrului de funcționare a e-DJ este o sarcină destul de complicată, care, după cum a fost prezentată în acest document, urmează a fi abordată atât din perspectivă tehnică, cât și din perspectivă juridică și organizatorică, or, omiterea uneia din aceste componente poate compromite întreaga activitate de modernizare propusă. Având la bază cadrul de dezvoltare și îmbunătățire a funcționalităților sistemelor informaționale, se propune a se analiza efortul orientat pe cel puțin următoarele segmente de acțiuni:

1. Analiza business – va cuprinde activitățile de validare și ajustare a caietului de sarcini, colectarea și analiza seturilor de date, planificarea activităților etc;
 2. Dezvoltare – analiza cadrului legal aplicabil domeniului judecătoresc și procedurilor de depunere și administrare a procedurilor judiciare coraportat la cadrul tehnic posibil a fi dezvoltat, elaborarea tehnică a funcționalităților necesare, implementarea și testarea funcționalităților noi, înlăturarea erorilor sau funcționalităților incorecte;
 3. Modificări legislative - elaborarea propunerilor de modificare legislativă orientate spre sprijinirea funcționalității, extinderii și utilizării e-DJ;
 4. Testarea de acceptanță și elaborarea documentației – include testarea funcționalităților de către beneficiar cu scopul validării și confirmării corectitudinii acestora. De asemenea, va fi elaborat setul de manuale și vor fi actualizate manualele existente;
 5. Instruirea și promovarea utilizării e-DJ – e-DJ nu poate fi oferit spre utilizare în afara realizării acțiunilor de pregătire a utilizatorilor, or, altfel aceștia pot avea o reticență față de aplicație generată de necunoașterea ei. În aceeași ordine de idei, este necesară promovarea e-DJ în așa fel încât prin campaniile realizate să se prezinte potențialilor utilizatori beneficiile utilizării aplicației.
 6. Lansarea în producție – include toate activitățile necesare a fi asumate atât din perspectiva pregătirii tehnice a posesorilor și administratorilor sistemului, cât și activitățile de ordin administrativ și organizatoric necesare a fi luate în considerare în procesul de lansare a utilizării aplicației în format remodelat cu componenta e-DJ actualizat și e-DJm.
-

5.2 Direcțiile și sarcinile de implementare

Prezentul document estimează amploarea efortului ce urmează a fi depus în vederea realizării următoarelor sarcini:

1. Implementarea funcționalităților noi propuse în vederea eficientizării utilizării e-DJ:

- Integrarea cu cabinetul personal al cetățeanului (mcabinet.gov.md);
- Integrarea SIA e-DJ cu sistemul de conferințe video (platforma TrueConf);
- Afișarea automată a actelor de inițiere a cauzei și dosarelor la care participă utilizatorul e-DJ;
- Afișarea listei tuturor citațiilor emise la adresa utilizatorului e-DJ;
- Transformarea e-DJ din aplicație în portal web;
- Implementarea pâlniei de selecție a serviciului e-DJ;
- Aranjarea sistemului de navigare conform tipului de utilizator;
- Afișarea pentru utilizatorii Cancelariei a mesajului pop-up privind actele de inițiere a cauzei și materialele dosarelor noi care au fost depuse din e-DJ;
- Afișarea pentru utilizatorii e-DJ a mesajului pop-up privind dosarele inițiate în care ei sunt implicați în calitate de participanți;
- Asigurarea funcțiilor de gestionare a utilizatorilor e-DJ;
- Atribuirea rolului de specialist AAIJ în SIA e-DJ;
- Implementarea instrumentului automat de editare a actelor juridice;
- Implementarea aplicației mobile e-Dosar Judiciar (e-DJm), care va asigura un nivel mult mai înalt de interacțiune cu e-DJ prin utilizarea echipamentelor mobile.

2. Extinderea și îmbunătățirea funcționalităților existente a SIA e-DJ:

- Adăugarea comentariilor și informației de suport pentru fiecare pas de depunere a actului de inițiere a cauzei;
- Afișarea ghidurilor de utilizare e-DJ pentru utilizatorii neautentificați;
- Utilizarea clasificatoarelor CUATM;
- Implementarea algoritmului de verificare a duplicatelor actelor de inițiere a cauzei, depuse prin e-DJ, cu actele depuse la cancelariile judecătoriilor (în PIGD) și vice versa;
- Afișarea mesajului de avertizare la introducerea unui IDNP/IDNO incorect sau inexistent;
- Ajustarea mesajului de avertizare privind problemele în funcționarea MSign;
- Corectarea mesajului privind sincronizarea dosarelor e-DJ și PIGD. Adăugarea detaliilor privind sincronizarea;
- Traducerea butonului de expediere în PIGD a actelor de inițiere a cauzei;
- Ajustarea dimensiunilor unor butoane pe formele electronice în Online Helpdesk;
- Validarea datelor introduse pe forma măsurii de asigurare.

3. Soluționarea erorilor și funcționării incorecte a e-DJ depistate în cadrul testării funcționale:

- Afișarea dosarelor în regim „doar citire” pentru utilizatorii cu rol de specialist AAIJ;
- Înlăturarea erorii care apare în procesul de achitare prin MPay;
- Atribuirea corectă a rolului de avocat pentru participantul la dosar;
- Excluderea rolului de reprezentant profesionist în calitate de participant la caz;
- Atribuirea corectă a rolului de avocat pentru utilizatorul în rol de persoană fizică;
- Implementarea disponibilității corecte de inițiere a căilor de atac;

- Expedierea actelor de inițiere a cauzelor cu indicarea a cel puțin doi participanți;
- Afișarea corectă a denumirilor demersurilor;
- Direcționarea corectă a utilizatorilor e-DJ după ieșirea din sistem.

5.3 Metodologia utilizată pentru estimarea efortului depus

Evaluarea eforturilor și costurilor este efectuată în conformitate cu prevederile Ordinul nr. 94 din 17/09/2009 al Ministerului Dezvoltării Informaționale cu privire la elaborarea unor reglementări tehnice - Anexa nr. 4 „Determinarea costului de elaborare și implementare a sistemelor informaționale automatizate. Normativele și estimarea cheltuielilor de lucru”. Totodată, s-a considerat specificul implementării extinderii e-DJ și implementării e-DJm precum și constrângerile arhitecturale a sistemului curent.

Unitățile structurale au fost determinate în corespundere cu modulele funcționale și funcționalitățile care vor fi implementate (descrise în analiza business în formă de cazuri de utilizare).

Estimările prezentate în acest document sunt calculate în om/zile de efort a fiecărui membru al echipei de implementare. 1 om/zi = 8 om/ore, sau, altfel spus, opt ore de lucru a unei persoane sunt indicate convențional ca 1 om/zi.

Volumul estimativ al eforturilor membrilor echipei de proiect, cu excepția managerului de proiect, sunt indicate în mod explicit. Efortul managerului de proiect reprezintă valori calculate din suma volumurilor de efort a tuturor membrilor echipei după următoarea formulă:

- 10% din efortul total al membrilor echipei de implementare – pentru fazele 1. Analiză business, 2. Dezvoltare și 4. Instruire;
- 5% din efortul total al membrilor echipei de implementare - pentru faza 3. Testarea de acceptanță și elaborarea documentației;
- 20% din efortul total al membrilor echipei de implementare - pentru faza 5. Lansarea în producție.

Efortul și costurile de implementare sunt estimate și prezentate:

- per faza proiectului (5 faze)
- per direcția de dezvoltare (3 direcții)
- per fiecare sarcină
- per total.

Această prezentare va permite Beneficiarului să renunțe la unele funcționalități mai puțin importante (din p. 2.2 sau p. 2.3.), dacă estimările depășesc bugetul ce poate fi alocat pentru proiect.

Estimarea a fost făcută luând în calcul următoarele presupuneri:

- Echipa de implementare este capabilă să studieze procesele business care sunt implementate în SIA e-DJ și SIA PIGD în termeni restrânși;
 - Competențele membrilor echipei de implementare corespund cerințelor minime de competențe sau le depășesc (cerințele pentru membrii echipei le găsiți în capitolul corespunzător);
 - Echipa de implementare se va ghida cu strictețe de rezultatele analizei business;
-

- În cadrul fazei de analiză business nu vor fi depistate funcționalități noi esențiale care vor afecta termenii și costurile proiectului de implementare sau Beneficiarul nu va solicita funcționalități suplimentare la cele menționate în documentul de analiză business.

Studiul prezintă doar un punct de reper esențial în bugetarea potențialelor acțiuni de dezvoltare a e-DJ. În cazul în care acțiunile de dezvoltare vor fi realizate prin implicarea proiectelor de asistență externă, pentru bugetare urmează a fi considerat și efortul de management și organizațional necesar.

5.4 Așteptările privind calificarea echipei de implementare

Estimarea de efort se bazează pe presupunerea că dezvoltatorul are o experiență de cel puțin 5 ani în domeniul dezvoltării și implementării sistemelor informaționale guvernamentale pentru sectorul public din Republica Moldova.

Personalul propus a fi implicat în realizarea sarcinii de îmbunătățire a activității e-DJ urmează să includă cel puțin următoarele specificații:

Specialist	Nr.	Cerințe
Manager de Proiect (PM)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Cunoașterea metodologiilor moderne de proiectare și dezvoltare a soluțiilor informatice; ● Experiență de minim 5 ani în gestiunea proiectelor informatice guvernamentale; ● Experiență specifică de manager de proiecte în domeniul TIC, demonstrată prin implementarea cu succes a proiectelor similare în care să desfășoare activități de planificare a proiectului, coordonare a activității echipei de proiect, interacțiunea cu beneficiarii proiectului, activități de analiză tehnică, gestionare a riscurilor, raportare etc.; ● Experiența în implementarea soluțiilor informaționale pentru Ministerul Justiției al Republicii Moldova este un avantaj; ● Posedarea limbii române la perfecție; ● Certificările deținute în domeniul gestiunii proiectelor, recunoscute internațional, vor constitui un avantaj.
Consultant legal (CL)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Cunoașterea cadrului legal specific domeniului judecătoresc; ● Cunoașterea specificului legal al activităților de dezvoltare a sistemelor informaționale; ● Experiență de minim 5 ani în domeniu juridic; ● Experiența în implementarea soluțiilor informaționale pentru Ministerul Justiției al Republicii Moldova este un avantaj; ● Posedarea limbii române la perfecție.

Analist Business (BA)	1	<ul style="list-style-type: none">● Cunoașterea metodologiilor moderne de analiză business, de proiectare și dezvoltare a soluțiilor informatice;● Experiență minimă de 4 ani în domeniul analizei și dezvoltării sistemelor informatice guvernamentale;● Experiență specifică de analist de sistem în cel puțin 2 proiecte TIC guvernamentale pentru Republica Moldova, demonstrată prin activarea în postul similar în analiza proceselor de lucru, analiza cerințelor funcționale și non-funcționale, analiza structurilor de date și obiectelor informaționale, gestionarea sarcinilor de implementare a proiectelor;● Cunoașterea bună a metodologiei de dezvoltare a sistemelor informatice destinate sectorului guvernamental al Republicii Moldova;● Posedarea limbii române la perfecție;● Certificările recunoscute, deținute în domeniul analizei business, vor constitui un avantaj.
Dezvoltator software (baze de date) (DEV)	2	<ul style="list-style-type: none">● Experiență minimă de 3 ani în dezvoltarea sistemelor informatice și baze de date relaționale;● Experiență specifică de dezvoltator (dezvoltator baze de date) în cel puțin 2 proiecte TIC guvernamentale pentru Republica Moldova;● Cunoașterea avansată a stack-ului tehnologic Microsoft, standarde de securitate a informației și metodologii;● Cunoașterea avansată a SGBDR Microsoft SQL;● Cunoașterea suficientă a metodologiei de dezvoltare a sistemelor informatice destinate sectorului guvernamental al Republicii Moldova;● Certificări recunoscute, deținute în domeniul tehnologiilor propuse, vor constitui un avantaj.
Dezvoltator aplicația mobilă (MDEV)	2	<ul style="list-style-type: none">● Experiență minimă de 3 ani în dezvoltarea aplicațiilor mobile pentru SO iOS și Android;● Cunoașterea suficientă a metodologiei de dezvoltare a aplicațiilor mobile destinate sectorului guvernamental al Republicii Moldova;● Certificările recunoscute, deținute în domeniul dezvoltării aplicațiilor mobile, vor constitui un avantaj.
Designer (DES)	1	<ul style="list-style-type: none">● Experiență minimă de 3 ani în design-ul grafic a aplicațiilor web;● Experiență în domeniul optimizării de elaborare a metodologiei de dezvoltare a aplicațiilor mobile destinate sectorului guvernamental al Republicii Moldova;● Certificările recunoscute, deținute în domeniul dezvoltării aplicațiilor mobile, vor constitui un avantaj.

Inginer asigurare calitate (QA)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Experiență minimă de 3 ani în poziție de Inginer asigurare calitate; ● Experiență specifică în procese de testare a calității sistemelor informatice, inclusiv mijloace de testare automatizată; ● Experiență în planificarea load și stress testing; ● Certificările recunoscute, deținute în domeniul asigurării calității, vor constitui un avantaj.
Inginer de sistem (SYS)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Experiență minimă de 3 ani în poziție de inginer de sistem; ● Experiență specifică în administrarea SO Microsoft Windows Server 20xx, web serverelor (IIS, Nginx), soluțiilor de virtualizare (VMware, Hyper-V), cunoașterea bună a mail servere (sendmail, Postfix, Exim); ● Certificările recunoscute internațional, deținute în domeniul administrării sistemelor informatice, vor constitui un avantaj.
Dezvoltator documentație (DOC)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Experiență minimă de un an în post similar; ● Experiență specifică în scrierea documentației tehnice și pentru utilizatorii finali (manuale de administrare, configurare, ghiduri de utilizare etc); ● Cunoașterea excelentă a produselor MS Office; ● Posedarea limbii române (scris și verbal) la perfecție.
Specialist în promovare și comunicare (SPC)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Experiență în promovarea utilizării noilor soluții informatice; ● Experiență în dezvoltarea campaniilor de comunicare; ● Abilități avansate în elaborarea și editarea materialelor de comunicare și promovare; ● Posedarea limbilor române și ruse – la perfecție.
Trainer (TRN)	1	<ul style="list-style-type: none"> ● Experiență minimă de un an în domeniul instruirii utilizatorilor sistemelor informaționale; ● Experiență specifică în procesele de instruire și evaluare a rezultatelor instruirii; ● Posedarea limbii române la perfecție, cunoașterea limbii ruse.

Având în vedere cunoștințele specifice acumulate în cursul dezvoltării funcționalităților specificate mai sus, se recomandă implicarea în instruire a câtorva persoane din cele care fac parte din echipa de dezvoltare.

5.5 Eforturi totale

Tabelul de mai jos prezintă eforturile totale divizate per fiecare membru al echipei de dezvoltare și implementare.

Nr.	Membru al echipei	Efort (om/zile)
1	Manager de proiect	117
2	Analist Business	167
3	Dezvoltator	455
4	Dezvoltator e-DJm	198
5	Designer	21
6	Specialist Asigurare Calității	200

7	Inginer de Sistem	29
8	Elaborator de documentație	56
9	Instructor	20
10	Consultant legal	48
11	Specialist de promovare și comunicare	20
TOTAL		1331

5.6 Concluzii privind efortul estimat

Considerând datele obținute în cadrul evaluării prezentate, se prezintă drept reper pentru dezvoltarea acțiunilor de îmbunătățire a e-DJ următoarele concluzii:

1. Efortul uman necesar a fi considerat în contextul inițierii acțiunilor de îmbunătățire a e-DJ este de circa 1331 om/zile.
2. Durata de timp necesară realizării activităților de dezvoltare și îmbunătățire a activităților e-DJ, precum și a activităților de instruire, promovare și extindere a e-DJ către un grup largit de utilizatori este de cel puțin 24 de luni.
3. În cazul în care în procesul de selecție vor fi propuse oferte de dezvoltare care estimează eforturi mai joase decât cele evaluate în prezentul studiu se propune a se verifica capacitatea și posibilitățile ofertanților.
4. În cazul în care bugetul va fi unul limitat, se recomandă stabilirea în prevederile ofertei a clauzei conform căreia, după depunerea ofertelor și selectarea învingătorului, în cazul în care prețul ofertei depășește bugetul disponibil al beneficiarului, acesta să poată negocia (micșora) prețul ofertei prin excluderea unor funcționalități de importanță secundară.

Notă: Eforturile prezentate în acest studiu includ doar estimările medii de dezvoltare și implementare tehnică a SIA e-DJ și e-DJm.

Estimarea este făcută ținând cont de următoarele aspecte:

1. Sunt estimate eforturile ce țin de dezvoltarea și implementarea tehnică a SIA e-DJ și e-DJm.
2. Nu sunt incluse eforturi/costuri de management general al proiectului de implementare a SIA e-DJ / e-DJm, care poate include și alte activități, suplimentar la dezvoltarea și implementarea tehnică a sistemelor informaționale (ajustarea cadrului legal, sensibilizarea societății, promovare, mese rotunde etc.).
3. Nu sunt incluse eforturi/costuri pentru instruirea persoanelor fizice – utilizatori e-DJ și e-DJm, precum și a utilizatorilor profesioniști și reprezentanților persoanelor juridice sub aspect de acoperire națională. Prezentul document oferă repere doar pentru instruirea administratorilor de sistem și a unui grup țintă compus din utilizatori profesioniști și reprezentanți ai persoanelor juridice.
4. Nu este inclus suportul utilizatorilor finali de toate tipurile.
5. Nu sunt incluse eforturi/costuri de promovare e-DJ și e-DJm pe rețele de socializare, platforme web tematice, mass-media etc.

6. Pași de urmat în dezvoltarea și implementarea e-Dosar judiciar în format modernizat

Dezvoltarea și implementarea e-DJ în format extins este o sarcină destul de complicată. Aceasta nu implică doar efort legat de dezvoltarea noilor funcționalități și înlăturarea funcționalităților eronate, dar și efort consolidat orientat spre dezvoltarea strategiei de extindere a e-DJ, precum și instruirea utilizatorilor e-DJ, mediatizarea și popularizarea e-DJ. Având în vedere aceste realități, documentul prezintă cadrul de acțiuni necesar a fi luat în considerare și etapele propuse spre parcurs.

6.1 Cerințe organizatorico-juridice de respectat la inițierea acțiunilor de îmbunătățire a e-DJ

6.1.1 Documentarea dezvoltării e-DJ în conformitate cu prevederile Reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-lui”⁹

Procesul de dezvoltare a sistemului informațional urmează a fi însoțit de procese de documentare ale ciclului de viață a softului, incluzând elaborarea a cel puțin următoarelor documente:

- a) Plan de management al proiectului
- b) Plan calendaristic de realizare a proiectului
- c) Concepția sistemului
- d) Propunerea-business
- e) Sarcina tehnică
- f) Proiect tehnic
- g) Instrucțiune de exploatare (a produsului software sau a elementelor lui)
- h) Instrucțiunea administratorului
- i) Proces-verbal de testare
- j) Plan calendaristic al testării de calificare
- k) Act de predare în exploatare experimentală
- l) Act de finalizare a elaborării
- m) Plan calendaristic al procesului de trecere
- n) Act de predare în exploatare
- o) Act de punere în exploatare
- p) Propunere de modificare

9. Ordinul Ministerului Dezvoltării Informaționale nr. 78 din 01-06-2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-ului”, RT 38370656 - 002:2006 (publicat la 23.06.2006 în Monitorul Oficial Nr. 95-97 art. 335), https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=47312&lang=ro.

Respectarea prezentelor cerințe se impune drept obligatorie la crearea tuturor sistemelor informaționale automatizate de importanță statală. Agenții economici care furnizează/procură software pentru sistemele informaționale automatizate nestatale pot aplica prezenta reglementare tehnică în mod voluntar.

- q) Jurnal de evidență a adresărilor
- r) Concepția de mentenanță
- s) Plan de mentenanță
- t) Lista funcțiilor sistemului software
- u) Plan calendaristic de realizare a versiunii

Dacă vor fi propuse îmbunătățiri asupra e-DJ și acesta își va schimba statutul din aplicație în portal, aceste realități urmează a fi reflectate și în actele de constituire ale e-DJ, inclusiv în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar.

6.1.2 Cerințe legale de asigurat din perspectiva dezvoltării sistemului în conformitate cu respectarea principiilor „privacy by design” și „privacy by default”

În vederea asigurării unui nivel corespunzător de protecție a datelor cu caracter personal, sistemele informaționale care implică prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie să corespundă principiilor „privacy by design” și „privacy by default”, adică protecția datelor trebuie să fie asigurată începând cu momentul conceperii și pe întreaga durată de utilizare a sistemului.

Astfel, în contextul îndeplinirii sarcinii indicate, urmează a fi realizate cel puțin următoarele acțiuni:

- Analiza riscurilor legate de activitățile de prelucrare a datelor propuse spre realizare;
- Dezvoltarea sistemului în conformitate cu principiul „privacy by default”, care va implica asigurarea implementării în funcționalitatea sistemului a următoarelor principii: transparența, legalitatea, echitatea, limitări legate de scop, minimizarea datelor, exactitatea, limitări legate de stocare, responsabilitate¹⁰. Evaluarea impactului asupra protecției datelor în conformitate cu prevederile art. 23 al Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
- Desemnarea persoanei responsabile de protecția datelor cu caracter personal care va monitoriza procesele de prelucrare a datelor cu caracter personal. Realizarea acestei sarcini urmează a fi abordată cu beneficiarul la etapa de transmitere în exploatare a sistemului.

Riscuri: Pe parcursul implementării proiectului ar putea să apară obligații suplimentare pentru dezvoltatori sau beneficiari, datorită faptului că legislația privind protecția datelor este în proces de modificare.

6.1.3 Prevederi legale necesare a fi luate în considerare la etapa de dezvoltare a conținutului informațional

În funcție de categoria de utilizatori pentru care se impune extinderea utilizării e-DJ, urmează a fi evaluat cadrul legal care prestabilește cadrul relațional al subiecților cu instanțele de judecată și, după caz, operate modificările necesare în așa fel încât, prin

10. Orientări 4/2019 privind articolul 25, protecția datelor începând cu momentul conceperii și în mod implicit: https://edpb.europa.eu/system/files/2021-04/edpb_guidelines_201904_dataprotection_by_design_and_by_default_v2.0_ro.pdf

instituționalizarea acestora, utilizatorii să dispună de dreptul de a depune în instanțele naționale de judecată, în mod obligatoriu sau alternativ, actele și materialele procesuale prin intermediul e-DJ.

La această etapă, având în vedere lipsa deciziilor cu privire la categoria de utilizatori către care se va accepta extinderea utilizării e-DJ, dar și tipul actelor propuse spre generare prin utilizarea e-DJ, se estimează necesitatea realizării unor activități de analiză și modificare a prevederilor a cel puțin următoarelor acte: Codul Civil, Codul de procedură civilă, Codul administrativ, Codul de executare.

6.1.4 Prevederi legale necesare a fi luate în considerare în cazul în care se propune extinderea cadrului de interoperabilitate

Procesul de integrare cu serviciile guvernamentale de interoperabilitate include realizarea a cel puțin următoarelor activități:

- semnarea contractului și condițiilor speciale de prestare și utilizare specifice fiecărui serviciu furnizat de prestator;
- crearea contului în serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) și înregistrarea sistemelor informaționale ce urmează a fi integrate;
- desemnarea de către părți a persoanelor responsabile;
- transmiterea de către prestator a documentației tehnice de integrare;
- inițierea de către beneficiar a pregătirii tehnice, administrative și organizatorice a procesului de integrare;
- realizarea de către beneficiar a măsurilor tehnice de integrare, inclusiv testarea și exploatarea experimentală;
- testarea de către beneficiar a conformității soluției integrate cu documentația tehnică și remiterea rezultatelor prestatorului;
- validarea de către prestator a corectitudinii integrării;
- înregistrarea de către prestator a beneficiarului în mediul de producție și oferirea informației necesare pentru integrarea pe mediul de producție;
- configurarea și testarea soluției de integrare pe mediul de producție.

În cazul utilizării certificatelor cheilor publice pentru autentificare, beneficiarul trebuie să dețină certificate ale cheilor publice pentru testarea și operarea fiecărui sistem informațional ce urmează a fi integrat cu oricare din serviciile furnizate de prestator.

6.2 Principiile procesului de dezvoltare și eficientizare a activităților de utilizare a e-DJ

În cadrul procesului de dezvoltare și eficientizare a activităților de utilizare a e-DJ, se propune implementarea în practică a cel puțin următoarelor principii:

1. Legitimitatea. Toate funcționalitățile e-DJ vor fi elaborate în strictă conformitate cu cadrul legal în vigoare. Totodată, în vederea asigurării durabilității e-DJ în timp, se propune a numi în cadrul AAJ o persoană responsabilă de promovarea modificărilor legislative, dar și racordările e-DJ la modificările legislative care vor apărea pe parcurs. Funcționarea eficientă a e-DJ poate implica necesitatea elaborării și aprobării unor modificări legislative care vor susține utilizarea sistemului și viceversa, modificările legislative impun necesitatea operării unor modificări tehnice arhitecturale sau funcționale a e-DJ. Neîndeplinirea sarcinii de monitorizare legislativă poate duce la căderea în desuetudine a e-DJ.

- 2. Complexitatea datelor.** E-DJ modernizat va stoca setul exhaustiv de date necesare în scopul de analiză a acestora. Astfel, în procesul de dezvoltare a conținutului informațional al e-DJ se propune a organiza ședințe de lucru cu reprezentanții autorităților consumatoare de date, încât prin aportul fiecărei entități să se elaboreze seturi de date care vor fi considerate drept resursă reper în dezvoltarea conținutului informațional al e-DJ. Se propune implicarea în activitatea de analiză a cel puțin următoarelor autorități: MJ, AAIJ, CSM, Biroul Național de Statistică, Agenția Națională a Arhivelor, AGE, Ministerul Economiei.
- 3. Integritatea datelor.** E-DJ modernizat va asigura interpretarea fără echivoc a datelor stocate în SGBD în cazul acțiunilor accidentale. Integritatea datelor se consideră a fi asigurată dacă datele nu au fost denaturate, modificate sau distruse.
- 4. Autenticitatea datelor.** Datele stocate și prezentate de către e-DJ urmează a fi considerate drept autentice. Autenticitatea acestora este asigurată de prezența înregistrării evenimentelor de creare și modificare a înregistrărilor. La fel, urmează a fi evaluată perspectiva confirmării juridice a autenticității datelor generate de sistem.
- 5. Date securizate.** E-DJ modernizat va asigura captarea datelor numai din surse autorizate, autentificate și transmise prin canale criptate.
- 6. Identificarea unică.** Obiectelor informaționale din e-DJ li se atribuie un cod unic de clasificare prin care este posibilă identificarea univocă a lor.
- 7. Configurabilitatea.** Regulile business, regulile de validare, algoritmele de procesare a datelor e-DJ modernizat vor fi configurabile pentru a asigura operațiunile e-DJ în cazul modificărilor legislației sau la solicitările utilizatorilor.
- 8. Interoperabilitatea.** E-DJ modernizat va asigura funcționalitatea interoperabilității cu alte SI și servicii externe.
- 9. Auditul sistemului.** Înregistrarea informațiilor despre orice eveniment care are loc în SIA E-DJ, afișarea acestor date într-o formă logică, asigură reconstituirea istoriei acțiunilor în sistem.
- 10. Scalabilitatea.** Sistemul va asigura funcționalitatea sa în condiții de creștere a numărului de utilizatori (de diferite roluri) și date stocate, precum și în condiții de extindere ulterioară a funcționalităților sale.
- 11. Eficiența costurilor de întreținere.** E-DJ va asigura o eficiență acceptabilă din punct de vedere a costurilor eforturilor de asigurare a proceselor de lucru digitalizate (online) în comparație cu aceste procese efectuate prin metoda clasică, bazată pe suport de hârtie.
- 12. Trei versiuni lingvistice IGU.** E-DJ va afișa interfața grafică în trei limbi – română, rusă și engleză. Sistemul va asigura gestionarea adecvată a traducerilor elementelor IGU.

6.3 Părțile implicate și rolul acestora în extinderea e-DJ

În procesul de inițiere a activităților de modernizare a e-DJ urmează a fi considerat drept deosebit de importantă sarcina de comunicare și relaționare pe marginea deciziilor de modernizare necesare a fi asumate. Astfel, în activitățile legate de eficientizarea activităților de utilizare a e-DJ urmează a fi implicate cel puțin următoarele entități:

1. **Ministerul Justiției** – în calitate de autoritate publică coordonatoare pe domeniul justiției și având ca instituție subordonată AAIJ, care este posesor al e-DJ și PIGD și care asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru crearea, extinderea și mentenanța SIA e-DJ;
2. **Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești** – în calitate de deținător al SIA e-DJ și PIGD care asigură gestionarea adecvată a acestor sisteme informaționale. AAIJ va coordona activitățile de extindere și modernizare a e-DJ, precum și testarea de acceptanță și acceptanța e-DJ modernizat.
3. **Instanțele judecătorești** – în calitate de utilizatori de diferite roluri ale aplicației PIGD, cu care este integrat SI e-DJ.
4. **Agenția de Guvernare Electronică** – în calitate de organ abilitat cu elaborarea și implementarea politicilor de elaborare a sistemelor informaționale guvernamentale, a cadrului de interoperabilitate (Mconnect), precum și a serviciilor guvernamentale (Mpass, Msign, Mlog etc.) utilizate în cadrul funcționării e-DJ;
5. **Serviciul Tehnologii Informaționale și Securitate Cibernetică** - în calitate de administrator tehnic al SI e-DJ și PIGD care asigură infrastructura de testare și producție a acestor sisteme și administrarea lor tehnică;
6. **Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal** – în calitate de organ abilitat cu elaborarea și implementarea politicilor de protecție a datelor cu caracter personal, care asigură controlul e-DJ și PIGD în privința corespunderii acestora legislației ce ține de protecția datelor cu caracter personal;
7. **Utilizatorii e-DJ** în diferite roluri, precum urmează:
 - a) **Persoanele fizice** – utilizatorii care din numele propriu depun acte de inițiere a cauzei și acte judecătorești, precum și accesează datele privind dosarele judiciare în care sunt implicați;
 - b) **Reprezentanții entităților** – utilizatorii care din numele entităților pe care le reprezintă legal depun acte de inițiere a cauzei și acte judecătorești, precum și accesează datele privind dosarele judiciare în care sunt implicate entitățile pe care le reprezintă;
 - c) **Avocații** – utilizatorii care din numele persoanelor fizice sau entităților pe care le reprezintă în calitate de avocați depun acte de inițiere a cauzei și acte judecătorești, precum și accesează datele privind dosarele judiciare în care sunt implicate entitățile pe care le reprezintă;
 - d) **Instituțiile publice** – utilizatorii care vor putea accesa în e-DJ dosarele inițiate împotriva lor (dosare în contencios administrativ);
 - e) **Utilizatorii de profesii juridice** – procurorii, executorii judecătorești, administratori ai insolvenței, notari) care inițiază cauzele judiciare sau participă în acestea în calitate de parte-participantă;
 - f) **Compania Alfasoft SRL** – în calitate de dezvoltator al SIA e-DJ și PIGD, care deține informații privind aspectele tehnice, limitările de extindere a funcționalităților SI e-DJ și PIGD, inclusiv a posibilității tehnice privind implementarea în e-DJ a modului pentru ședințe online și de înregistrare audio/video a ședințelor judecătorești. De asemenea, Alfasoft cunoaște exhaustiv funcționalitățile, potențialul și limitările platformei „low code” Alfa Five ® ce a fost elaborată de companie și în baza căreia sunt implementate e-DJ și PIGD.

6.4 Plan de acțiuni pentru îmbunătățirea și extinderea e-Dosar judiciar

ETAPA DE PREGĂTIRE				
Nr.	Activități	Descriere	Durată	Responsabili, reprezentanți propuși spre implicare
1.	Analiza conținutului și validarea propunerilor prezentate în Studiul privind dezvoltarea și implementarea soluției e-Dosar judiciar și aprobarea viziunii guvernamentale de extindere a e-DJ	<p>La această etapă se propune în mod prioritar a se aproba viziunea de ansamblu asupra extinderii utilizării e-DJ. Astfel, Ministerul Justiției împreună cu AAIJ urmează să decidă dacă e-DJ în format modernizat urmează a fi dezvoltat în așa fel încât acesta să fie aplicabil utilizării tuturor categoriilor de participanți procesuali, inclusiv potențiali participanți procesuali. În acest sens se propune organizarea meselor rotunde și discuțiilor cu reprezentanții profesioniștilor identificați drept potențiali utilizatori e-DJ.</p> <p>De asemenea, se propune validarea activităților de dezvoltare propuse prin prezentul studiu, încât în rezultat să se poată elabora oferta și Caietul de sarcini propus spre publicare în vederea contractării dezvoltatorului potențial.</p>	1 lună	MJ, AAIJ, CSM, UAM, CSP, Uniunea Executorilor Judecătorești, Camera Notarilor, Ministerul Afacerilor Interne, etc.
2.	Identificarea resurselor de finanțare a acțiunilor de îmbunătățire a funcționalităților e-DJ	<p>Se propune revizuirea resurselor bugetare și identificarea resurselor necesare. În cazul în care se stabilește imposibilitatea acoperirii dezvoltării e-DJ din resurse bugetare, se recomandă identificarea posibilităților de suport și asistență externă. În acest sens se propune MJ împreună cu AAIJ să prezinte viziunea de dezvoltare a e-DJ partenerilor externi și să solicite suportul necesar.</p>	1 lună	MJ, AAIJ

3.	Elaborarea specificațiilor tehnice, caietului de sarcini, ofertei de contractare	În baza prezentului studiu, dar și a aprobărilor MJ și AAIJ, se propune elaborarea specificațiilor tehnice, caietului de sarcini, ofertei de contractare	4 luni	MJ, AAIJ
4.	Elaborarea și prezentarea propunerilor legislative orientate spre sprijinirea acțiunilor de consolidare a e-DJ	Extinderea utilizării e-DJ în format modernizat către toate categoriile de participanți și potențiali participanți procesuali poate fi realizată doar cu pregătirea cadrului legislativ de sprijin a e-DJ	4 luni	MJ, AAIJ

DEZVOLTAREA ȘI PILOTAREA e-DJ

1.	Dezvoltarea noilor funcționalități a e-DJ și înlăturarea erorilor de funcționare	Elaborarea designului noilor funcționalități, agrearea conceptul acestora cu utilizatorii, implementarea acestora în arhitectura e-DJ	12 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, experți externi
2.	Testarea cadrului modernizat de funcționare a e-DJ	În vederea obținerii unor rezultate valabile, se propune testarea funcționalităților e-DJ în circumscripția a trei instanțe de judecată. Ulterior, faza de pilotare urmează a fi extinsă către practica unei curți de apel și CSJ.	6 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, experți externi utilizatori e-DJ
3.	Ajustarea cadrului funcțional a e-DJ în baza propunerilor rezultate din faza de pilotare	Înlăturarea deficiențelor constatate în perioada de pilotare, colectarea feedback-ului utilizatorilor și adaptarea cadrul tehnic de funcționare	3 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, experți externi

INSTRUIREA UTILIZATORILOR e-DJ, PROMOVAREA UTILIZĂRII e-DJ

1.	Elaborarea materialelor de instruire	Materialele de instruire urmează a fi elaborate în format adaptat necesităților tuturor categoriilor de utilizatori, acestea urmând să fie utilizate în timpul sesiunilor de instruire, dar și încărcate în platforma e-DJ	2 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, experți externi
	Instruirea etapizată a tuturor categoriilor potențiale de utilizatori e-DJ (avocați, procurori, reprezentanți ai persoanelor juridice, reprezentanți ai MAI, reprezentanți ai autorităților publice, executori, etc., persoane fizice)	Instruirile urmează a fi organizate separat pe categorii de utilizatori. În vederea acoperirii unui număr mai mare de utilizatori, se propune organizarea instruirilor în format online, acestea urmând a fi înregistrate și distribuite prin intermediul paginilor de socializare.	4 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, experți externi utilizatori e-DJ

2.	Instruirea colaboratorilor instanțelor de judecată în vederea formării deprinderilor de preluare a documentelor din e-DJ	Instruirea colaboratorilor instanțelor urmează a fi organizată etapizat pe categorii de instanțe, dar și separat pe categorii de utilizatori PIGD	2 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, colaboratorii instanțelor de judecată
3.	Elaborarea și organizarea campaniei de promovare a utilizării e-DJ	Campania de promovare urmează a fi dezvoltată targetat pe categorii de utilizatori	4 luni	MJ, AAIJ, experți externi

IMPLEMENTAREA e-DJ

1	Implementarea e-DJ în instanțele de prim nivel	Implementarea e-DJ în instanțele de prim nivel urmează să se realizeze etapizat, având în vedere jurisdicția față de curți de apel	2 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, colaboratorii instanțelor de judecată
2	Implementarea e-DJ în practica curților de apel	e-DJ va fi implementat etapizat în circumscripțiile Curților de apel, alocându-se câte două săptămâni de asistență individualizată sub monitorizarea echipei dezvoltatoare	2 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, colaboratorii instanțelor de judecată
3	Implementarea e-DJ în practica CSJ	e-DJ va fi implementat în practica CSJ cu suportul și asistența echipei dezvoltatoare, care la necesitate va asigura mentorat în acțiunile de implementare	2 luni	MJ, AAIJ, compania dezvoltatoare, colaboratorii instanțelor de judecată

7. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Analiza cadrului de funcționare și cercetarea perspectivelor de îmbunătățire a e-DJ permit formularea următoarelor constatări și recomandări:

1. Acțiunile de îmbunătățire a e-DJ sunt absolut necesare, or, de la dezvoltarea inițială a e-DJ au trecut patru ani, perioadă în care soluțiile tehnice guvernamentale la care se poate interconecta e-DJ au avansat considerabil, oferind utilizatorilor funcționalități actuale cadrului digital de activitate. Studiul susține perspectiva extinderii utilizării e-DJ la toate categoriile de participanți procesuali, indicând că prin aceasta se va contribui la fortificarea dreptului de acces la justiție, optimizarea procedurilor de depunere și administrare a dosarelor în format electronic, reducerea cheltuielilor pentru justiție, dar și micșorarea riscului de corupție. Extinderea utilizării e-DJ către toate categoriile de participanți procesuali implică, însă, necesitatea de a opera dezvoltări tehnice suplimentare a e-DJ.
2. Versiunea actuală a e-DJ este una matură, profesional elaborată, dar care înscrie deficiențe funcționale sau tehnice, datorate trecerii timpului și schimbărilor în arhitectura și funcționarea PIGD. În aceeași ordine de idei, odată cu evoluția altor sisteme și a practicilor naționale și internaționale se impune necesitatea modernizării e-DJ și adaptării acestuia la cerințele de interactivitate ale omului contemporan. Astfel, în calitate de funcționalități noi sunt propuse următoarele:
 - Expedierea automată a datelor privind cererile/dosarele în care este implicat cetățeanul în Cabinetul personal al cetățeanului;
 - Implementarea în e-DJ a funcționalității de participare în ședințele judiciare prin utilizarea instrumentului de conferință online audio/video;
 - Afișarea automată în Meniul personal al utilizatorilor e-DJ a actelor de inițiere a cauzei și dosarelor în care participă;
 - Afișarea listei tuturor citațiilor emise la adresa utilizatorului e-DJ;
 - Implementarea sistemului de ghidare a utilizatorului de tipul Pâlnia de selectare a serviciului e-DJ potrivit sau direcționarea către alte servicii publice;
 - Elaborarea versiunii mobile și cadrului funcțional specific aplicațiilor mobile pentru versiunea e-DJ;
 - Implementarea în structura e-DJ a instrumentului automat de editare și generare a actelor juridice de interes pentru justițiabili și profesioniști care se propun spre elaborare.
3. Utilizarea e-DJ urmează a fi extinsă pentru toate categoriile de participanți procesuali și urmează a fi implementată pe întreg teritoriul țării în termeni cât mai restrânși. Acest fapt va contribui la eficientizarea activității profesioniștilor, reducerea cheltuielilor publice și fortificarea dreptului de acces la justiție a cetățenilor Republicii Moldova. Astfel, se impune drept necesară extinderea listei de utilizatori e-DJ prin includerea în aceasta a persoanelor fizice, persoanelor juridice de drept public și de drept privat, profesioniștilor care reprezintă diferite bresle profesionale. Extinderea cadrului de utilizatori implică și necesitatea modificărilor tehnice prin formarea rolurilor propuse în sistem.

4. Prezentul document este o viziune de ansamblu asupra perspectivei de extindere și modernizare a e-DJ și oferă diverse soluții, dar rămâne pe seama autorităților de resort să decidă:
 - Categoriile de utilizatori pentru care va fi propusă dezvoltarea ulterioară a e-DJ;
 - Tipurile de acțiuni care se consideră necesare a fi realizate prin utilizarea e-DJ;
 - Sistemele informaționale cu care se propune a se crea cadrul de interoperabilitate.
 5. Dezvoltarea e-DJ este profund dependentă de cadrul financiar, or, dezvoltarea funcționalităților suplimentare necesită resurse. Prezentul document evidențiază cadrul funcțional care va implica cheltuieli financiare.
 6. Atractivitatea soluției tehnice propuse se impune drept factor care poate atrage sau, din contra, respinge utilizatorii. Discuțiile realizate cu utilizatorii care sunt familiarizați cu cadrul funcțional al e-DJ și analiza cadrului funcțional și informațional al e-DJ reliefează că versiunea curentă a e-DJ urmează a fi îmbunătățită din perspectiva interactivității.
 7. La moment, cadrul legal este lacunar și puțin explicit în ceea ce privește utilizarea e-DJ, fapt care poate împiedica implementarea sistemului, or, legalitatea este unul din principiile de bază care orientează activitățile din domeniul judiciar. Analizând prevederile actuale, constatăm că unicele referințe legale la e-DJ se regăsesc doar în Conceptul și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional judiciar, actele procesuale prezentându-se lacunare în acest sens. Mai mult decât atât, analizând prevederile Codului de Procedură Civilă identificăm o gravă eroare de exprimare (articolul 171, alin. (1)) care poate crea confuzii și împiedica utilizarea e-DJ. Prevederile articolului 171, alin. (1) Cod de Procedură Civilă sunt eronate, nu corespund cadrului legal din subordine și contextului tehnic dezvoltat. În aceeași ordine de idei, este necesară clarificarea cadrului funcțional și de utilizare a e-DJ în actele procesuale, or, la moment nu este clar dacă utilizatorii care depun cereri prin e-DJ sunt supuși aceluiași rigori documentare ca și cei care inițiază și realizează acțiuni procesuale în format fizic.
-

ANEXĂ: CALCULE PRIVIND IMPACTUL ȘI EFICIENȚA E-DOSAR JUDICIAR

Dezvoltarea și implementarea în format extins a e-Dosar la toate categoriile de subiecți procesuali și la toate categoriile de cauze judiciare poate eficientiza și produce impact asupra mai multor categorii de subiecți.

E-DOSAR PENTRU CETĂȚEAN, PROFESIONIȘTI, ORGANELE PROCURATURII, AUTORITĂȚI PUBLICE

De ce e-Dosar este necesar cetățenilor, profesioniștilor, organelor procuraturii, autorităților publice?

Prin utilizarea e-Dosar judiciar cetățenii, profesioniștii, organele procuraturii, autoritățile publice vor putea beneficia de cel puțin următoarele facilități:

- Depunerea online în instanțele naționale de judecată a oricăror materiale procesuale menite să inițieze cauze judiciare, inclusiv cereri de chemare în judecată, cereri de apel, recurs, rechizitorii, demersuri, plângeri, etc;
- Achitarea online a taxei de stat;
- Vizualizarea informațiilor judiciare;
- Citarea privind ședințele de judecată la care urmează să participe;
- Participarea în ședințe de judecată de la distanță;
- Acces continuu și posibilitate de imprimare a hotărârilor de judecată;

Ce înseamnă aceste facilități din perspectivă financiară?

Suplimentar faptului că cetățenii, profesioniștii, organele procuraturii, autoritățile publice vor putea avea acces continuu la procedurile judiciare în care participă, prin utilizarea e-Dosar ei ar putea obține mai multe economii.

Participarea în cadrul unui dosar civil/ contencios administrativ îl costă pe cetățean, profesionist (avocat sau procuror), autoritate publică cel puțin 150 de lei, dintre care 100 de lei pentru transport și 50 lei pentru hârtie și imprimare.

Prin e-Dosar cheltuielile indicate pot fi reduse la 0.

Participarea în cadrul unui dosar penal îl costă pe cetățean, profesionist (avocat sau procuror), autoritate publică cel puțin 250 de lei, dintre care 200 de lei pentru transport, 50 lei hârtie și imprimare.

Prin e-Dosar cheltuielile indicate pot fi reduse la 0.

E-DJ PENTRU INSTANȚELE NAȚIONALE DE JUDECATĂ

Prin utilizarea e-Dosar judiciar cererile de chemare în judecată parvin în format preînregistrat, fapt care eficientizează lucrul angajaților instanțelor de judecată, inclusiv a specialiștilor din cancelarie și a grefierilor.

Ce înseamnă e-Dosar judiciar pentru cancelarie?

Pentru înregistrarea unui dosar în PIGD, specialistul cancelariei aloacă în mediu circa 20 de minute. Prin utilizarea e-Dosar, timpul de înregistrare a dosarului se reduce la 5 minute. Astfel, timpul de lucru a angajaților cancelariei poate fi micșorat cu 15 minute per dosar, fapt care va duce la descărcarea și evitarea supra-efortului. La nivel instituțional, cancelariile instanțelor judecătorești pot reduce efortul de înregistrare a dosarelor până la 4710,25 om/ore anual (3555 om/ore pentru dosare penale și 1155,25 om/ore pentru dosare în contencios administrativ).

Ce înseamnă e-Dosar judiciar pentru grefieri?

Materialele judiciare parvenite pe parcursul examinării cauzelor pot fi acceptate spre examinare doar după depunerea prin e-Dosar. Astfel, grefierii vor fi eliberați de sarcina de scanare, iar timpul acestora poate fi utilizat pentru a eficientiza activitățile procesuale.

Ce înseamnă e-Dosar judiciar pentru instanță?

- Economii de scanare;
- Economii din cheltuielile pentru citații și expedierea instanțelor. În 2021, AAIJ a cheltuit pentru trimerile poștale cel puțin 14 000 000 lei¹¹. Aceste sume ar putea fi reduse cel puțin în jumătate în cazul în care profesioniștii, autoritățile publice, organele procuraturii ar deveni în mod obligatoriu utilizatori ai e-Dosar judiciar.
- Economia resurselor umane și sporirea eficienței profesionale.

Pentru examinarea unui dosar civil/de contencios administrativ instanța cheltuiește cel puțin 82 de lei pentru hârtie, imprimare și corespondență.

Prin e-Dosar cheltuielile indicate pot fi reduse la 0.

Pentru examinarea unui dosar penal instanța cheltuiește cel puțin 98 de lei pentru hârtie, imprimare (50 lei) și corespondență (48 lei).

Prin e-Dosar cheltuielile indicate pot fi reduse la 0.

11. Raport privind executarea bugetului în anul 2021 pe grupa funcțională 0339 "Alte servicii în domeniul justiției", accesibil la: <https://www.justice.gov.md/ro/content/rapoarte-financiare-0>

E-DJ PENTRU BUGETUL PUBLIC

Economii

Economii pentru Procuratură – până la 3 555 000,00 MDL

Economii pentru instanțe de judecată pe dosare penale - până la 1 393 560,00 MDL

Economii pentru instanțe de judecată pe dosare în contencios administrativ - până la 378 922,00 MDL

Economii pentru autorități publice - până la 462 100,00 MDL

Economii totale anuale (doar pentru dosare penale și în contencios administrativ) - până la 5 789 582,00 MDL

Metodologia de calcul

Metodologia de calcul a efectelor financiare este bazată pe următoarele informații statistice, presupuneri și obiective de atins:

1. Dosare penale

Numărul cauzelor (statistica pentru anul 2021)	14220
Număr de participanți pe dosar (cel puțin procuror, inculpat, avocat)	3
Numărul mediu de pagini, imprimate în cadrul procedurilor preliminare (per dosar)	100
Numărul mediu de pagini imprimate în cadrul procesului judecătoresc (per dosar)	50
Numărul mediu a ședințelor de judecată per dosar	3
Costul unei călătorii al procurorului la instanța de judecată (distanța medie între oficiul procurorului și instanță – 10 km, distanța totală a călătoriei – 20km, consumul mediu de combustibil – 10 l/100km, prețul unui litru de combustibil – 25 MDL/l)	50 MDL
Prețul unei foi A4 (albă, densitatea 80g/m ² , set 500 foi la preț mediu de 150,00 MDL/set)	0,30 MDL
Prețul imprimării unei pagini A4 (reîncărcarea cartușului pentru imprimantă laser – 200 MDL, resursa între alimentări – 1000 pagini cu suprafața medie de imprimare 5%)	0,20 MDL
Cheltuieli de expediere a unei scrisori recomandate de către instanța de judecată	8,00 MDL

Calcul

Destinația	Cheltuieli Procuratura	Cheltuieli instanța de judecată	Cheltuieli total (MDL)
Cheltuieli de transport per dosar (4 călătorii – 1 de înregistrare a cererii, 1 de ridicare a hotărârii, plus participarea la 2 ședințe de judecată)	50*4=200	0	200,00
Cheltuieli pentru hârtie și imprimare (per dosar). Instanța imprimă 2 seturi de documente, unul fiind pentru Procuratură)	(0,3+0,2) *100=50	(0,3+0,2) *50*2=50	100,00
Cheltuieli de corespondență (3 ședințe de judecată, citații pentru cel puțin 2 participanți)	0	3*8*2=48	48,00
Total cheltuieli pentru o cauză penală	250	98	348,00
Total cheltuieli pentru toate cauzele penale pe an	3 555 000,00	1 393 560,00	4 948 560,00
Economii la bugetul de stat rezultate din utilizarea SIA e-DJ în 25% din cazuri penale	888 750,00	348 390,00	1 237 140,00
Economii la bugetul de stat rezultate din utilizarea SIA e-DJ în 50% din cazuri penale	1 777 500,00	696 780,00	2 474 280,00

2. Contencios administrativ

Numărul cauzelor (statistica pentru anul 2021)	4621
Număr de participanți per cauză (cel puțin un cetățean și reprezentantul autorității publice)	2
Numărul mediu de pagini imprimate per cauză	50
Numărul mediu a ședințelor de judecată per cauză	2
Costul unei călătorii al reprezentantului autorității publice la instanța de judecată (distanța medie până la instanță – 10 km, distanța totală a călătoriei – 20 km, consumul mediu de combustibil – 10 l/100km, prețul unui litru de combustibil – 25 MDL/l)	50
Prețul unei foi A4 (albă, densitatea 80g/m ² , set 500 foi la preț mediu de 150,00 MDL/set)	0,30 MDL
Prețul imprimării unei pagini A4 (reîncărcarea cartușului pentru imprimantă laser – 200 MDL, resursa între alimentări – 1000 pagini cu suprafața medie de imprimare 5%)	0,20 MDL
Cheltuieli de expediere a unei scrisori recomandate de către instanța de judecată	8,00 MDL

Calcul

Destinația	Cheltuieli Autoritatea publică	Cheltuieli cetățean/ avocat	Cheltuieli Instanța de judecată	Cheltuieli total (MDL)
Cheltuieli de transport per cauză (cel puțin 2 călătorii per dosar)	$50 \cdot 2 = 100$	$50 \cdot 2 = 100$	0	200,00
Cheltuieli pentru hârtie și imprimare (per cauză). Instanța imprimă 2 seturi de documente, unul fiind pentru Procuratură).	$(0,3+0,2) \cdot 50 \cdot 2 = 50$	$(0,3+0,2) \cdot 50 \cdot 2 = 50$	$(0,3+0,2) \cdot 50 \cdot 2 = 50$	150,00
Cheltuieli de corespondență (2 ședințe de judecată, citații pentru cel puțin 2 participanți)	0	0	$2 \cdot 8 \cdot 2 = 32$	32,00
Total cheltuieli pentru o cauză în contencios administrativ	150	150	82	382,00
Total cheltuieli pentru toate cauzele în contencios administrativ pe an	462 100,00	462 100,00	378 922,00	1 303 122,00
Economii în bugetul de stat rezultate din utilizarea SIA e-DJ în 25% din cauzele de contencios administrativ	115 525,00	0,00	94 730,50	210 255,50
Economii în bugetul de stat rezultate din utilizarea SIA e-DJ în 50% din cazuri în contencios administrativ	231 050,00	0,00	189 461,00	420 511,00

3. Cheltuieli și economii anuale pentru transport și imprimarea documentelor totale pentru cazuri penale și în contencios administrativ

	Procuratura	Autoritățile publice	Sistemul judecătoresc	Total (MDL)
Total cheltuieli pentru cazuri penale și în contencios administrativ (pe an)	3 555 000,00	462 100,00	1 772 482,00	5 789 582,00
Economii la utilizarea SIA e-DJ în 25% din cazuri penale și în contencios administrativ (pe an)	888 750,00	115 525,00	443 120,50	1 447 395,50
Economii la utilizarea SIA e-DJ în 50% din cazuri penale și în contencios administrativ (pe an)	1 777 500,00	231 050,00	886 241,00	2 894 791,00

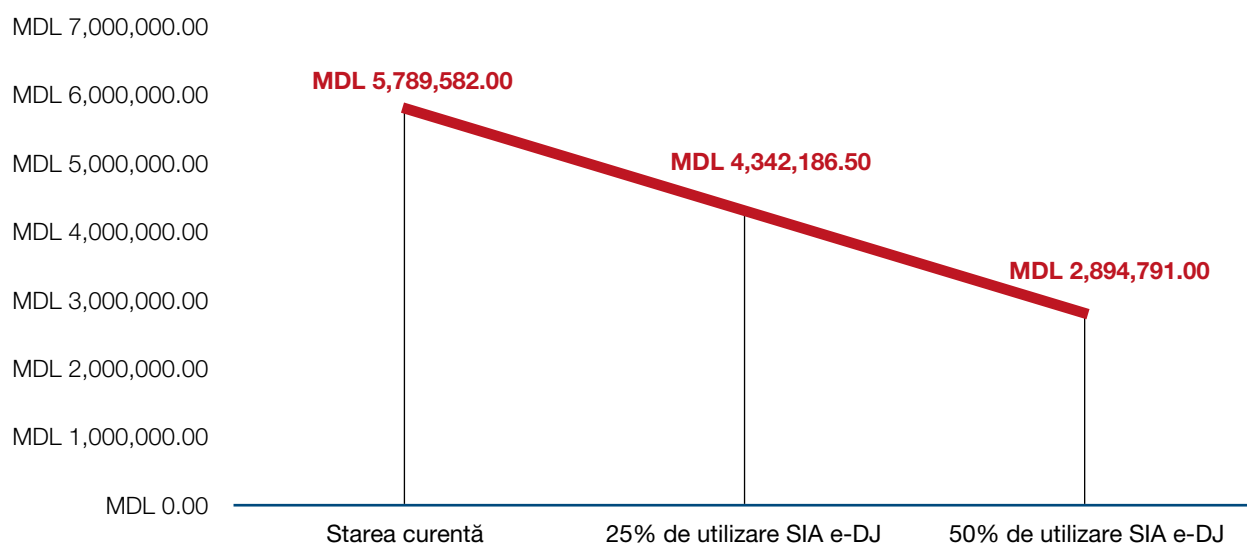
În condițiile de extindere și îmbunătățire a SIA e-DJ și atingerea ratei de utilizare a acestui sistem de 25% sau chiar de 50%, cheltuielile anuale de transport, procurare și imprimare a documentelor vor scădea, aceasta este demonstrat în tabel și în diagrama de mai jos:

Cheltuielile anuale pentru cazurile penale și contencios administrativ	Cheltuieli anuale (MDL)
Cheltuielile curente	5 789 582,00
La 25% de utilizare SIA e-DJ	4 342 186,50
La 50% de utilizare SIA e-DJ	2 894 791,00

Dinamica cheltuielilor ca efect a extinderii utilizării e-DJ

Imaginea de mai jos ilustrează descreșterea cheltuielilor pentru realizarea justiției suportate din bugetul de stat ca efect a unei extinderi graduale a utilizării e-DJ.

Dinamica cheltuielilor totale pentru cazurile penale și contencios administrativ (starea curentă - utilizarea eDJ în 25% și 50% din numărul total a cazurilor)

Proiectul „Accesul la Justiție în Moldova” este implementat de Millennium DPI Partners din fondurile Biroului pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă al Departamentului de Stat al SUA.

Adresa: Str. Armenească, 27, et. 3, Chișinău MD-2012, Moldova /
Email: info@justitietransparenta.md; Web: www.justitietransparenta.md

Decembrie 2022

